X kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

Komisji Finansów Publicznych
(nr 52)
z dnia 26 czerwca 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 52)

26 czerwca 2024 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Janusza Cichonia (KO)**, przewodniczącego Komisji, oraz **Krystyny Skowrońskiej (KO)**, zastępcy przewodniczącego, zrealizowała następujący porządek obrad:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 472),

– rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. (druk nr 425) wraz z przedstawioną przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli Analizą wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2023 roku (druk nr 464) w zakresie:

1) części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje przedmiotowe, podmiotowe i celowe,
d) programy wieloletnie w układzie zadaniowym,
e) państwowe fundusze celowe:
– Fundusz Reprywatyzacji,
– Fundusz Edukacji Finansowej;
2) części budżetowej 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa:
– dochody;
3) dochodów budżetu środków europejskich;
4) części budżetowej 81 – Rezerwa ogólna:
– wydatki;
5) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 16, 19, 21, 36, 40, 44, 46, 56, 74 i 75;
6) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem,
– dochody i wydatki,
b) 758 – Różne rozliczenia:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;
7) części budżetowej 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa:
– dochody i wydatki;
8) przychodów i rozchodów budżetu państwa;
9) państwowej osoby prawnej – Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego;

– rozpatrzenie informacji o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2023 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego (druk nr 387).

W posiedzeniu udział wzięli: **Hanna Majszczyk i Jurand Drop** podsekretarze stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Jacek Gdański** prezes i **Justyna Adamczyk** zastępca prezesa Agencji Nadzoru Audytowego, **Sławomir Dudek** prezes Instytutu Finansów Publicznych, **Anna Wojcieszkiewicz** pełniąca obowiązki dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izbie Kontroli wraz ze współpracownikami oraz **Małgorzata Siemaszko** dyrektor Biura Produktów, Analiz i Wsparcia Systemowego w Banku Gospodarstwa Krajowego wraz ze współpracownikiem.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska** i **Bogdan Wojtów** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Wojciech Białończyk, Jacek Pędzisz** i **Łukasz Kasiak** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego oraz **Zofia Szpringer** – specjalista z Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych. Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje: pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw; w pkt 2 rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. wraz z przedstawioną przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli analizą wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2023 r. w zakresie części budżetowej 19, w części budżetowej 77, w części budżetowej 81, w części budżetowej 83, w części budżetowej 85, w części budżetowej 79; przychodów i rozchodów budżetu państwa państwowej osoby prawnej Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego; i w pkt 3 rozpatrzenie informacji o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2023 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego.

Czy są uwagi do porządku obrad? Nie widzę.

Przystępujemy do realizacji pkt 1 porządku dziennego. Informuję państwa, że marszałek Sejmu w dniu 25 czerwca br. skierował do Komisji Finansów Publicznych do pierwszego czytania rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw. Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej. Zgodnie z art. 37 ust. 4 regulaminu Sejmu pierwsze czytanie może odbyć się nie wcześniej niż siódmego dnia od doręczenia posłom druku projektu, chyba że Sejm lub Komisja postanowią inaczej. Proponuję przystąpienie do pierwszego czytania bez zachowania 7-dniowego terminu.

Bardzo proszę, pan poseł, przewodniczący Henryk Kowalczyk.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, w związku z tym, że już nie mówiąc o siedmiu dniach, ale w tej chwili nawet jednego dnia nie mamy na zapoznanie się z projektem ustawy, która tak fundamentalnie, wydaje się – bo nie zapoznałem się z nim – zmienia ustawę o finansach publicznych, szczególnie dotykając stabilizacyjnej reguły wydatkowej, ale też i inne zmiany, które są wprowadzane. Stąd wniosek, aby jednak przesunąć termin rozpatrywania projektu i zachować kilka dni. Rozumiem jak by było cztery, pięć dni, moglibyśmy wtedy dyskutować, natomiast jeśli on ukazał się wczoraj, to trudno się dziwić, że mamy wątpliwości. Nie chciałbym w żaden sposób ponosić odpowiedzialności, czy w sposób odpowiedzialny rozpatrywać ustawy, co do której nie mamy żadnej wiedzy. Dlatego też wnoszę o zachowanie terminu i zgłaszam sprzeciw przeciwko propozycji pana przewodniczącego.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Pewnie w uzasadnieniu do projektu usłyszymy jak jest on ważny i istotny z punktu widzenia nie tylko ministra finansów, ale tak naprawdę nas wszystkich, bo projekt ma stanowić podstawę do przygotowania budżetu państwa na kolejny rok, a konsekwencje wprowadzanych zapisów mają,

z punktu widzenia prac nad budżetem państwa, bardzo istotne znaczenie. Ale rozumiem ten głos.

Zatem poddaję pod głosowanie. Kto z państwa jest za przystąpieniem do pierwszego czytania bez zachowania…

Głos z sali:

Głosujemy?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Tak, głosujemy. Kto jest za przystąpieniem do pierwszego czytania, bez zachowania 7-dniowego terminu? Bardzo proszę, kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Za – 11 głosów, przeciw – 10. Stwierdzam, że Komisja postanowiła przystąpić do pierwszego czytania bez zachowania 7-dniowego terminu.

Zatem przystępujemy do pierwszego czytania rządowego projektu ustawy z druku nr 472. Bardzo proszę pana ministra Juranda Dropa, podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, o uzasadnienie projektu. Bardzo proszę, panie ministrze. Jeśli mogę prosić o zwięzłe przedstawienie projektu, będę wdzięczny. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Jurand Drop:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Jednym z głównych celów Ministerstwa Finansów, od rozpoczęcia rządów przez „koalicję 15 października", jest przywrócenie przejrzystości finansów publicznych, która to przejrzystość została utracona w poprzednich latach. Aby osiągnąć cel, podjęliśmy działania w dwóch obszarach: po pierwsze, dogłębnie zbadaliśmy stan sektora finansów publicznych, po drugie, na podstawie wyciągniętych wniosków przygotowaliśmy niezbędne zmiany legislacyjne w celu poprawy sytuacji. Celem naszych działań jest w szczególności zachowanie, a raczej przywrócenie transparentności sektora finansów publicznych. Chcemy zapewnić wszystkim obywatelom dostęp do przejrzystych i kompletnych informacji. Efektem pierwszego działania było opublikowanie Białej Księgi finansów publicznych. Ten ponad 100-stronicowy dokument dokładnie obrazuje stan, w jakim zastaliśmy finanse publiczne po naszych poprzednikach. Realizacją drugiego kroku, mającego za zadanie przywrócić transparentność, przejrzystość sektora finansów publicznych, jest ogłoszenie przez Ministerstwo Finansów pakietu przejrzystości finansów publicznych. Rozwiązania w nim zawarte przyczynią się do trwałego podniesienia transparentności sektora finansów. Elementem pakietu są zmiany w ustawie o finansach publicznych w zakresie stabilizującej reguły wydatkowej. To jest powód, dla którego teraz się zebraliśmy. Zmiany wynikają z wdrażania nowych przepisów unijnych, które weszły w życie z końcem kwietnia br., to znaczy 30 kwietnia. Uwzględniają one także te elementy pakietu, uwzględniają także wnioski z przeglądu funkcjonowania stabilizującej reguły wydatkowej, którą przeprowadziliśmy we współpracy z Międzynarodowym Funduszem Walutowym. Praca została podsumowana na początku czerwca, jak i uwagi zgłaszane przez Najwyższą Izbę Kontroli.

Zgodnie z nowymi regulacjami unijnymi oraz wnioskami z przeglądów w MFW, do zakresu reguły włączamy kolejne jednostki sektora finansów publicznych. Chodzi o takie instytucje, jak ZUS, agencje wykonawcze, czy państwowe osoby prawne. Razem to jest prawie 90 jednostek. W wyniku rozszerzenia zakresu podmiotowego wszystkie jednostki, których plany finansowe są zamieszczone w ustawie budżetowej w formie załączników, będą objęte regułą. Proponowane w projekcie zmiany nie mają bezpośredniego wpływu na funkcjonowanie jednostek samorządu terytorialnego i w sposób bezpośredni nie dotyczą problematyki samorządu terytorialnego. W związku z włączeniem do zakresu reguły państwowych osób prawnych, których plany są załącznikami do ustawy budżetowej, konieczne stało się dostosowanie przepisów dotyczących planowania i procedury zmiany planu finansowego tych jednostek. Podkreślenia wymaga, że zmiany nie wywołują zmian merytorycznych w odniesieniu do samorządowych osób prawnych. W tym zakresie zmiany odnoszą się do redakcji przepisów i mają charakter wyłącznie doprecyzowujący.

Zgodnie z wnioskami Najwyższej Izby Kontroli regułą objęte zostaną także skarbowe papiery wartościowe, przekazywane nieodpłatnie przez jednostki i organy objęte

stabilizującą regułą wydatkową jednostkom sektora instytucji rządowych i samorządowych. Takie przekazanie zostanie zrównane z wydatkiem w ramach reguły. W ostatnich latach nieodpłatnie przekazywano jednostkom skarbowe papiery wartościowe zamiast dotacji, teraz zostaną one zrównane z wydatkiem. Proponowane zmiany mają przeciwdziałać niepożądanemu zjawisku, niepożądanemu z punktu widzenia przejrzystości finansów publicznych, i skuteczności stabilizującej reguły wydatkowej. Czyli włączamy skarbowe papiery wartościowe, natomiast z kwoty i limitu wydatków stabilizujące reguły wydatkowej zostaną wyłączone współfinansowania programów finansowanych z bezzwrotnej pomocy Unii Europejskiej. Rozwiązanie to jest spójne ze zmianą w regułach unijnych oraz jest analogiczne do funkcjonującego obecnie rozwiązania w ramach wydatków finansowanych ze środków bezzwrotnej pomocy z Unii Europejskiej. Zmienimy algorytm obliczania kwoty wydatków zawartej w regule. Stosowany dotychczas wskaźnik CPI zastąpi deflator PKB. Celem reguły jest zagwarantowanie bezpiecznych finansów publicznych przez korygowanie relacji wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB. W tym kontekście zastąpienie CPI przez deflator pozwoli w lepszym stopniu zrealizować ten cel. Ponadto wprowadzimy mechanizm korekty błędu prognoz dynamiki wartości PKB. W ten sposób ograniczymy wpływ błędów na limit wydatków w średnim i w długim okresie. Wprowadzimy również zmianę w definicji działań dyskrecjonalnych, działań jednorazowych i tymczasowych po stronie dochodów, uwzględnianych w regule. To jest zgodne z rekomendacjami Najwyższej Izby Kontroli. Ponadto wprowadzimy wymóg zachowania spójności stosowanej w regule korekty fiskalnej z dostosowaniem fiskalnym wynikającym z przepisów Unii Europejskiej. Zmiana wysokości standardowej korekty będzie uzależniona nie tylko od prognozowanego poziomu deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, ale także od rekomendowanej przez Radę Unii Europejskiej ścieżki wydatków netto. Dostosujemy do przepisów unijnych tzw. klauzulę wyjścia z reguły. Podobnie, znowu jak w przepisach unijnych, samodzielnym czynnikiem pozwalającym na uruchomienie klauzuli wyjścia będzie znaczne spowolnienie gospodarcze. Takie rozwiązanie umożliwi odpowiednie dostosowanie polityki budżetowej w warunkach pogorszonej koniunktury gospodarczej.

Podsumowując, nowelizacja ustawy o finansach publicznych w zakresie stabilizującej reguły wydatkowej stanowi dostosowanie obecnych przepisów do nowych regulacji unijnych wraz z uwzględnieniem wniosku z przeglądu funkcjonowania reguły we współpracy z Międzynarodowym Funduszem Walutowym oraz uwag zgłoszonych przez Najwyższą Izbę Kontroli. Proponowane zmiany mają za zadanie trwale zwiększyć transparentność sektora finansów publicznych oraz poprawić jakość zarządzania finansami publicznymi. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, panie ministrze.

Przypominam, że pierwsze czytanie obejmuje debatę w sprawie zasad ogólnych projektu, zadawanie pytań przez posłów, odpowiedzi, także przedstawiciela wnioskodawców.

Zatem otwieram debatę w sprawie zasad ogólnych projektu. Bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Może ja.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pan przewodniczący Henryk Kowalczyk.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, panie ministrze, przede wszystkim ze względu na… Od razu z góry przepraszam za być może pytania zupełnie niepotrzebne, które by nie padły przy analizie projektu ustawy – bo tak zwykle powinno być. Natomiast teraz one padać muszą. Po pierwsze, dotyczące dostosowania, czyli w jakim zakresie projekt ustawy dostosowuje zmiany do przepisów Unii Europejskiej, a w jakiej części jest to efekt porządkowania, jak to pan określił, systemu finansów publicznych? Chociaż akurat nie uważam,

że zostawiony został jakiś bałagan, bo finanse publiczne miały się znakomicie, przynajmniej do 2024 r. To jest jedna sprawa. Druga, to proszę o określenie kiedy następuje klauzula wyjścia ze stabilizacyjnej reguły wydatkowej – pan to określił jako istotny spadek wzrostu gospodarczego. Co to konkretnie oznacza? W którym momencie jest możliwość wyjścia z reguły, przy jakim spadku? To jest kolejna rzecz. No i bardziej precyzyjnie, chodzi o włączenie do agend instytucji sektora finansów, które nie były brane pod uwagę w stabilizacyjnej regule wydatkowej. Których? Pan powiedział dziewięćdziesiąt. Nie chciałbym, żeby pan wymieniał dziewięćdziesiąt, tylko chodzi o kategoryzację podmiotów. Takie pytania.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, zaproszeni goście, panie ministrze, zgadzam się z opinią pana przewodniczącego Kowalczyka, że finanse publiczne miały się dobrze, dlatego że część pieniędzy wydawano poza budżetem. Dzisiaj jest pytanie, pewnie będziemy o to pytać: ile pieniędzy zostało wydanych poza budżetem? To jest pierwsza rzecz. Gdyby z nimi było tak dobrze, to nie mówilibyśmy o tym, że musimy wchodzić w procedurę nadmiernego deficytu. Zatem są to dwa argumenty, które moim zdaniem – z szacunkiem dla pana przewodniczącego, ministra, kolegi z tej Komisji, pana posła Kowalczyka – niestety nie są prawdziwe, one tylko ładnie brzmią.

Ja będę starała się zadać pytanie do tego projektu: jak nowa stabilizująca reguła wydatkowa, i jej zastosowanie w przedłożonej wersji, pozwoli nam powiedzieć ile mamy wolnego pola na finansowanie niektórych podmiotów? Bo chodzi o to jakie mamy możliwości sfinansowania różnych zadań przy zastosowaniu przepisów o stabilizującej regule wydatkowej w stosunku do założeń, na przykład budżetu 2024 r. Ponadto chcę zapytać o rozszerzenie zakresu podmiotowego, o którym państwo piszecie, jak jest rozwiązany problem, wejście agencji wykonawczej, ZUS, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych osób prawnych, zgodnie z art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych, jak to wpłynie na oceny stabilizującej reguły wydatkowej? Ile będzie wolnego pola, jak to będzie wyglądało?

Po drugie, wskazujecie państwo na nieprawidłowości, na sposób omijania ustawy o finansach publicznych, stosowanie takich hat tricków, albo trików – hat tricków to Polacy wczoraj skończyli – w nieodpłatnym przekazywaniu skarbowych papierów wartościowych. Państwo przekazywali skarbowe papiery wartościowe w stabilizującej regule wydatkowej. Mówicie, że tego nie będzie. Zatem proszę powiedzieć: jak poszukamy dodatkowych pieniędzy, które są potrzebne na niektóre wydatki?

I ostatnia rzecz, Jak dyskutowany w Unii Europejskiej, z Komisją Europejską projekt ustawy z procedurą nadmiernego deficytu, z ograniczaniem, jak mają się te wszystkie elementy, czyli ta ustawa, niektóre jej rozwiązania, które zamierzacie państwo wprowadzić, do sytuacji w finansach publicznych? To jest argument, że się z panem posłem Kowalczykiem nie zgadzam, i myślę, że pan poseł Kowalczyk, po ustaleniu odpowiedzi zgodzi się ze mną. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję. Nie widzę więcej zgłoszeń do dyskusji.

Bardzo proszę, panie ministrze, proszę o ustosunkowanie się do wypowiedzi.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Dziękuję bardzo za pytania panu posłowi i pani posłance. Pierwsze pytanie, dostosowanie do reguł unijnych. Jedna sprawa to jest stosowanie deflatora PKB zamiast obecnie używanego wskaźnika inflacji CPI. To wskazuje na wpływ inflacji, na wpływ zmiany cen, w tym wypadku na sytuację budżetową wydatków. To jest wdrożenie reguł unijnych, deflator zamiast CPI. Następnie wprowadzenie korekty w regule, która jest spójna z rekomendacjami Rady Unii Europejskiej, i to jest zawarte w rozporządzeniu,

że to należy uwzględnić. Następnie kwestia współfinansowania projektów unijnych i wyłączenie z SRW wydatków na współfinansowane projekty unijne, czy otrzymywane z Unii pieniądze bezzwrotnie. I następnie jeszcze działania dyskrecjonalne, które są inaczej ujęte w rozporządzeniu unijnym – to jest zawarte i to jest włączone do SRW. Jeśli chodzi o klauzulę wyjścia z SRW, na czym polega osłabienie gospodarcze. To jest zdefiniowane jako wzrost gospodarczy niższy o 2 punkty procentowe od średniookresowego wzrostu gospodarczego – czyli to jest patrzone w ramach cyklu koniunkturalnego – 2 punkty poniżej średniookresowego wzrostu gospodarczego.

Następnie włączenie niektórych instytucji do samej reguły. Myślę, że mówiłem o tym, nawet dosyć dokładnie, we wstępnym wystąpieniu, że to jest: ZUS, agencje wykonawcze, państwowe osoby – np. parki narodowe, jeśli chodzi o państwowe osoby prawne. Tam rzeczywiście jest lista prawie dziewięćdziesięciu podmiotów, natomiast te największe to rzeczywiście ZUS i rozmaite agencje wykonawcze, na przykład Agencja Mienia Wojskowego, to jest dosyć duży punkt. Myślę, że częściowo odpowiadam też na pytanie pani poseł Skowrońskiej, jeśli chodzi o zakres podmiotowy, natomiast chciałem podkreślić, że zwiększenie zakresu podmiotowego, który ujmujemy w regule, nie ma na celu tworzenia jakiegokolwiek wolnego pola, tylko ma na celu zwiększenie przejrzystości finansów publicznych oraz zwiększenie przejrzystości tego na co wydawane są pieniądze. Przez to zwiększenie kontroli – większa kontrola także legislatorów.

Następnie pytanie o związek z procedurą nadmiernego deficytu. Oczywiście tutaj jest kwestia… Procedura nadmiernego deficytu jest odrębną procedurą od tego, co tutaj robimy, oczywiście związaną przedmiotowo, bo cały czas mówimy o finansach publicznych, cały czas mówię o deficycie, natomiast sama procedura nadmiernego deficytu, która dopiero ma zostać zaproponowana przez Komisję Radzie, i przyjęta przez Radę, jest odrębnym procesem i nie jest… Nie wiem, czy do końca o to chodziło pani poseł, natomiast nie łączyłbym tych dwóch rzeczy. To, co jest ważne, to że my implementujemy zmianę prawa europejskiego w zakresie tego jak to wpływa na naszą wewnętrzną stabilizującą regułę wydatkową – i to jest akurat przedmiotem tego – natomiast potem w procedurze nadmiernego deficytu, na przykład drugi element pakietu przejrzystości, to będzie rada fiskalna, którą także mamy już w procesie, i to będzie kolejny istotny element, który oczywiście gdzieś w procedurze nadmiernego deficytu powinien nadać wiarygodność zmianom, które zaproponujemy Komisji Europejskiej i w dłuższym okresie w jakiś sposób prowadzić do bardziej racjonalnego wyznaczenia ścieżki powrotu do nienadmiernego deficytu.

Przepraszam bardzo, jeszcze jednego nie zanotowałem, natomiast jeśli chodzi o… Celem tego jest tak naprawdę, dlatego dodajemy poszczególne elementy – czyli papiery wartościowe, podmioty – żeby zwiększyć przejrzystość, natomiast wyjmujemy z reguły programy współfinansowane z Unią Europejską, dlatego że to jest zgodne z prawem europejskim, i to nam… To są tak naprawdę trzy główne zmiany, jeśli chodzi o to co obejmuje SRW. Myślę, że to…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Jeszcze pytanie uzupełniające pan poseł, przewodniczący Henryk Kowalczyk.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Ja jeszcze tylko jedno pytanie doprecyzowujące, dotyczące skarbowych papierów wartościowych, bo rozumiem, że one, kiedy są przekazywane innym jednostkom, obciążają wydatki, tylko teraz: na który moment, na moment przekazania czy moment ich wykupu? Bo to kasowo będzie zupełnie inaczej. To jest jedno pytanie, takie bardziej szczegółowe, i…

Głos z sali:

Ale ważne.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Tak. No i taka refleksja z uzasadnienia pana ministra, że oczywiście dążymy do przejrzystości finansów publicznych, nowej przejrzystości – i tu oczywiście działanie godne pochwalenia – ale nie wiem, czy realizacją tej przejrzystości jest wrzucenie ustawy na dzień przed rozpatrzeniem tak skomplikowanej materii? Chyba realizacja zapowiedzi trochę mija się z rzeczywistością. Tak że to takie… Nie chciałbym już tutaj uzyskiwać odpowiedzi, bo to jest tylko moja refleksja na ten temat, natomiast co do skarbowych papierów wartościowych, to proszę o odpowiedź. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Nie chcę być złośliwy, panie przewodniczący, ale w ciągu 8 lat siedem razy zmienialiśmy regułę wydatkową i nigdy nie mieliśmy na to więcej niż jeden dzień praktycznie rzecz biorąc. Tak było. Mało tego, mogę powiedzieć, pierwotna zmiana, jeśli chodzi o inflację, po to, żeby móc wydawać więcej, zmieniliście inflację rzeczywistą, jej prognozę, na cel inflacyjny, bo mieliśmy deflację w 2015 r., 2016 r., po czym wróciliście do rozwiązania wcześniejszego. Sporo tego typu zachowań. Proszę jednak o wstrzemięźliwość w krytyce. Nie będę wchodził głębiej w problematykę.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Ja też nie będę wchodził głębiej, tylko chciałem wyrazić refleksję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Sławomir Dudek dzisiaj w roli eksperta Najwyższej Izby Kontroli. Bardzo proszę.

Prezes Instytutu Finansów Publicznych Sławomir Dudek:

Akurat w tej części występuję również jako prezes Instytutu Finansów Publicznych i przedstawiciel społeczeństwa obywatelskiego, ponieważ w zeszłym roku doszło do bezprecedensowej sytuacji, powstała koalicja na rzecz przywrócenia przejrzystości finansów publicznych w Polsce. Apel podpisało ponad 60 ekonomistów, dwóch albo trzech premierów i wicepremierów, 10 ministrów finansów, w tym również z Prawa i Sprawiedliwości z pierwszego rządu, z różnych rządów. Ten apel zbudował koalicję kilkunastu think tanków, z różnej strony, think tanków prawicowych, lewicowych. Kilkanaście think tanków zbudowało tę koalicję. I zacytuję jedną rzecz: „Obywatele mają prawo do zrozumienia i wpływania na sposób pozyskiwania i wydawania środków publicznych. Niestety to prawo obywatelskie w ostatnich latach nie jest respektowane. Budżet państwa jest instytucją konstytucyjną i wymaga szczególnej ochrony. Ani pandemia, ani wojna nie usprawiedliwiają umniejszania jego rangi, wyprowadzania spod kontroli społecznej ogromnych kwot wydatków publicznych oraz stosowania kreatywnych trików księgowych w celu zaniżenia deficytu budżetowego i omijania reguł budżetowych”. Ta inicjatywa również utworzyła taki projekt, jak Obywatelski Rzecznik Przejrzystości Finansów. Pierwszym sygnatariuszem tego apelu był pan profesor Bodnar, który powiedział: „Od przejrzystości finansów publicznych zależy realizacja praw i wolności człowieka”. Nie będę już przedłużał czasu, powiem tylko na koniec tak, że zajmuję się finansami od… 23 lata w ministerstwie, teraz 5 lat, prawie 30 lat, i ta ustawa realizuje w części postulat apelu, w tym o omijaniu reguły wydatkowej, bo dotyczy reguły wydatkowej. Przed nowym Ministerstwem Finansów wiele zadań, bo ona nie załatwia wszystkiego, ale ona uszczelnia regułę wydatkową. Te wszystkie apele, które powstawały od ekonomistów, to jest bardzo dobry projekt i chciałbym po prostu powiedzieć, że należy go przyjąć w wersji, którą zaproponowało ministerstwo, bo on załatwia gros rzeczy, które niszczyły przejrzystość finansów.

Dodam jeszcze jedną rzecz, niedawno odbyło się sympozjum naukowe, gdzie byli sędziowie Trybunału Konstytucyjnego w spoczynku, między innymi profesor Dębowska-Romanowska, otwierał je profesor Bodnar, był profesor Stępień, byli ekonomiści, profesor Hausner. Konkluzją seminarium było, że bez przejrzystości, jedności zarządzania finansami publicznymi, nie ma demokracji, dlatego w imieniu koalicji, którą reprezentuję: uważam, że warto poprzeć ten projekt.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Nie widzę więcej zgłoszeń. Proponuję przystąpienie do szczegółowego rozpatrzenia projektu ustawy. Jest głos przeciw, tak? Bardzo proszę.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Tak, jest głos przeciw. W związku z tym, że jednak nie mieliśmy… Ja nie twierdzę, ani nie krytykuję ustawy ani założeń, żeby było jasne, ale wyraziłem swoje wątpliwości, co do trybu i terminowości przyjęcia tej ważnej ustawy, nie powiem, że nie. Dlatego też proponuję, aby jednak spowolnić tempo, żeby dać szansę zapoznania się posłom z treścią ustawy i zapisami. Jest dobrym zwyczajem, kiedy jest rozpatrywana ustawa, że najspokojniej rozpatruje to podkomisja. Samo tworzenie, pamiętam, przed nastu laty, ustawy o finansach publicznych, było przez wiele posiedzeń podkomisji, i ona została dopracowana. Myślę, że to też przydałoby się tej ustawie, żeby chociaż wszyscy w pełni świadomie podjęli decyzję, z pełnym przekonaniem, że są to decyzje dobre. Dlatego formalnie składam wniosek o skierowanie projektu do podkomisji do spraw instytucji finansowych.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję. Rozumiem, że to jest wniosek formalny o skierowanie do podkomisji, tak?

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Tak, do podkomisji, z terminem zapisanym w zarządzeniu marszałka, kierującym do naszej Komisji. Tam jest bodajże termin złożenia sprawozdania 9 lipca, więc dla podkomisji proponowałbym dwa dni krócej, żeby Komisja mogła rozpatrzeć później pracę podkomisji, czyli do 7 lipca.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Zgłaszam głos przeciw. Uważam, że kierowanie do podkomisji może uniemożliwić nam procedowanie projektu w terminie. Zwracam też uwagę, że termin ma tutaj kluczowe znaczenie dla przygotowania budżetu państwa z obowiązującymi regułami. Czym prędzej przyjmiemy projekt, tym łatwiej będzie go zastosować w życie i tym lepszy potencjalnie będziemy mieli budżet państwa w formule, o którą wszyscy się bijemy, większej przejrzystości budżetu i tak naprawdę powszechności budżet, jeśli chodzi o finanse publiczne. Ale bardzo proszę…

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, ja bym się nie bał o termin, dlatego że marszałek Sejmu kierując projekt ustawy do Komisji Finansów Publicznych zakreślił termin złożenia sprawozdania do 9 lipca, wobec tego, jeśli podkomisji damy termin 7 lipca, to na pewno nie uchybimy terminowi zadanemu przez marszałka.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej. Ja tylko powtarzam to, co mówiłem wcześniej. Zgłaszam sprzeciw wobec propozycji. Zatem przechodzimy do głosowania.

Kto z państwa jest za tym, żebyśmy skierowali projekt do podkomisji stałej do spraw monitorowania… nie, do spraw budżetu państwa, tak?

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Do spraw instytucji finansowych.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Nie, no to nie ma…

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Podkomisja.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

To dziwne, moim zdaniem, no ale jeśli już…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Mogę?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):
…to do podkomisji stałej do spraw budżetu, bo tak naprawdę to jest fundament budżetu.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):
Ale wniosek był do…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):
Do jakiej?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):
Ale okej…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):
Do jakiej?

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):
Do spraw instytucji…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):
Panie przewodniczący, jako przewodnicząca podkomisji do spraw instytucji finansowych powiem, że trochę to dziwne, bo zakres przedmiotowy podkomisji do spraw instytucji finansowych jest trochę inny.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):
Pani przewodnicząca chyba nie chce powiedzieć, że nie chce pracować?

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):
No mnie pan to mówi?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):
Dobrze, przechodzimy do głosowania.

Kto jest za skierowaniem projektu do podkomisji do spraw instytucji finansowych? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał od głosu? Dziękuję bardzo.

Głosowało 26 osób. Za – 8 głosów, przeciw – 17, 1 głos wstrzymujący. Wniosek nie przeszedł. Proponuję zatem, zgodnie z moją pierwotną propozycją, przejście do szczegółowego rozpatrzenia projektu ustawy. Nie słyszę głosu sprzeciwu.

Zatem przystępujemy do szczegółowego rozpatrzenia projektu. Zaczynamy od tytułu. Ale jeszcze jedno zastrzeżenie, przypominam, że zgodnie z art. 95d ust. 1 regulaminu Sejmu poprawkę do projektu ustawy, wykonującej prawo Unii Europejskiej, może na posiedzeniu Komisji zgłosić grupa co najmniej trzech posłów w formie pisemnej.

Czy są uwagi do tytułu ustawy? Nie ma. Rozpatrzyliśmy tytuł.

Art. 1. Czy są uwagi do art. 1? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne. Panie mecenasie.

Legislator Wojciech Białończyk:
Panie przewodniczący, mam pytanie, czy tego artykułu nie rozpatrywać poszczególnymi zmianami, bo art. 1 zajmuje około 20 stron i w tym przepisie jest wprowadzonych kilkanaście zmian.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):
Przepraszam za ten skrót. Oczywiście w art. 1 zmiana nr 1.

Czy są uwagi do zmiany? Mamy uwagę Biura Legislacyjnego.

Legislator Wojciech Białończyk:
Panie przewodniczący, szanowni państwo, na początek uwaga ogólna. Biuro Legislacyjne miało na analizę tekstu zaledwie dwa dni, więc uwagi, które będą zgłoszone w trakcie dzisiejszego posiedzenia, mają charakter dosyć ogólny i wynikają z dosyć krótkiej i pobieżnej analizy projektu. W dniu dzisiejszym pewne kwestie udało nam się bardzo pobieżnie ustalić z Ministerstwem Finansów w trybie roboczym, pewne kwestie legislacyjne rozstrzygnięto na posiedzeniu Komisji. To jest jedna rzecz. Druga rzecz, zwracamy uwagę na to, że projekt od strony techniczno-informatycznej, bo na to też zwraca się obecnie uwagę, opracowany jest niestety dosyć niechlujnie, bo edycja tekstu, która jest podstawą prac – na to nam zwrócili uwagę informatycy – powoduje,

że przy opracowywaniu tekstu do edycji pojawiają się jakieś dziwne znaki, więc na to też zwracamy uwagę, że tekst będzie wymagał wnikliwego sprawdzenia na etapie przygotowania sprawozdania Komisji, po to, żeby nie pojawiły się jakieś treści, których nie ma w projekcie. Na to też zwracam uwagę.

Przechodząc do zmiany nr 1, chcemy zgłosić następujące pytania, czy uwagi. Pierwsza rzecz, zmiana nr 1 polega na tym, by nadać nowe brzmienie całemu art. 21. Zwracamy uwagę na to, że część przepisów w art. 21 nie jest zmieniana, stanowi powtórzenie obecnie obowiązujących przepisów, więc z jednej strony należałoby dokonać punktowej nowelizacji i wskazać te fragmenty, które podlegają zmianie, a te, które nie są zmieniane, pozostawić bez zmiany. Natomiast z drugiej strony rozumiemy intencję wnioskodawców, że celem nowelizacji, poprzez nadanie nowego brzmienia całym jednostkom redakcyjnym, tak art. 21, czy później art. 24 i następne, jest uporządkowanie przepisów i ich uszeregowanie wedle ciągu dokonywanych czynności, czy jakiejś innej zasady, więc stąd zgłaszamy uwagę, że można było ująć to również inaczej, poprzez punktową nowelizację. Ale, tak jak mówię, rozumiemy ideę polegającą na tym, by nadać nowe brzmienie całym artykułom.

Jeżeli chodzi o szczegółowe uwagi, to w ust. 1 jest mowa o tym, by podstawą gospodarki finansowej agencji wykonawczej był „roczny plan finansowy, obejmujący w szczególności:" Mamy w kilku punktach wyliczenie tych elementów, i pojawia się pytanie: co jeszcze ma być w planie finansowym, albo też inaczej, z czego mają wynikać dodatkowe elementy, które mają być zawarte w planie finansowym? Skoro ma coś obejmować w szczególności, to pytanie: co jeszcze, kto to określi i z czego ma to wynikać? Pytanie, czy nie zręczniej byłoby zamiast napisać „w szczególności" dodać kolejny punkt, który by brzmiał mniej więcej następująco: „inne elementy wynikające z odrębnych przepisów". Jak mówię, to jest propozycja robocza. To jest jedna kwestia.

Druga rzecz dotyczy ust. 4 i 5. W ust. 4 jest mowa o tym, że mogą być dokonywane zmiany pomiędzy poszczególnymi pozycjami planu, następnie są wymienione trzy punkty. Teraz pytanie jest takie: czy to oznacza, że punkty, czy kryteria określone w tych punktach mają być spełnione łącznie czy alternatywnie, czy coś jest uzależnione od czegoś? Zwłaszcza, że one się nie wykluczają, jeżeli przypatrzymy się brzmieniu tych punktów, jedynie wykluczają się pkt 2 i 3. Również wskazuję na to, że kolejność pkt 2 i 3 jest chyba nie do końca właściwa, bo pkt 2 odsyła do pkt 3, więc najpierw powinien być pkt 3, a później pkt 2. W trybie roboczym ministerstwo wyjaśniło, że należałoby w pkt 2 skreślić początek zdania wstępnego, wyrazy „inne niż w pkt 3,". Czyli pkt 2 zaczynałby się od sformułowania „powodujące zwiększenie:" itd. Jeżeli taka byłaby państwa wola, by dokonać takiej zmiany, to to wymagałoby poprawki zgłoszonej przez któregoś z państwa posłów.

Pytanie jeszcze, czy w ust. 6 – tam jest mowa o tym, że „Minister sprawujący nadzór nad agencją wykonawczą występując do ministra finansów o zgodę, o której mowa w ust. 5 pkt 2, przedstawia swoją opinie w sprawie". Ten przepis jest dla nas niezrozumiały o tyle, że nie wiemy czego ma dotyczyć opinia. Bo jeżeli minister występuje o zgodę, to jest wewnętrznie przekonany o celowości dokonania tej zmiany, więc opinia może być pozytywna i negatywna. Czy tu chodzi o opinię czy chodzi o uzasadnienie? Bo trudno sobie wyobrazić sytuację, że minister występuje o zgodę, jednocześnie negatywnie opiniując propozycję zmiany planu; stąd przepis budzi wątpliwości Biura Legislacyjnego.

To byłyby wszystkie uwagi do zmiany nr 1. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, panie mecenasie.

Rozumiem, mam wrażenie, że nowe brzmienie, podzielam ten pogląd, że to czyni tę ustawę czytelniejszą, łatwiejszą w odbiorze. Natomiast, co do pkt 4, gotowy jestem przejąć poprawkę, o której mówił pan mecenas. Co do ust. 6, bardzo proszę o wyjaśnienie pana ministra i ustosunkowanie się – zresztą do całości wypowiedzi pana mecenasa i proponowanych zmian.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Dziękuję bardzo. Ustosunkowując się do całości, przede wszystkim chciałem przeprosić, że Biuro Legislacyjne miało tak mało czasu na analizę. Doceniamy tempo pracy.

Jeśli chodzi o sprawę niechlujności, niestety rozpadł się nam szablon. Teksty, które pojawiają się, to są standardowe teksty. Widać po prostu co jest w kodowaniu szablonu. Też bardzo za to przepraszam.

Teraz, jeśli chodzi o merytoryczne rzeczy, a szczególnie… Pierwsze rzeczy, to oczywiście już zostały omówione, natomiast kwestie ministra, który przedstawia swoją opinię w sprawie, czyli na stronie 3 pkt 6, wnioskujemy, żeby nie uwzględniać uwagi Biura Legislacyjnego, ponieważ zabieg jest celowy, chodzi o uprzednią rekomendację, to jest przed wysłaniem do Ministerstwa Finansów, organu, który nie jest wnioskodawcą, tylko… Ministerstwo Finansów nie jest wnioskodawcą, tylko jest jednym z zatwierdzających. Powinna być właśnie taka kolejność. W praktyce różnie to bywa, ale taka powinna być kolejność i myślimy, że tak należy to sformułować.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze Biuro Legislacyjne?

Legislator Wojciech Białończyk:

Czyli, jak rozumiemy, państwo przychylają się do zmiany w ust. 4 w pkt 2? W takim razie, jeżeli pan przewodniczący…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Tak.

Legislator Wojciech Białończyk:

Ale, bo tutaj jest mowa o trojgu posłów, więc jeżeli państwo zgłaszają to jako poprawkę, a Komisja przyjmie poprawkę, to w sprawozdaniu będzie to już uwzględnione.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Tak jest. Przejmujemy poprawkę…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Tak jest.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

…tu jak siedzimy za stołem prezydialnym.

Pan przewodniczący Wojciech Kowalczyk. Bardzo proszę.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Jeszcze nie Wojciech. Dziękuję bardzo. Henryk, ale… Rozumiem, że zmęczenie…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Przepraszam. Przepraszam.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

…pana przewodniczącego. Natomiast czy ta dyskusja i wyrażona opinia o pierwszym fragmencie, art. 21 – który zajmuje stronę z kawałkiem, rzeczywiście tyle uwag i różnych odniesień ministra – czy nie jest uzasadnieniem do tego, żeby jednak dać sobie kilka dni? No naprawdę to nie jest z naszej strony jakaś próba obstrukcji, tylko apel o zdroworozsądkowe podejście do trudnej materii. Jak później państwo zobaczycie w dalszej części, wzory matematyczne, inne rzeczy, to w ogóle będzie tak, że nikt… nie wiadomo o co chodzi, a do tego, jak teraz słyszę, że informatycy coś piszą i im się rozjeżdża, no to naprawdę może być sytuacja, że słowo „lub czasopisma” jest tylko małym Pikusiem w takiej sprawie, jeśli to tak będzie. Bardzo proszę pana przewodniczącego o refleksję. Kilka dni naprawdę nie zrobi różnicy, a…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Panie przewodniczący, wracamy do dyskusji, która już jest za nami i w głosowaniu podjęliśmy decyzję. Pytanie…

Głos z sali:

Nie bez problemu…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Ja rozumiem, jesteśmy tutaj także po to, żeby dyskutować co do konkretnych zapisów. Jesteśmy otwarci na państwa propozycje, jeśli chodzi o konkretne zapisy, także jeśli chodzi o propozycje Biura Legislacyjnego, czego daliśmy przed chwilą dowód.

Czy do poprawki, o której mówiliśmy, że ją przejmujemy, macie państwo jakieś uwagi?

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

Panie przewodniczący, ale jaka to jest poprawka?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, już przygotowujemy tę poprawkę. Ona…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ale, panie Kuźmiuk, przecież… Proszę zrobić nam chwilę przerwy.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Moment. Wobec tego zrobimy…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

2 minuty przerwy.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

…5 minut przerwy i wrócimy do rozpatrywania punktu.

[Po przerwie]

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Wracamy do rozpatrywania projektu ustawy. Poprawka, zgodnie z życzeniem państwa, została już przygotowana w formie pisemnej i rozdana posłom. Rozumiem, że nikt nie zgłasza sprzeciwu wobec poprawki. Przyjmujemy ją i mogę uznać, że rozpatrzyliśmy zmianę nr 1 w art. 1.

Przechodzimy do zmiany nr 2. Zmiana nr 2. Bardzo proszę Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Białończyk:

Panie przewodniczący, rozumiem, że poprawka została przyjęta, ale jak wynika z treści tej poprawki, ona dotyczy analogicznych konstrukcji prawnych w zmianie nr 2, 3 i 4.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Tak jest. Tak.

Legislator Wojciech Białończyk:

W tej jednej poprawce zostały również zaproponowane zmiany w kolejnych przepisach.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Tak jest.

Legislator Wojciech Białończyk:

Do zmiany drugiej w gruncie rzeczy mamy uwagi takie same, jak do zmiany pierwszej, więc nie wiem, czy jest sens je powtarzać. Jedna z tych uwag została skonsumowana przez poprawkę, która została przyjęta. Tu jeszcze dodatkowo tylko drobna propozycja korekty legislacyjnej w zmianie drugiej w art. 24 ust. 1 pkt 3, by ten punkt rozbić na litery, tak jak w analogicznych przepisach w tym projekcie. I właściwie to tyle. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej, no to rozumiem, że zmiana legislacyjna będzie mieściła się w upoważnieniu dla Biura Legislacyjnego, które tradycyjnie dajemy państwu na zakończenie rozpatrywania.

Czy pan minister zgadza się z sugestią? Przyjmujemy. Zatem zmiana nr 2 rozpatrzona.

Zmiana nr 3, art. 29. Bardzo proszę Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Białończyk:

Pierwsza uwaga dotyczy tego, że zmiany trzecia i czwarta – to zaproponujemy w sprawozdaniu – powinny być połączone w jedną zmianę, bo to są artykuły bezpośrednio po sobie następujące. Druga rzecz, uwagi analogiczne i pytania jak do zmiany pierwszej, bo tutaj są podobne konstrukcje prawne. Jeszcze oprócz tego w ust. 13 jest takie sformułowanie, że „Zmiany, o których mowa w ust. 12, są dokonywane przez dysponenta państwowego funduszu celowego, a w przypadku, gdy dysponentem państwowego funduszu celowego nie jest minister" – tu powinien być myślnik – „po wyrażeniu zgody przez organ nadzorujący dysponenta w funduszu," – i tu zwracamy uwagę na taką niezręczną redakcję – „o ile dysponent funduszu posiada taki organ,". To nie dysponent funduszu posiada organ nadzorujący, tylko ustawa przewiduje nadzór jakiegoś organu nad dysponentem. Może by to przeredagować: jeżeli dysponent funduszu jest nadzorowany przez taki organ; coś w tym rodzaju. Bo w ogóle „posiadać organ nadzorujący", to można posiadać samochód, ale nie organ nadzorujący. Tu proponowalibyśmy korektę.

Podobnie byłoby na końcu w ust. 15, jeżeli państwo by się zgodzili.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Legislator Wojciech Białończyk:

W ust. 13 proponujemy jeszcze ujednolicić redakcję, bo raz jest mowa „po wyrażeniu zgody", raz jest mowa „za zgodą ministra finansów", więc też ujednolicilibyśmy to. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Rozumiem. To też zmiany o charakterze redakcyjnym.

Panie ministrze? Panie ministrze, proszę o ustosunkowanie.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Zmiany są bardzo redakcyjne i jak najbardziej słuszne.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej, zatem przyjmujemy sugestie. Moim zdaniem one mieszczą się w upoważnieniu ogólnym, ale dziękuję za to, że pan mecenas to sygnalizuje. Zakładamy też, że jedna zmiana… łączymy zmianę trzecią i czwartą, tak? Mogę zatem uznać, że zmiana trzecia została rozpatrzona i zmiana czwarta…

Legislator Wojciech Białończyk:

Tak, tylko że do tej czwartej będzie jeszcze drobna uwaga.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dobrze, jeszcze drobna uwaga do zmiany czwartej. Bardzo proszę. Zmiana trzecia rozpatrzona.

Legislator Wojciech Białończyk:

Tak, bo w czwartej jest podobna konstrukcja, stąd też są uwagi i zastrzeżenia podobne jak do zmiany pierwszej, a oprócz tego jeszcze taka drobna kwestia w ust. 8, tam chodzi o spójnik „lub". „Organ sprawujący nadzór nad państwową osobą prawną lub organ, któremu państwowa osoba prawna podlega, występując do ministra finansów o zgodę, […] przedstawia swoją opinię". Wydaje się, że zamiast „lub" powinno być „oraz", bo to jest obowiązek nałożony na oba organy, w zależności oczywiście który w danej sytuacji występuje, który istnieje, który występuje o tę zgodę. Ale to jest obowiązek nałożony na kilka, w tym przypadku na dwa podmioty. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Rozumiem, że zgadzamy się na tę zmianę? Bardzo proszę… Nie, tak? Pan minister. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Nie zgadzamy się. Pani dyrektor wyjaśni to precyzyjnie.

Dyrektor Departamentu Budżetu Państwa Ministerstwa Finansów Anna Napiórkowska:

Dziękuję bardzo. Anna Napiórkowska dyrektor Departamentu Budżetu Państwa.

To jest bardzo świadomy zabieg legislacyjny, dlatego że nie zawsze będzie tak, że dana jednostka będzie posiadać zarówno organ nadzorujący, jak i będzie podlegać jakiemuś organowi. Często jest tak, że albo jest pełniony nadzór albo jednostka podlega jakiemuś organowi, więc to jest celowy zabieg, żeby tu występował taki a nie inny spójnik.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Rozumiem, że przyjmujemy wyjaśnienie?

Legislator Wojciech Białończyk:

Nie przyjmujemy, bo to jest… Oczywiście państwo podejmą decyzję, ale ten przepis, gdyby tak drążyć temat, to można przekonstruować: o zgodę, o której mowa w ust. 1 występuje organ ten, organ ten. Czyli to jest obowiązek nałożony na organy występujące o zgodę, każdy, który w danej sytuacji…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej. Na organy, tak…

Legislator Wojciech Białończyk:

…będzie występował o tę zgodę.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

…a nie jeden lub drugi, tylko na te dwa organy.

Legislator Wojciech Białończyk:

Tak że dlatego… No, ale jeżeli ministerstwo…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Zmiana też w formułę redakcyjną. Rozumiem, że pan minister…

Legislator Wojciech Białończyk:

Jak nie ma zgody, to oczywiście państwa decyzja.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

…i pani dyrektor zgadzają się na taki zapis? Logika wskazuje, że powinniśmy zaakceptować propozycję Biura Legislacyjnego. Pan minister kiwa głową. Oczekuję jeszcze potwierdzenia.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Tak jest.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Wobec tego ust. 4 rozpatrzony.

Ust. 5. Nie ma uwag. Rozpatrzyliśmy.

Ust. 6…

Legislator Wojciech Białończyk:

Zmiana szósta.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Zmiana, przepraszam. Zmiana piąta, zmiana szósta rozpatrzona.

Zmiana nr 7. Mamy uwagę do zmiany nr 7? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Białończyk:

W opinii Biura Legislacyjnego w zmianie siódmej w lit. a można byłoby zrezygnować z końcowego odesłania „o których mowa, w art. 9 pkt 8", bo to jest po prostu powtórzenie podmiotów, które występują w art. 9 pkt 8. Ponadto takie odesłanie może budzić wątpliwości, czy chodzi o podmioty czy o plany finansowe. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję.

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Tak, rzeczywiście to odesłanie jest zbędne.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej. Przyjmujemy sugestię. Zmiana nr 7 rozpatrzona.

Zmiana nr 8? Bez uwag. Rozpatrzona.

Zmiana nr 9? Tu mamy wzór. Bardzo proszę.

Legislator Wojciech Białończyk:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, jeżeli chodzi o zmianę nr 9, to lit. a powinna być połączona z lit. b jako „ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:", bo to są ustępy po sobie następujące. Tak zaproponowalibyśmy w sprawozdaniu.

Druga rzecz, na samym początku ust. 1, proponujemy korektę redakcyjną. Nie trzeba za każdym razem wskazywać, że chodzi o punkty, bo one są… Po prostu byłoby „pkt 1–3, 5–9, 15" itd.

Teraz, jeżeli chodzi o objaśnienia do wzoru, to na stronie 12 jest takie długie objaśnienie do symbolu E_n itd, i tu w siódmym wierszu jest sformułowanie „mających wpływ na dochody jednostek i organów, o których mowa w ust. 1,". Problem w tym, że my jesteśmy w tym ust. 1, a chodzi o organy i jednostki, które są wymienione na początku tego ustępu, więc w naszej opinii należałoby tę sekwencję z ust. 1 tutaj powtórzyć, żeby nie odsyłać do jednostki, w której jesteśmy. To jest jedna uwaga.

Druga uwaga, też w tym objaśnieniu, pięć linijek niżej, jest takie sformułowanie „jeżeli każdego z nich". Prawdopodobnie chodzi o działania dyskrecjonalne, więc żeby zaimek „nich" nie powodował wątpliwości czy odnosi się do działań dyskrecjonalnych czy do podatków lub składek, bo może odnosić się zarówno do tych, jak i do tych, to chyba powinno być napisane „wartość każdego z tych działań", więc taka jest nasza propozycja.

Dalej, na stronie 14 w lit. d… Przepraszam, jeszcze wcześniej w lit. c jest ust. 2e, do którego mamy pytanie, czy nie ma charakteru przepisu epizodycznego i nie powinien być zamieszczony jako przepis epizodyczny czy też powinien być w przepisach materialnych. To tu taka wątpliwość.

Dalej, w lit. d, w której nadawane jest nowe brzmienie części wspólnej w ust. 3, na końcu tej części wspólnej jest sformułowanie „z wyłączeniem funduszu pomocy, o którym mowa w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy". Wydaje się, że wyrazy „z wyłączeniem", użyte po raz drugi, są zbędne, bo mamy użyte to sformułowanie wcześniej, kilka linijek wyżej. Bo tam jest mowa o funduszach utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK na podstawie odrębnych ustaw „z wyłączeniem Funduszu Przeciwdziałania COVID-19", o którym mowa w ustawie covidowej, i powinno być „oraz Funduszu Pomocy, o którym mowa w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy". W naszej ocenie użycie drugi raz „z wyłączeniem" jest zbędne.

Teraz lit. e, na następnej stronie, w której nadawane jest nowe brzmienie ust. 4. Tu w pkt 1 jest odwołanie do najbardziej aktualnych prognoz Komisji Europejskiej. Tutaj ministerstwo w trybie roboczym zwracało nam uwagę, że tak jest już dzisiaj w uchylanym art. $112a^1$. Niemniej jednak myśmy wówczas również zwracali uwagę, że powinien być pewien punkt odniesienia, które z prognoz, które będą brane pod uwagę, są najbardziej aktualne, czy one są gdzieś publikowane, czy one zmieniają się codziennie. Czy nie należałoby tego jakoś doprecyzować?

Następnie w ust. 4 w pkt 1 w lit. a i b, pod koniec, jest odesłanie do art. 112aa ust. 1. Jesteśmy w art. 112aa, więc ten fragment należy skreślić. Następnie w ust. 4 pkt 1 w części wspólnej pod literami jest sformułowanie „– nie może być wyższa niż dostosowanie fiskalne," itd, a kilka linijek niżej jest taki fragment „oraz przestrzegania wartości odniesienia". Powiem szczerze, że nie wiemy do czego to się odnosi, z czym czytać ten fragment. Czy tu nie należałoby jakoś przeredagować tego fragmentu, żeby to połączyć z początkiem tego zdania? Następnie w części wspólnej na końcu jest wzór, „obliczone według wzoru:", i tam jest jako znak mnożenia użyta gwiazdka. Zwracamy na to uwagę, bo w większości wzorów jako znak mnożenia jest użyta kropka albo „x". Tu jest gwiazdka. Z kolei gwiazdka jest używana w niektórych symbolach,

więc tu też należałoby chyba użyć znaku mnożenia w postaci kropki. I to tyle do zmiany nr 9. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, panie ministrze. Ja mam wrażenie, że jest akceptacja dla wszystkiego. Wyjaśnienia, czy pewnej deklaracji wymaga pkt c, ale bardzo proszę.

Jeszcze pan poseł Henryk Kowalczyk. Bardzo proszę.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Jeszcze do zmiany nr 9, czyli do wzoru. Po pierwsze, mam wątpliwości, którą zgłosił też pan mecenas, że jest i gwiazdka i kropka, a więc tutaj w ogóle trudno powiedzieć co jest którym elementem rachunkowym…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Jasne, to jest…

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

…ale zaraz się tego dowiemy. Ale druga rzecz jest taka, z czego wynika, jakie uzasadnienie, nie wiem, czy w poprzedniej ustawie był podobny wzór, ale chodzi o cofanie się, po pierwsze, o 8 lat i pierwiastek ósmego stopnia, który tak naprawdę bardzo spłaszcza, jeśli chodzi o podejście matematyczne, ten współczynnik redukcji, czyli generalnie on jest bardzo mocno zbliżony niemalże do jedynki, więc czym kierowało się ministerstwo stosując w tym wzorze pierwiastek ósmego stopnia i cofając się osiem lat w jednym z elementów? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej. Ten szereg ośmioletni, pamiętam, w podstawowej regule także mieliśmy, ale bardzo proszę pana ministra o ustosunkowanie się, o odpowiedź na to pytanie.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Dziękuję bardzo. Zgadzam się we wszystkich sprawach, których nie poruszę – może tak być? – w znaczeniu, że przejdę przez te punkty, natomiast tam, gdzie nie odniosę się, to jest zgoda z uwagami Biura Legislacyjnego.

Na samym początku, odpowiadając na pytanie pana posła Kowalczyka, to jest spłaszczenie, które istnieje od 2013 r., od samego początku, i chodzi o to, żeby patrzeć na średniookresową wartość. Im mniejszy stopień pierwiastka, to wtedy byłoby… tak, i to jest znowuż zgodne, natomiast tu akurat… Tak, tak było. Jeśli chodzi o symbole matematyczne, to rzeczywiście w tym jednym punkcie popełniliśmy błąd, nie powinna być gwiazdki, tylko kropka jako znak mnożenia. Natomiast w innych przypadkach gwiazdka jest indeksem i oznacza inną wartość, więc tutaj jest zgoda z późniejszym punktem, żeby zastąpić gwiazdkę kropką.

Teraz tak, strona 9 jest okej, zgadzamy się, na stronie 12 także się zgadzamy, na 13 stronie, odesłanie do innych środków. Tutaj chodzi o inne środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej. Uważamy, że to jest dobre sformułowanie, precyzyjne. Nie wiem, czy jeszcze coś trzeba…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Jeszcze chwila na dodatkowe konsultacje, tak? Mówimy cały czas teraz o pkt c, który, moim zdaniem, wymaga głębszej refleksji. Myślę, że warto zastanowić się w tym miejscu nad poprawką w drugim czytaniu, chyba że jesteście państwo ad hoc gotowi do redakcyjnej zmiany, to bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Polityki Makroekonomicznej Ministerstwa Finansów Joanna Bęza-Bojanowska:

Dziękuję bardzo. Joanna Bęza-Bojanowska wicedyrektor w Departamencie Polityki Makroekonomicznej.

Jeśli chodzi o zmianę na stronie 13 w ust. 2, odwołujemy się tam do art. 5 ust. 3 ustawy o finansach publicznych. W art. 5 ust. 3 ustawy o finansach publicznych w ppkt 1–6 są wymienione wszystkie środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz środki niepodlegające zwrotowi, które właśnie podlegają wyłączeniu,

również w przepisach unijnych, dlatego w ten sposób odwołujemy się, i tam rzeczywiście ppkt 6 to są inne środki, niezdefiniowane, natomiast to są środki z budżetu Unii Europejskiej. Czyli my chcemy zachować odwołanie do całej redakcji ust. 3, dlatego uważamy, że akurat tej zmiany Biura Legislacyjnego nie należy wprowadzać. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej. Dziękuję bardzo. Rozumiem, że poza lit. c pozostałe propozycje bierzemy pod uwagę.

Legislator Wojciech Białończyk:

Tak, panie przewodniczący, tylko kwestia doprecyzowania na stronie 12, tamto odesłanie do jednostek i organów, o których mowa w ust. 1. Rozumiemy, że ministerstwo zgadza się na to, ale to prosilibyśmy o przyjęcie tego jako poprawki.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dobrze.

Legislator Wojciech Białończyk:

Zaraz sformułujemy propozycję poprawki.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej. Przyjmujemy poprawkę. Mam nadzieję, że jest już gotowa, tak? Nie. Wobec tego wrócimy za moment. Proponuję takie rozwiązanie, za moment wrócimy do tej zmiany.

Legislator Wojciech Białończyk:

Tylko, że tutaj prosilibyśmy również o propozycję jak powinien brzmieć przepis na stronie 15 lit. e, bo też zgłosiliśmy uwagę do ust. 4 w części wspólnej pod lit. a, b, o tym przestrzeganiu wartości odniesienia.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Jeszcze sekundkę, bo jeszcze pragnę… Do tego momentu jeszcze nie doszedłem, ponieważ jeszcze na stronie 14…

Legislator Wojciech Białończyk:

Nie, bo myśmy zrozumieli, tak jak pan minister powiedział na początku, że to, do czego się nie odniesie, to na to jest zgoda, więc…

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Tak jest, tak jest. Zacząłem przechodzić i w pewnym momencie przerwaliśmy, nie kontynuowaliśmy. Są jeszcze dwa punkty, do których chciałem się odnieść. Na stronie 14 „W kwocie wydatków, o której mowa w ust. 1, oraz limicie wydatków […] nie uwzględnia się wydatków budżetu państwa:” Państwa uwaga była taka, że to ma charakter przepisu epizodycznego, natomiast… – bo tam są instrumenty finansowe – natomiast kwestia jest taka, że instrumenty finansowe będą w użytkowaniu, będą w obiegu przez wiele lat, więc tak naprawdę to nie jest przepis epizodyczny, tylko to jest coś, co będzie występowało przez pewien czas, przez ileś lat, nawet długo. Wobec czego uważamy, że nasze sformułowanie jest lepsze.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Czyli pozostajemy przy takim brzmieniu, jakie było, tak?

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Tak.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej. Rozwialiśmy już wszystkie wątpliwości, mogę zatem uznać, że z tą poprawką…

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Nie, nie, kontynuuję. Jeszcze kontynuuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

A, przepraszam.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Teraz na dole strony 14, uwaga może zostać przyjęta, aczkolwiek uważamy, że aktualne brzmienie przepisu jest równie dobre, ale można ją przyjąć. Na stronie 15…

Legislator Wojciech Białończyk:

Czyli konkludując, przepraszam, Komisja przyjmuje uwagę i skreślamy drugie wyłączenie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Przyjmujemy uwagę, tak?

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Tak. Teraz na stronie 15 te „najbardziej aktualne prognozy Komisji Europejskiej". Kwestia jest taka, że w praktyce prognozy są tworzone i publikowane dwa razy w roku, jest wiosenna i jesienna. Takie sformułowanie, jak rozumiem, gdzieś w przeszłości też była zawsze dyskusja jak to najlepiej wyrazić i, jak rozumiemy „najbardziej aktualne prognozy" są najbardziej precyzyjnym sformułowaniem, także najbardziej elastycznym, ponieważ może coś się zdarzyć, że jest przesunięcie w prognozach, wobec czego jest to elastyczne sformułowanie i chcielibyśmy je utrzymać.

I teraz na stronie 15 na dole…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Ta kropka, tak?

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Znaczy tam jest kwestia, że rzeczywiście użyliśmy złego przypadku, bo samo zdanie, na które Biuro Legislacyjne zwróciło uwagę, to jest „oraz przestrzegania wartości", a tutaj powinno być „oraz przestrzeganie wartości odniesienia". Jak się użyje tego przypadku, to już nie trzeba… I to chyba dotąd doszliśmy.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Rozumiem, że uzgodniliśmy i Biuro Legislacyjne…

Legislator Wojciech Białończyk:

Tak, piszemy propozycję poprawki.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Wrócimy do tego, chociaż mam nadzieję, że… Czy możemy uznać, że poprawka została przyjęta? Nie słyszę sprzeciwu. Poprawka zostanie przedstawiona za chwilę, podpiszemy, będzie w dokumentacji dzisiejszego posiedzenia. W związku z tym rozpatrzyliśmy poprawkę do zmiany dziewiątej i całą zmianę dziewiątą.

Zmiana nr 10. Do zmiany dziesiątej nie ma uwag, zatem rozpatrzyliśmy zmianę nr 10.

Zmiana nr 11. Jest uwaga Biura Legislacyjnego?

Legislator Wojciech Białończyk:

Tak, proponujemy drobną korektę redakcyjną w zmianie nr 11 w lit. b, w której dodawany jest ust. 1a. Te punkty czyta się trochę niezręcznie. Proponujemy następujący fragment z tej części wspólnej: „na który jest obliczana kwota wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 1, przedłożonego Sejmowi." przenieść zarówno do pkt 1 jak i do pkt 2. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Widzę, że pan minister finansów akceptuje.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Tak, akceptuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Przyjmujemy zmianę redakcyjną. W ten sposób zmiana nr 11 została rozpatrzona.

Zmiana nr 12? Rozpatrzona.

Zmiana nr 13? Bez uwag. Rozpatrzona.

Zmiana nr 14? Bez uwag… Jeszcze czternasta, tak?

Legislator Wojciech Białończyk:

Tak, jeden drobiazg redakcyjny, jak się wydaje. W zmianie nr 14 w lit. a w pkt 2 w lit. a jest nadawane nowe brzmienie i drugie tiret „popytu krajowego, w tym:" – dwukropek wydaje się zbędny – „konsumpcji prywatnej i publicznej," – i tu jest przecinek – „nakładów brutto na środki trwałe,". Zamiast przecinka, jako że nakłady brutto są ostatnim elementem wyliczenia, powinien być chyba spójnik „i". Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Akceptujemy także tę zmianę redakcyjną. Zmiana nr 14 została rozpatrzona.

Zmiana nr 15. Bardzo proszę, panie mecenasie.

Legislator Wojciech Białończyk:

W zmianie nr 15, po konsultacjach w trybie roboczym z Ministerstwem Finansów, jak się wydaje powinno być… jest mowa o przychodach i kosztach jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14. Wcześniej w zmianie nr 12 i 13 jest mowa o tym, że chodzi o państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14, więc pytanie, czy w tym przypadku…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Nie powtórzyć?

Legislator Wojciech Białończyk:

…chodzi o jednostki, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14 czy o państwowe osoby prawne, o których mowa w tych przepisach?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Tak, zgadzamy się z tym.

Legislator Wojciech Białończyk:

Usłyszeliśmy chyba, że ministerstwo się…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Pani dyrektor, tak? Bardzo proszę.

Dyrektor departamentu MF Anna Napiórkowska:

Tak. Ponownie Anna Napiórkowska, Departament Budżetu Państwa. Tak naprawdę w obecnym brzmieniu art. 182 mowa jest o jednostkach, chociaż de facto dotyczy to państwowych osób prawnych, stąd rzeczywiście bardziej precyzyjne będzie odniesienie się jednak do konkretnie państwowych osób prawnych, więc przychylamy się do sugestii Biura Legislacyjnego.

Legislator Wojciech Białończyk:

W takim razie proponowalibyśmy, gdyby pan przewodniczący to przyjął jako swoją poprawkę, to…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Przejmujemy jako poprawkę. Rozumiem, że za chwilę dostaniemy ją do podpisu. Zmiana nr 15 z poprawką rozpatrzona. Dziękuję.

Przechodzimy do art. 2. Nie widzę uwag do art. 2. Art. 2 został rozpatrzony.

Art. 3? Bez uwag. Art. 3 został rozpatrzony.

Art. 4? Bez uwag. Rozpatrzony.

Art. 5? Bez uwag… A, jest uwaga. Bardzo proszę.

Legislator Łukasz Kasiak:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Szanowni państwo, to jest uwaga do art. 5 i do innych tego typu przepisów, bo podobne przepisy są także zawarte w dalszych nowelizacjach. Proszę zwrócić uwagę na następującą kwestię, jest mowa o tym,

że BGK przekazuje ministrowi w terminach określonych „w przepisach dotyczących sprawozdawczości" – i tutaj uwaga – „sprawozdanie miesięczne […] za okres", i tak to pierwsze sprawozdanie miesięczne to jest tak naprawdę kwartalne, „za okres od dnia 2 stycznia do dnia 31 marca," a następne dopiero narastająco, więc to jest troszeczkę nielogiczne. Wydaje mi się, że należałoby skreślić wyraz „miesięczne". Powinno być, że sprawozdanie za pierwszy okres, tak naprawdę za pierwszy kwartał, a później narastająco za każdy miesiąc, co będzie samo z siebie oznaczało, że miesięczne. Bo w tym momencie mamy narastająco, no właśnie, tak że koniec końców wydaje się, że wyraz „miesięczny" wprowadza w błąd. Ta uwaga dotyczy też kolejnych przepisów, bo konstrukcja jest identyczna.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):
Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:
Mamy zastrzeżenia…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):
Odmienne zdanie.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:
…odmienne zdanie, i tutaj pani dyrektor jako praktyk…

Dyrektor departamentu MF Anna Napiórkowska:
Te przepisy zostały sformułowane w analogiczny sposób jak funkcjonują już co najmniej od 2 lat w rozporządzeniu o sprawozdawczości budżetowej. Muszę przyznać, że one nie budziły wątpliwości wśród dysponentów, którzy są zobowiązani – a jest 3 tys. jednostek budżetowych, które składają sprawozdania, funduszu będzie mniej – ale nie budziły wątpliwości, co do tego czy są to sprawozdania miesięczne czy kwartalne. W naszej ocenie skreślenie wyrazu „miesięczne" wprowadzi niepewność, co do tego, czy one są składane kwartalnie czy miesięcznie. Dotychczas sprawozdania, przed wprowadzeniem funduszy celowych do SRW, były właśnie sprawozdaniami kwartalnymi, a z uwagi na ich włączenie do RSW, przeszliśmy na sprawozdawczość miesięczną, bo tylko taka gwarantuje tak naprawdę kontrolę i obsługę operacyjną wykonania stabilizującej reguły wydatkowej, stąd bardzo nam zależy, żeby jednak występowało to doprecyzowanie. Natomiast wprowadzenie obowiązku dopiero od miesiąca kwietnia wynika stąd, że pierwsze trzy miesiące zwykle nie wnoszą jakichś istotnych informacji. Ale teraz rozgraniczenia tego na to, że pierwsze jest sprawozdaniem kwartalnym de facto w praktyce, a kolejne miesięczne, w naszej ocenie będą tym bardziej niejasne.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):
Dziękuję bardzo.

Jeszcze pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):
Pan mecenas podniósł tę uwagę i ona wydaje się ze wszech miar słuszna. Jak pogodzić uwagi Biura Legislacyjnego z tym jaki państwo chcecie osiągnąć wynik? Jeśli byśmy zapisali, że jest sprawozdanie miesięczne od miesiąca marca, za wyjątkiem, że pierwszy okres sprawozdawczy to jest od stycznia do końca marca, bo to jest również przy innych jednostkach redakcyjnych, np. w art. 25… Nie będę wymieniała innych. Uwaga wydaje się słuszna. Nie tutaj jest problem, że sprawozdanie nie będzie przygotowane, czy złożone za taki okres, tylko jak to zapisać? Jeśli teraz pojawia się takie rozstrzygnięcie – bo takie będziemy mieli sukcesywnie do bardzo wielu artykułów – to może byśmy, panie przewodniczący, zastanowili się, odłożyli na minutę ten artykuł, poprosili przedstawicieli Ministerstwa Finansów o propozycję zapisu, żeby osiągnąć identyczny cel, czyli rozliczenie miesięczne od marca, i w marcu dajemy za ten okres, który państwo chcecie osiągnąć. Dlaczego nie przekonuje nas państwa uwaga, że macie tak w rozporządzeniu? Nie mieliście przy rozporządzeniu... Jeżeli pojawia się tego typu uwaga, to powinniśmy zastanowić się… – to jest wniosek do pana przewodniczącego i państwa w Komisji – albo przyjąć sugestię i poprawić to w drugim czytaniu albo zgodzić się

na inną jednostkę redakcyjną, trochę inaczej zapisać, żeby osiągnąć cel, o którym mówi Biuro Legislacyjne. Bo to nie jest takie kwartalne.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Pani dyrektor, bardzo proszę.

Dyrektor departamentu MF Anna Napiórkowska:

W takim razie, w związku z tym, że to budzi takie istotne wątpliwości, to może rozwiązaniem będzie po prostu przejście na sprawozdawczość miesięczną. Przepis będzie rozstrzygał, że jest to sprawozdanie miesięczne i BGK co miesiąc będzie sporządzał od stycznia narastająco, wówczas należałoby skreślić wyrazy „przy czym pierwsze sprawozdanie jest sporządzane za okres od dnia 1 stycznia do 31 marca, a następne", te wyrazy skreślamy, wtedy nie będzie wątpliwości, co do tego, że sprawozdania są po prostu miesięczne.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej. Dziękuję bardzo. Mieścimy się w zakresie upoważnienia do zmiany redakcyjnej?

Legislator Wojciech Białończyk:

Nie, teraz to jest już zmiana merytoryczna, bo to jest rezygnacja z… W związku z tym, że to dotyczy chyba kilku przepisów, to na drugie czytanie należałoby chyba przygotować poprawkę.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Tak zrobimy, tak proponuję.

Legislator Wojciech Białończyk:

W gruncie rzeczy to, co chcieliśmy podkreślić, z brzmienia tego przepisu wynika, że to nigdy nie będzie sprawozdanie miesięczne, bo to będzie sprawozdanie najpierw za okres styczeń – marzec, potem styczeń – kwiecień, styczeń – maj, bo tak należy to rozumieć, a odrębną kwestią jest termin przedkładania tych sprawozdań, że mają być składane co miesiąc.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej, wobec tego proponuję przyjęcie rozwiązania, które jest w tekście, a z pamięcią do drugiego czytania. Spróbujemy tak zredagować ten przepis, żeby nie budziło to wątpliwości, które dzisiaj mamy. Rozumiem, że rozpatrzyliśmy art. 5. Zostaje on w proponowanym brzmieniu, a w tle mamy zamiar złożenia poprawki w drugim czytaniu.

Art. 6. Bez uwag. Art. 6 rozpatrzony.

Art. 8…

Głos z sali:

Siódmy.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Art. 7, przepraszam. Przeskoczyłem. Bardzo proszę.

Legislator Łukasz Kasiak:

W art. 7 mamy uwagę do zmiany nr 3, mianowicie art. 19a obecnie składa się z dwóch ustępów. To, co zostało tu ujęte jako art. 19a, to jest brzmienie ust. 1 bez zmiany jakiejkolwiek, dlatego wydaje nam się, że należałoby to rozbić, art. 19 nadać brzmienie, natomiast w kolejnej zmianie, w art. 19a skreślić po prostu ust. 2, w ten sposób zostanie wprost wskazana zmiana polegająca na tym, że w art. 19a zostawiamy ust. 1, skreślamy ust. 2.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Tak jest. To jest dobra zmiana.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej. Dziękuję bardzo. Akceptujemy takie rozwiązanie. Zmiana siódma, tak?

Głos z sali:

Art. 8.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Przepraszam, art. 7 rozpatrzony. Przechodzimy do art. 8.

Art. 8? Bez uwag.

Art. 9? Bez uwag.

Art. 10? Bez uwag.

Art. 11? Jest uwaga. Bardzo proszę.

Legislator Łukasz Kasiak:

Tak, to jest uwaga do art. 11 i w zasadzie od razu do art. 12. Mianowicie w art. 11 art. 108 ust. 2 są nieco zmienione. Nasze wątpliwości budzi sformułowanie na końcu pierwszego zdania „w celu jej przeznaczenia na inne cele". Czyli tak, „Zmiany w planie […] są dokonywane na podstawie art. 29 ust. 12 ustawy […] o finansach […] nie mogą powodować zmniejszenia łącznej kwoty środków na finansowanie zadań […] w celu jej przeznaczenia na inne cele". Naszym zdaniem to doprecyzowanie… znaczy doprecyzowanie, to sformułowanie „w celu jej przeznaczenia na inne cele." niejako powtarza to, co jest wyrażone wcześniej. Czyli one po prostu nie mogą powodować zmniejszenia łącznej kwoty środków na finansowanie zadań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, bo ten cel ma być zachowany, więc te wyrazy wydają nam się zbędne. To po pierwsze.

Druga kwestia dotyczy drugiego zdania „Przepisy art. 29 ust. 13 pkt 1 i ust. 15 ustawy […] o finansach publicznych stosuje się odpowiednio." Też nie za bardzo rozumiemy tę konstrukcję, bo, jak się wydaje, przepis art. 29, co do zasady, on chyba normalnie znajduje zastosowanie do funduszu pracy, patrząc chociażby na to pierwsze zdanie, gdzie jest mowa o dokonywaniu zmian na podstawie art. 29 ust. 12. Stąd pytanie, czy to stosowanie „odpowiednio" rzeczywiście jest właściwym zabiegiem? Tak jak mówię, w art. 12 konstrukcja jest podobna, tak że to jest też uwaga do art. 12.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Mamy do tego uwagę. Jesteśmy sceptyczni. Pani dyrektor.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów Aneta Cieloch:

Dzień dobry. Aneta Cieloch dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej.

Szanowni państwo, ten przepis dotyczy sytuacji, gdzie na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wydzielana jest w planie finansowym Funduszu Pracy odpowiednia pozycja. Zgodnie z propozycjami, jakie są przedstawione teraz w ustawie o finansach publicznych, dysponenci części budżetowej, czy dysponenci funduszu będą mogli dokonywać pewnych zmian samodzielnie, i to dotyczy przesunięcia między poszczególnymi pozycjami, co oznacza, że przeciwdziałania tym formom bezrobocia dysponent funduszu będzie mógł dokonać sam. W tej chwili, zgodnie z obowiązującymi przepisami, minister rodziny nie może samodzielnie zmniejszyć tej pozycji, musi poprosić o zgodę, musi mieć opinię pozytywną Komisji Finansów Publicznych i mieć zgodę ministra finansów. Tutaj dążymy do tego, żeby zachować tę formę, czyli zmniejszenie pozycji w planie dotyczącej aktywnych form bezrobocia, żeby była dokonywana za zgodą ministra finansów i pozytywną opinią Komisji Finansów Publicznych. Stąd to doprecyzowanie w pierwszej części zdania i odpowiednie stosowanie przepisów ustawy o finansach publicznych. Chodzi tu o zgodę Komisji Finansów Publicznych i o zgodę ministra finansów. Dziękuję.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Nie zrozumiałam. Mogę?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pani przewodnicząca Skowrońska.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Podobne rozwiązania dotyczące dokonywania zmian przez dysponentów części budżetowych pojawiają się w innych artykułach. Ja będę zadawała pytanie, bo nie zrozumiałam objaśnienia pani dyrektor czy w dalszym ciągu będzie potrzebna zgoda ministra finansów i zgoda Komisji. Bo w niektórych innych artykułach – potem zacznę pytać od szesnastego – wydaje się, że państwo zaplanowali, panie ministrze, takie rozwiązanie, że już nie trzeba będzie przychodzić, tylko sami dysponenci części budżetowych będą mieli uprawnienia dokonywania zmian w planach finansowych.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Pan poseł Henryk Kowalczyk. Nie pomyliłem tym razem imienia.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeszcze do art. 12. Ja rozumiem zapis tego artykułu, jakoby w ogóle nie można było zmniejszyć środków przeznaczonych na aktywną walkę z bezrobociem, bez względu na to co w takiej sytuacji zrobi Komisja, minister finansów i inni. Czyli ta zmiana planu mogłaby następować jedynie w przypadku, kiedy powiększyłyby się przychody, wtedy te powiększone przychody mogłyby być przeznaczone na inne cele, bo tutaj to nie jest tak, że są warunki. Jest wyraźnie, przynajmniej ja tak to rozumiem, nie mogą powodować zmniejszenia łącznej kwoty środków na finansowanie zadań.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, panie ministrze, rozwiać wątpliwości, pan albo pani dyrektor. Ja też je mam, powiem szczerze. Brzmienie tego artykułu budzi moje wątpliwości, co do interpretacji i konsekwencji.

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Intencją zmiany przepisu było dostosowanie do obecnych przepisów proponowanych w ustawie o finansach publicznych. Zgodnie z przepisami art. 29, proponowanymi w tej ustawie, dokonywanie zmian między poszczególnymi pozycjami będzie odbywało się za zgodą tylko i wyłącznie ministra nadzorującego. Dysponent może dokonywać przesunięć między poszczególnymi pozycjami bez opinii Komisji i bez zgody ministra finansów. W tym przypadku dotyczyłoby to również pozycji dotyczącej przeciwdziałania bezrobociu. Czyli na przykład zasiłki dla bezrobotnych mogłyby być zmniejszone bez opinii Komisji Finansów Publicznych i bez zgody ministra finansów. Przepis ma na celu utrzymanie tej formy. Bez tego uregulowania minister rodziny, pracy i polityki społecznej będzie mógł dokonywać samodzielnie takich zmian, a chcielibyśmy utrzymać taką intencję w tych wcześniejszych…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Ja rozumiem intencję, ale w moim przekonaniu te zapisy nie do końca oddają intencje, są dość… Myślę, że zróbmy tak, przyjmiemy tekst w takim rozwiązaniu, a spróbujemy pochylić się nad brzmieniem tego przepisu w drugim czytaniu, ewentualnie złożyć poprawkę.

Legislator Łukasz Kasiak:

Proponujemy na drugie czytanie…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Proszę?

Legislator Łukasz Kasiak:

Na drugie czytanie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Na drugie czytanie, tak. Tak właśnie zakładam. Zatem art. 11 został rozpatrzony.

Art. 12 z takim samym zastrzeżeniem, że wymaga jeszcze rozpatrzenia.
Art. 13? Bez uwag. Rozpatrzony.
Art. 14? Nie widzę uwag. Rozpatrzony.
Art. 15? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Łukasz Kasiak:

Tu mamy wątpliwości odnośnie pkt 1, to jest zmiana w art. 4 w ust. 2 w pkt 1. Ten przepis mówi o tym, że działalność nie może być „finansowana z dotacji podmiotowej z budżetu państwa, przekazywanej przez ministra" itd. Nasze pytanie jest takie: skoro tak doprecyzowano z czego nie może być finansowana działalność, to czy z innej dotacji, przekazywanej w inny sposób, mogłaby być? Bo w tym momencie przepis, który obowiązuje, jest ogólny, mówi w ogóle o dotacji podmiotowej z budżetu państwa.

Druga uwaga dotyczy wyrazu „przekazywane" w pkt 2, to jest art. 20 ust. 1 pkt 1, powinno być chyba „dotacja podmiotowa z budżetu państwa przekazywana przez ministra właściwego".

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Zgadzamy się na drugą uwagę. Na pierwszą, tutaj proszę panią dyrektor.

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Jeżeli chodzi o część dotyczącą przekazywania, to oczywiście jest to poprawka legislacyjna, więc zgadzamy się. Natomiast, jeśli chodzi o pierwszą część dotyczącą dotacji podmiotowej, to dotyczyło doprecyzowania przepisów związanych z przekazywaniem dotacji z budżetu państwa dla centrum, która może być przekazywana tylko przez ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego ze środków ujętych w tej części budżetowej. To jest doprecyzowanie przepisów. Natomiast w obecnych przepisach ustawowych jest jeszcze wskazanie, że „zgodnie z kwotą zaplanowaną w ustawie budżetowej". Tego doprecyzowania nie będzie już w tym przepisie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Mam pytanie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Biuro Legislacyjne?

Okej. Bardzo proszę, pani poseł Krystyna Skowrońska.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Przy tym pojawia się pytanie, panie ministrze, czy jeżeli będziemy chcieli z którejkolwiek rezerwy dofinansować instytucje od pkt 15, czyli następne instytucje, które są wymienione w następnych artykułach, to czy będziemy mogli dać pieniądze tylko resortowe, będące wcześniej w budżecie, czy będziemy mogli dać z którejś rezerwy albo z rezerwy ogólnej?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę.

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Kwestia udzielenia dotacji dla poszczególnych jednostek będzie wynikała z ogólnych przepisów ustawy o finansach publicznych, które zostały zaproponowane w ustawie.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ale będzie czy nie będzie?

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Będzie możliwość przekazywania dotacji.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Z rezerwy?

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Też. Tak.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Nie rozwialiśmy chyba wszystkich wątpliwości, ale zakładam, że rozpatrzyliśmy art. 15. Nie widzę sprzeciwu.

Art. 16? Bez uwag…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ja mam.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Do art. 16?

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Oczywiście.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Jeżeli mówimy o centrum, rocznym planie finansowym centrum, który jest zgodnie ustanawiany dla tej ustawy, o zmianie przychodów i kosztów po uzyskaniu zgody ministra i powiadomieniu ministra finansów publicznych, to czy po skreśleniu ust. 2, który mówi o takiej formie, czy dyrektor centrum będzie miał możliwość zmienienia planu finansowego w ramach własnej decyzji? Art. 16. Zmiana, o którym w tej chwili mówię, w ust. 2 w art. 52.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, kto udzieli odpowiedzi na pytanie?

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Czy rada czy tylko rada i dyrektor?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Trwają konsultacje, jeśli chodzi o odpowiedź, wobec czego wrócimy za moment do art. 16.

Art. 17, jest uwaga? Bardzo proszę Biuro Legislacyjne.

Legislator Łukasz Kasiak:

Tak. Dziękuję bardzo. Mamy wątpliwość w związku ze zmianą w art. 43 ust. 1. Czy ust. 4, który mówi o planie w układzie zadaniowym na dwa kolejne lata, jest aktualny? Czy nie należałoby go tak naprawdę uchylić?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę. Pytanie do art. 17.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Nie uwzględniamy. Wytłumaczenie.

Dyrektor departamentu MF Anna Napiórkowska:

Tutaj ta zmiana nie ma wpływu, dlatego że zgodnie z art. 32 ustawy o finansach publicznych agencje wykonawcze, instytucje gospodarki, dysponenci państwowych funduszy celowych i państwowe osoby prawne, jeżeli chodzi o układ zadaniowy, to sporządzają plany na rok budżetowy i dwa kolejne lata.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej. Dziękuję.

Rozumiem, że art. 17 rozpatrzony.

Czy do art. 16 może się ktoś ustosunkować? Jeszcze nie mamy wskazania. Wobec tego wrócimy do niego za moment.

Art. 18? Do art. 18 nie widzę uwag. Rozpatrzony.

Art. 19?

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Mam pytanie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Art. 19. Biuro Legislacyjne. Bardzo proszę.

Legislator Łukasz Kasiak:

Dziękuję bardzo. W zmianie drugiej w lit. a jest drugie tiret, z kolei zmieniana jest lit. b, ona troszeczkę zwiększa się objętościowo: „b) sprawozdanie z działalności," – i tutaj wydaje się, że można by było wskazać FKSM – „które zawiera w szczególności informacje […] oraz"– i wydaje się, że tu należałoby dodać wyraz „sprawozdanie", żeby było jasne, że chodzi o sprawozdanie z działalności – „oraz sprawozdanie z wyników", czy może „o wynikach FKSM za rok poprzedni,".

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Mam pytanie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Rozumiem, że tę uwagę…

Jeszcze pani poseł Krystyna Skowrońska. Bardzo proszę. Do czego?

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ja myślę, że FKSM – to, o czym mówił pan mecenas – ujęte w obu zmianach, zapisane jest skrótem. Rozumiem, że w słowniczku jest ujęty taki skrót przy sprawozdawaniu z funduszu kredytów studentów medycznych?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej. Bardzo proszę o ustosunkowanie się, po pierwsze, do propozycji redakcyjnej Biura Legislacyjnego i odpowiedź na pytanie zadane przez panią przewodniczącą Krystynę Skowrońską. Bardzo proszę, kto?

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Skrót jest wytłumaczony w słowniczku, i właśnie musimy do tego się odnieść. Albo jest skrótem funduszu…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Nie dosłyszałem, panie ministrze. Jeszcze raz.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Sekundeczkę. To jest Fundusz Kredytowania Studiów Medycznych – FKSM.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Tak, ale tam chodzi o dodatkowe informacje.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Znaczy, żeby to było sprawozdanie z wyników FKSM, a nie wyników FKSM, tak jak pani poseł pytała, prawda?

Legislator Łukasz Kasiak:

Jeżeli można. Dziś ten przepis po prostu jest dużo krótszy, mówi o sprawozdaniu z działalności i wyników FKSM, a w tym momencie ta zmiana polega na dodaniu tych wszystkich wyrazów po przecinku „które zawiera" itd., stąd po prostu…

Legislator Wojciech Białończyk:

Nie czyta się.

Legislator Łukasz Kasiak:

No właśnie, mówiąc kolokwialnie nie czyta się. Dlatego proponujemy zmiany redakcyjne „oraz sprawozdanie"… Można też zastanowić się czy „z wyników" czy „o wynikach".

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

O wynikach. Przyjmujemy zmianę „o wynikach".

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

O wynikach. Okej. Wobec tego art. 19 rozpatrzony, ze zmianą redakcyjną.

Art. 20? Nie widzę…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ja mam pytanie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pani poseł, przewodnicząca Krystyna Skowrońska.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Uchylenie art. 9 i 18a – to jest możliwość przesunięć w planie finansowym. W dalszym ciągu nie otrzymaliśmy odpowiedzi od państwa, bo dzisiaj w art. 18a jest zmiana w planie finansowym za zgodą ministra do spraw finansów publicznych. Czy w dalszym ciągu… Jeżeli wykreślimy to, czy minister do spraw finansów publicznych będzie musiał wyrażać zgodę i wszystkie przesunięcia w planie finansowym będą wymagały zgody ministra do spraw finansów publicznych? To jest pytanie, które pojawia się przy szeregu wykreśleń dotyczących zmian planów finansowych.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Jak rozumiem, my utrzymujemy taki system z akceptacją. Tutaj pani dyrektor bliżej…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Jak, jeśli skreślacie?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pani dyrektor.

Dyrektor departamentu MF Anna Napiórkowska:

Anna Napiórkowska, Departament Budżetu Państwa.

Włączenie szeregu, ponad 90 jednostek do stabilizującej reguły wydatkowej, skłoniło nas do uporządkowania systemu występowania o zgody w planach. Tych jednostek jest bardzo dużo, a nie zależy nam na tym, żeby nadmiernie utrudnić działalność tych jednostek, czy wręcz sparaliżować ich działalność, dlatego system uporządkowaliśmy w ten sposób, że tam, gdzie dochodzi do przesunięć tylko pomiędzy poszczególnymi pozycjami, np. w przychodach albo tylko w kosztach, gdzie nie dochodzi do zmiany łącznej kwoty przychodów, kosztów, czyli zmiany nie wpływają na poziom wydatków stabilizującej reguły wydatkowej, to ten tryb będzie bardzo uproszczony, właśnie bez angażowania ministra finansów i sejmowej komisji. Chodzi o to, żeby nie sparaliżować działalności Komisji. Natomiast są takie przypadki…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Teraz już rozumiemy.

Dyrektor departamentu MF Anna Napiórkowska:

…są takie przypadki, gdzie ta kontrola jednak powinna być większa, i tak jest w przypadku planu finansowego Funduszu Pracy, gdzie przed chwilą mówiliśmy o zmianach w wydatkach na aktywne formy zwalczania bezrobocia. Chodzi o to, że będą sytuacje, w których mogą za takimi przesunięciami ciągnąć się jednak istotne skutki finansowe. W takich przypadkach ten tryb powinien być odmienny, zaostrzony. Właśnie te wszystkie przepisy zmieniające, które są w poszczególnych ustawach, mają na celu zachowanie zaostrzonego trybu do poszczególnych, pojedynczych sytuacji. Taka była intencja.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękujemy za to wyjaśnienie.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

To jest wyjaśnienie, to jest też odpowiedź do art. 16.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):
Tak, teraz jest czytelne.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):
Okej. Rozumiem, że w ten sposób możemy wrócić do art. 16…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):
Tak, i teraz jest okej.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):
Wobec tego art. 16 rozpatrzony, art. 19 również rozpatrzony… art. 20, przepraszam, rozpatrzony.

Art. 21, podobna natura. Rozpatrzony…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):
Pytanie. A nie, nie, troszkę inny.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):
Pytanie do art. 21?

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):
Tak.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):
Pani Krystyna Skowrońska, pani poseł, przewodnicząca. Bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):
Chciałam zadać dwa pytania… Dobra, mam ostatnie pytanie. Jeżeli uchyla się ust. 4, a ust. 4 to są środki przekazywane przez podmioty inne niż przez ministra do spraw szkolnictwa wyższego, to czy inne podmioty nie będą mogły przekazywać środków na Sieć Badawczą Łukasiewicz?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):
Bardzo proszę. Art. 21. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:
Chcielibyśmy jeszcze przez chwileczkę, bo musimy zajrzeć do ust. 4 i wyjaśnić, odpowiedzieć na pytanie.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):
To możemy przesunąć.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):
Dobrze. Wrócimy do tego artykułu. Bardzo proszę o analizę i udzielenie odpowiedzi. Wrócimy za moment.

Art. 22? Biuro Legislacyjne. Bardzo proszę.

Legislator Wojciech Białończyk:
Panie przewodniczący, szanowni państwo, mamy pytanie w związku z nowymi, wprowadzanymi zasadami przekazywania sprawozdań. O tym była już mowa czy one są miesięczne czy niemiesięczne, ale oprócz tego jeszcze w art. 15 ustawy pozostaje pkt 4, który nie jest zmieniany. Tam jest mowa o tym, że mają być przekazywane sprawozdania półroczne, więc teraz jest pytanie: jaka będzie relacja pkt 4, który mówi o sprawozdaniu półrocznym, a potem rocznym, do miesięcznych, które nie są miesięcznymi, tylko narastającymi, różnica między sprawozdaniem za okres styczeń – czerwiec, składanym na podstawie pkt 3a, a tym sprawozdaniem półrocznym na podstawie pkt 4? Chodzi o to, czy pkt 4 nie wymagałby jakiejś korekty. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):
Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:
Pani dyrektor Cieloch.

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, to jest inny rodzaj sprawozdania. Sprawozdania półroczne są bardziej rozbudowane, zawierają informacje dotyczące wyników rzeczowych, działalności jednostki. To nie są tylko sprawozdania finansowe, w związku z powyższym proponujemy utrzymać sprawozdania półroczne. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Zatem rozpatrzyliśmy art. 22.

Art. 23? Jest uwaga Biura Legislacyjnego. Bardzo proszę.

Legislator Łukasz Kasiak:

Panie przewodniczący, na podstawie kontaktów roboczych wydaje się, że zmiana ustawy… to jest zmiana noweli ustawy, tej ustawy covidowej, natomiast w samej ustawie covidowej w art. 15zh znajdują się odesłania do przepisów ustawy o finansach publicznych, też zmienianych tą nowelą. Prawdopodobnie należałoby dodać nowelę tej ustawy i w odpowiednich miejscach skorygować odesłania związane ze zmianami wprowadzanymi tym projektem, czyli m.in. tym przenumerowaniem art. 21 itd., nie wcześniej niż na drugie czytanie, bo to naprawdę trzeba dopracować poprawkę, dodać nową zmianę nowej ustawy, jak się wydaje – bo to też była sugestia ze strony ministerstwa.

Następnie w zmianie drugiej w ust. 44 w pkt 2 powinno być, jak się wydaje „pobrane w nadmiernej wysokości lub wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem”. Z kolei w ust. 45 usunąć pierwszy wyraz „albo”, „przez niego zadań, dysponent części budżetowej albo minister,”. To ostatnie „albo” będzie tu miało znaczenie, jeżeli wstawimy zamiast tego „albo” wcześniejszego przecinek. I jeszcze w ust. 47, tak jak w innych przepisach, w ust. 44, 45 jest mowa o środkach, o których mowa w ust. 44, a niepodlegających zwrotowi na podstawie ust. 44 – czyli w tym zakresie ujednolicenie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że akceptujemy zmiany redakcyjne, ale poza tym musimy dokonać zmian także dotyczących kwestii…

Legislator Wojciech Białończyk:

Dostosowania ustawy covidowej do ustawy…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Tak jest. Okej. Wobec tego na drugie czytanie. Art. 23 rozpatrzony.

Art. 24? Nie widzę uwag. Rozpatrzony.

Art. 25? Nie widzę uwag. Art. 25 rozpatrzony.

Art. 26? Jest uwaga Biura Legislacyjnego?

Legislator Łukasz Kasiak:

Tak. Tu wydaje się, że sytuacja jest analogiczna do tej, o której mówiliśmy przed chwilą w odniesieniu do ustawy covidowej, bo w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w art. 14 w ust. 22b są odesłania do art. 21, 24 i 29 ustawy o finansach publicznych. One nie zawierają konsekwencji zmian wprowadzanych tym projektem. Tak że podobnie jak w przypadku ustawy covidowej, to tutaj też należałoby dodać nową zmianę dotyczącą art. 14 ust. 22b ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Rozumiem, że akceptujemy, tylko że…

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Tak jest. Zgadzamy się z tym.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

…to wymaga przygotowania poprawki, tak? Poprawki w ramach drugiego czytania. Przygotujemy tę poprawkę. Art. 25 rozpatrzony.

Teraz art. 26. Art. 26? Bez uwag. Art. 26 rozpatrzony.

Art. 27? Bez uwag. Rozpatrzony.

Art. 28? Bez uwag. Rozpatrzony.

Art. 29? Jest drobna uwaga, tak?

Legislator Łukasz Kasiak:

Wydaje się, że należałoby dodać spójnik „oraz" zamiast przecinka po „funduszy celowych", a przed „państwowych i samorządowych osób prawnych".

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Akceptujemy.

Legislator Łukasz Kasiak:

I to samo w art. 30 w ust. 1, bo to jest ta sama sekwencja.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej. Wobec tego akceptujemy tę propozycję. To był art. 29. Art. 29 rozpatrzony.

Art. 30? Bardzo proszę, panie mecenasie.

Legislator Łukasz Kasiak:

Poza analogiczną zmianą, jak w art. 29, do wprowadzenia w art. 30 w ust. 1, to jeszcze mamy ust. 2. Jak się wydaje to tak naprawdę nie jest wyliczenie. Z tych punktów powinny być zrobione trzy odrębne ustępy, bo każdy z ustępów odnosiłby się do innej nowelizacji. Natomiast w pkt 3 jest art. 18 ust. 4. To wyrażenie „ust. 4" należy skreślić, bo to jest przepis uchylany, więc tu chodzi o stosowanie art. 18 w całości, ale poza tym ust. 4. Proponujemy skreślić wyrazy „ust. 4".

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Tak jest. Przychylamy się do propozycji zmian. Tak jest. Przychylamy się do tego.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Art. 30 rozpatrzony.

Art. 31. Bardzo proszę.

Legislator Łukasz Kasiak:

Drobiazg. Wydaje się, że w pkt 3 chodzi o informację o realizacji planu finansowego, chyba „o której mowa", bo chyba chodzi o informację.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Akceptujemy taką zmianę…

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Tak.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

…także redakcyjną. Rozpatrzyliśmy tym samym art. 30 i 31.

Art. 32? Nie widzę uwag do art. 32. Rozpatrzyliśmy ten artykuł.

Art. 33? Rozpatrzyliśmy.

Art. 34? Nie widzę zgłoszeń. Rozpatrzyliśmy art. 34.

Art. 35? Bardzo proszę Biuro Legislacyjne.

Legislator Łukasz Kasiak:

Tu mamy pytanie: czy art. 35 i ta regulacja nie stoi nieco w sprzeczności z art. 37? Stąd pytanie, czy nie należałoby w art. 35 napisać „z zastrzeżeniem art. 37", żeby po prostu wyjaśnić relację przepisów.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Wydaje nam się, że to jest niepotrzebne. Nie ma potrzeby takiego doprecyzowania.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Procedujemy w takim trybie, dlatego że chcemy, żeby na rok 2025…

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Uważamy, że to jest niepotrzebne.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej. Dziękuję bardzo. Zatem art. 35 rozpatrzony.

Art. 36? Nie widzę uwag do art. 36. Rozpatrzony.

Art. 37? Bardzo proszę, panie mecenasie.

Legislator Wojciech Białończyk:

Panie przewodniczący, tylko jedno pytanie. W art. 37 w pkt 2 jest odesłanie „wielkość korekty kwoty wydatków K_n, o której mowa w art. 112aa ust. 4". Pytanie: czy to jest prawidłowe odesłanie do ust. 4 czy też… Bo z kolei art. 112aa ust. 4 mówi o korekcie kwoty wydatków, o której mowa w ust. 1, więc czy tu nie powinno być odesłanie zamiast do czwórki, to do jedynki? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Nie. Uważamy, że powinno być odesłanie do czwórki, ponieważ…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pani dyrektor.

Zastępca dyrektora departamentu MF Joanna Bęza-Bojanowska:

Dziękuję. Joanna Bęza-Bojanowska ponownie.

W tym zabiegu chodziło o to, że na etapie przygotowywania projektu ustawy budżetowej na rok 2025, czy teraz w sierpniu i wrześniu, nie będziemy mieli jeszcze żadnych rekomendacji Rady ECOFIN dotyczących konsolidacji finansów publicznych, natomiast gdyby takie rekomendacje były na etapie potencjalnej nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2025, to chcielibyśmy mieć możliwość ich uwzględnienia. Dlatego jest odwołanie do ust. 4, a nie do ust. 1, więc odwołanie jest poprawne.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej. Dziękuję bardzo.

Wiem, że rozpatrzyliśmy art. 37.

Art. 38? Bardzo proszę.

Legislator Łukasz Kasiak:

Dziękuję bardzo.

Tu, tak jak w zgłaszanych wcześniej uwagach, we wzorze w pkt 1 mamy gwiazdki. Wydaje się, że chodzi o znak mnożenia, czyli…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Tak.

Legislator Łukasz Kasiak:

…stosowane w art. 112aa kropki.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Nie mam co do tego wątpliwości. Pan minister pewnie też nie. Dziękuję. Wobec tego rozpatrzyliśmy art. 38.

Art. 39? Bez uwag. Rozpatrzyliśmy.

Art. 40? Rozpatrzyliśmy art. 40.

Art. 41? Rozpatrzyliśmy.

Art. 42? Rozpatrzyliśmy.

Na tym zakończyliśmy rozpatrywanie projektu. Zostało nam głosowanie całości.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Pan minister.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Pan minister jeszcze na zakończenie, tak? Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MF Jurand Drop:

Chcielibyśmy jeszcze odnieść się do pytania w art. 21, jeszcze on nam został.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

A, zapomniałem. Przepraszam. Dobrze, że pan minister pamiętał.

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Dziękuję bardzo. Art. 21 dotyczy…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Czy mogę prosić o to, żeby pani dyrektor mówiła bliżej do mikrofonu, bo nie słyszymy. A państwa posłów proszę o wyciszenie rozmów.

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Szanowni państwo, art. 21 dotyczy zmian w ustawie o Sieci Badawczej Łukasiewicz. Zmiany stanowią doprecyzowanie, dostosowanie przepisów do zmian w ustawie o finansach publicznych. Art. 57 ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz dotyczy gospodarki finansowej tej jednostki, i skreślany jest przepis dotyczący przygotowania planu finansowego i szczegółowości, właściwie zmiany tego planu. Ust. 4 brzmi: „Zmiana rocznego planu finansowego Centrum Łukasiewicz dokonuje się w trybie określonym do sporządzenia rocznego planu finansowego.", a zatem nie zmienia się tu organ udzielający dotacji. To jest tylko dostosowanie do przepisów ustawy o finansach publicznych, w tym brzmieniu, który jest zaproponowany Wysokiej Komisji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo za te wyjaśnienia. Art. 21 rozpatrzony.

Rozpatrzyliśmy wszystkie zmiany i proponuję…

Głos z sali:

Mikrofon!

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Oj, przepraszam.

Rozpatrzyliśmy wszystkie zmiany. Proponuję upoważnić Biuro Legislacyjne do dokonania zmian o charakterze redakcyjnym, legislacyjnym, językowym, stanowiących konsekwencję poprawek przyjętych przez Komisję, o których zresztą tutaj także mówiliśmy. Czy jest sprzeciw wobec propozycji? Nie słyszę.

Wobec niezgłoszenia sprzeciwu, stwierdzam przyjęcie propozycji. Poddaję pod głosowanie przyjęcie całego projektu.

Kto jest za przyjęciem projektu? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał od głosu? Dziękuję bardzo. Proszę o wynik głosowania.

Głosowało 24 posłów. 16 głosów za, 8 głosów wstrzymujących.

Stwierdzam, że projekt ustawy został przyjęty przez Komisję.

Komisja musi jeszcze wybrać posła sprawozdawcę, który przedstawi sprawozdanie Komisji na posiedzeniu plenarnym. Proponuję, aby pani poseł, przewodnicząca Zofia Czernow została sprawozdawcą Komisji. Pani poseł zgadza się. Nie słyszę sprzeciwu.

Stwierdzam, że Komisja wybrała posła sprawozdawcę do projektu. Dziękuję bardzo.

5 minut przerwy i przystępujemy do realizacji pkt 2 porządku obrad.

[Po przerwie]

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Bardzo serdecznie poproszę o zajęcie miejsc. Przechodzimy do realizacji pkt 2 porządku dziennego. Przypominam, że przystępujemy do rozpatrzenia wykonania budżetu w częściach należących do właściwości Komisji Finansów Publicznych.

Posłowie-członkowie Komisji Finansów Publicznych otrzymali pocztą elektroniczną informacje o wykonaniu budżetu przygotowane przez dysponentów części budżetowych, informację Najwyższej Izby Kontroli i o wynikach kontroli z wykonania budżetu w tych częściach budżetowych, a także opracowania Biura Analiz Sejmowych. Jednocześnie informuję, że wszystkie materiały, łącznie z materiałami przygotowanymi przez poszczególne resorty i urzędy, informacjami NIK o wynikach kontroli są dostępne dla państwa posłów w formie elektronicznej na państwa iPadach. Rozpatrzenie

sprawozdania z wykonania budżetu będzie odbywało się w następującym porządku: wystąpienie dysponenta części budżetowej, wystąpienie posła wyznaczonego przez prezydium Komisji do koreferowania, wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, następnie pytania posłów, odpowiedzi przedstawicieli dysponentów części budżetowych, w razie potrzeby dyskusja.

Zatem przystępujemy do realizacji tego punktu posiedzenia. W tej części mamy rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu, o którym mówiłam, część budżetowa 19 – Budżet, finanse publiczne, instytucje, dochody, wydatki, wynagrodzenia państwowych jednostek budżetowych, dotacje przedmiotowe i podmiotowe oraz celowe, programy wieloletnie, w układzie zadaniowym, państwowe fundusze celowe – Fundusz Reprywatyzacji, Fundusz Edukacji Finansowej. Referentem jest dyrektor generalny… To znaczy minister finansów wyznacza osobę, która będzie referowała, a koreferuje pan poseł Marcin Porzucek. Bardzo proszę.

Dyrektor generalny Ministerstwa Finansów Marta Niżałowska-Pactwa:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Szanowna Komisjo, szczegółowe dane dotyczące wykonania planu finansowego części 19 zostały przedłożone Szanownej Komisji, dlatego pozwolę sobie przedstawić najważniejsze dane w skróconej formule.

Dochody budżetowe. W ustawie budżetowej na rok 2023 po nowelizacji prognoza dochodów budżetowych dla części 19 wyniosła nieco ponad 3 000 000 tys. zł. Ostatecznie dochody budżetowe zrealizowano na poziomie blisko 4 500 000 tys. zł, co stanowiło 141% prognozy na rok 2023. Osiągniecie dochodów znacząco wyższych niż zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2023 wynikało przede wszystkim z wysokich wpływów uzyskanych w dziale – Różne rozliczenia w kwocie ponad 4 200 000 tys. zł, tj. 97% wykonywanych dochodów ogółem. Podstawowymi źródłami wpływów w tym dziale były odsetki od środków lokowanych w Narodowym Banku Polskim oraz Banku Gospodarstwa Krajowego.

Części: Wydatki budżetu państwa. W ustawie budżetowej na rok 2023 po nowelizacji wydatki budżetu państwa w części 19 określono na poziomie 9 800 000 tys. zł, w tym uwzględniono wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w kwocie nieco ponad 129 000 tys. zł. Natomiast w trakcie wykonywania budżetu na rok 2023 plan wydatków został zwiększony o kwotę 1 500 000 tys. zł z rezerwy celowej budżetu państwa oraz 1600 tys. zł przeniesionych do części 19 z części budżetowej 32 – Rolnictwo, 35 – Rynki rolne, 85 – Województwa, na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie przeniesienia planowanych wydatków budżetowych, w tym wynagrodzeń. Przeniesienie ww. środków związane było z powierzeniem Krajowej Administracji Skarbowej zadań dotyczących kontroli jakości handlowej żywności. Ponadto plan wydatków został zmniejszony o zablokowane środki w wysokości blisko 237 000 tys. zł, które decyzją ministra finansów zostały przeniesione do pozycji 74 – Rezerwy celowe na sfinansowanie wypłaty zwiększonego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 10a ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023. W wyniku zmian plan wydatków budżetu państwa na koniec 2023 r. w części 19 wyniósł około 11 200 000 tys. zł, w tym uwzględniono wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w kwocie 102 000 tys. zł. W roku 2023 w części 19 zrealizowano wydatki budżetu państwa na poziomie 10 900 000 tys. zł, w tym uwzględniono wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w kwocie ponad 93 000 tys. zł, co stanowiło 98% planu wydatków po zmianach. Wydatki przeznaczono na: wynagrodzenia, pochodne od wynagrodzeń, pozostałe wydatki bieżące jednostek budżetowych, dotacje i subwencje, świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki majątkowe. Największy udział w całości wydatków budżetu państwa stanowiły wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla pracowników Ministerstwa Finansów i jednostek podległych, w tym wynagrodzenia związane z realizacją projektów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej, tj. 77% wszystkich wydatków.

Część: Wydatki budżetu środków europejskich. W ustawie budżetowej na rok 2023 wydatki budżetu środków europejskich w części 19 określono na kwotę 8400 tys. zł. W trakcie roku plan wydatków budżetu środków europejskich został zwiększony o ponad 66 000 tys. zł z rezerwy celowej na finansowanie programów, głównie na realizację Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2020. W wyniku zmian plan wydatków budżetu środków europejskich na koniec 2023 r. w części 19 wyniósł 74 500 tys. zł, wykonanie wydatków ukształtowało się na poziomie ponad 67 000 tys. zł, co stanowi 91% planu po zmianach.

Dotacje podmiotowe i celowe. Wydatki na wypłatę dotacji i subwencji w części 19 w 2023 r. wyniosły łącznie 255 100 tys. zł i stanowiły 2% wykonania budżetu państwa w części 19. Środki były przekazane na: subwencje dla partii politycznych i komitetów wyborczych, dotacje przedmiotowe do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych, dotację podmiotową dla aplikacji krytycznych, dotację celową dla Instytutu Łączności, czy dotację celową m.in. dla Krajowej Szkoły Administracji Publicznej.

Wynagrodzenia. Wydatki na wynagrodzenia w 2023 r. zrealizowano w kwocie 7 300 000 tys. zł, w tym dla członków Korpusu Służby Cywilnej 5 800 000 tys. zł, funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej – 1 200 000 tys. zł, osób nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzenia – 324 600 tys. zł, osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe 1900 tys. zł, żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy 1900 tys. zł. Przeciętne zatrudnienie w części 19 w 2023 r. w całym resorcie finansów, w tym w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej, wyniosło 61 979 osób. Średnie wynagrodzenie miesięczne w roku 2023 w części 19 wynosiło 9851 zł.

Program Wieloletni Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2023–2025 w ramach części 19. Zrealizowano zadania programu w kwocie 901 600 tys. zł. Środki przeznaczono w szczególności na: wzrost konkurencyjności i motywacyjności zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych, wydatki związane z rozwojem systemów infrastruktury teleinformatycznej KAS, inwestycje majątkowe, budowlane oraz zakupy IT, inwestycje budowlane i modernizację infrastruktury lokalowej oraz zakup nieruchomości, czy wydatki szkoleniowe.

Fundusz Reprywatyzacji. Ministerstwo Finansów stwierdza, iż w 2023 r. przychody funduszu zrealizowano w wysokości 353 000 tys. zł, co stanowi 242% planu po zmianach. Głównie są to: przychody z tytułu odsetek od środków zgromadzonych na rachunku bankowym funduszu, odpisy aktualizujące, należności długoterminowe, aktywa finansowe. Ze środków funduszu poniesiono również koszty w wysokości 154 000 tys. zł, co stanowi 71% planu po zmianach. W szczególności były to wydatki związane z zaspokojeniem roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa oraz odsetki od odszkodowań.

Fundusz Edukacji Finansowej. W 2023 r. przychody funduszu zrealizowano w wysokości ponad 51 000 tys. zł, co stanowiło 116% planu po zmianach. Głównym źródłem przychodów były kary pieniężne nakładane przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz odsetki od wolnych środków finansowych funduszu przekazywanych w zarządzenia terminowe. Ze środków funduszu poniesiono koszty w wysokości 2500 tys. zł, co stanowi 8% planu po zmianach. Środki zostały przeznaczone na realizację programu „Lekcje o finansach" kierowanego do organów prowadzących publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe.

Szanowni państwo, Szanowna Komisjo, na zakończenie należy zaznaczyć, że Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. Bardzo proszę o pozytywną opinię. Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dziękuję bardzo.

Poproszę pana posła koreferenta. Jest to pan poseł Marcin Porzucek. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Marcin Porzucek (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Przypadł mi w udziale koreferat dotyczący wykonania budżetu państwa w 2023 r. w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. Tak jak pani dyrektor kompleksowo przedstawiła, sprawozdanie z wykonania budżetu w zakresie części 19 w sposób przejrzysty i rzetelny ukazuje realizację dochodów. Cieszą wyższe dochody. Mam nadzieję, że będą one utrzymywane w kolejnych latach, nie tylko w tym dziale, ale także w pozostałych. To na pewno wielkie wyzwanie dla kierownictwa resortu.

Szanowni państwo, biorąc pod uwagę, że mamy kilkadziesiąt osób, wysokich urzędników Ministerstwa Finansów, którzy poprzez zmiany w ostatniej chwili od 3 godzin spędzają tutaj czas, a my tutaj ledwo co mamy kworum, to nie będę przedłużał. Wszystkie materiały zostały dostarczone parlamentarzystom. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dziękuję bardzo.

Zatem przechodzimy do rozpatrzenia części budżetowej 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa. Dochody referuje przedstawiciel resortu wyznaczony przez ministra finansów, a koreferuje pan poseł Zbigniew Kuźmiuk. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

Pani przewodnicząca, jeśli można, poprosiłabym o zabranie głosu dyrektora departamentu, pana Tomasza Szałwińskiego.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Przepraszam, pani minister. Chciałam szybciej skończyć, a jeszcze przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli i debata.

Bardzo proszę.

Pełniąca obowiązki dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Anna Wojcieszkiewicz:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Wysoka Komisjo, szanowni państwo. Postaram się…

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Pani dyrektor, prosimy o przedstawienie się do protokołu.

Pełniąca obowiązki dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszkiewicz:

Przepraszam. Anna Wojcieszkiewicz, dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów.

Szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu w 2023 r. w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. Zgodnie z założeniami przyjętymi w tegorocznej kontroli, kontrola dochodów budżetowych w części 19 została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego. Wydatki zaplanowane w części 19 zostały wykonane, tak jak już wcześniej wspomniała pani dyrektor generalna Ministerstwa Finansów, w 97,8% planu po zmianach. Szczegółowym badaniem Najwyższa Izba Kontroli objęła 9,5% wydatków realizowanych przez Ministerstwo Finansów, które stanowiły niecały 1% wydatków części 19. Zbadano również ponad 53,5% wydatków budżetu środków europejskich ministerstwa, które stanowiły 8% wydatków w części 19. Objęte kontrolą wydatki były ponoszone w granicach ustalonego planu finansowego, na cele służące realizacji zadań jednostki oraz z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych. Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości, z uwagi na skalę lub formalny charakter, nie miały wpływu na ocenę kontrolowanej działalności. Wskazują jednak na potrzebę wzmocnienia nadzoru w obszarach ich występowania. Dotyczyły one obszarów: rezerw celowych, ksiąg rachunkowych, zamówień publicznych oraz dotacji. Najwyższa Izba Kontroli zwróciła również uwagę, że dużej skali blokad planowanych wydatków dokonano w grudniu, tj. w ostatnim miesiącu roku budżetowego, co może świadczyć o tym, że działania jednostek podległych w procesie blokowania

środków nie we wszystkich przypadkach były podejmowane niezwłocznie po powzięciu informacji, że dany wydatek nie będzie realizowany.

Najwyższa Izba Kontroli zaopiniowała pozytywnie prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta części 19 i sprawozdań jednostkowych urzędu obsługującego Ministra Finansów. W trakcie kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. w tej części zweryfikowano również realizację wniosków sformułowanych po kontroli budżetu państwa w latach poprzednich, stwierdzając aktualność wniosku dotyczącego zaprzestania ujmowania w planie dysponenta środków na wydatki jednostek podległych. W informacji o wynikach z tej kontroli Najwyższa Izba Kontroli sformułowała wniosek do ministra finansów o rozważenie zmiany przepisów prawa w taki sposób, aby wyeliminować sytuację polegającą na tym, że jedna osoba prawna, czyli Narodowy Bank Polski, otrzymuje przychody, natomiast inna osoba prawna, czyli Skarb Państwa, ponosi wydatki związane z rożnego typu operacjami w ramach inicjatyw Międzynarodowego Funduszu Walutowego. W 2023 r. dotyczyło to wydatku poniesionego w ramach części 19 w wysokości 9000 tys. zł w związku ze zobowiązaniem Polski do udziału w inicjatywie finansowego wspierania krajów o niskim dochodzie, realizowanej za pośrednictwem Międzynarodowego Funduszu Walutowego. W kolejnych latach wpłaty będą wnoszone w wysokości 10 000 tys. zł rocznie, aż do wypełnienia podjętego zobowiązania przez Polskę. Z tym wnioskiem zgodzili się również w trakcie kontroli przedstawiciele Ministerstwa Finansów.

Najwyższa Izba Kontroli dokonała również oceny realizacji planu finansowego Funduszu Reprywatyzacji, oceniając pozytywnie wykonanie tego planu w 2023 r. Szczegółowym badaniem objęto blisko 64% kosztów funduszu. Dysponent funduszu prawidłowo i terminowo regulował zobowiązania wynikające z prawomocnych wyroków sądów. Nieprawidłowości nie stwierdzono również w obszarze zarządzania wolnymi środkami i posiadanymi obligacjami. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2023 r. z wykonania planu finansowego Funduszu Reprywatyzacji oraz sprawozdania za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych. Natomiast w informacji o wynikach kontroli Najwyższa Izba Kontroli sformułowała wniosek do Ministra Finansów w zakresie działalności Funduszu Reprywatyzacji. Był on już formułowany po poprzednich kontrolach. Izba wniosła o zaprzestanie projektowania przepisów umożliwiających obejmowanie lub nabywanie akcji, czy udziału w spółkach ze środków funduszu. Funkcjonowanie równolegle dwóch państwowych funduszy celowych, czyli Funduszu Reprywatyzacji i Funduszu Inwestycji Kapitałowych, których środki mogą być przeznaczane na realizację tych samych zadań, czyli obejmowania lub nabywania przez Skarb Państwa akcji, czy udziału w spółkach, nie znajduje uzasadnienia w opinii Najwyższej Izby Kontroli, a jednocześnie zaburza przejrzystość gospodarowania środkami publicznymi przeznaczonymi na realizację tych zadań. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dziękujemy.

Teraz, jeżeli są w tej części pytania, uwagi państwa posłów, to bardzo proszę, ale nie widzę.

Zatem, jak powiedziałam wcześniej, część 77 – Podatki, inne wpłaty na rzecz budżetu państwa. Pani minister upoważniała osobę. Potem pan poseł Zbigniew Kuźmiuk. Bardzo proszę, pani minister Hanna Majszczyk.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Pan dyrektor Szałwiński.

Dyrektor Departamentu Polityki Makroekonomicznej Ministerstwa Finansów Tomasz Szałwiński:

Dzień dobry. Tomasz Szałwiński, Departament Polityki Makroekonomicznej.

Krótko o części 77. Tutaj mamy podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa. Głównie to są właśnie podatki, oprócz podatków w tej części mamy też dochody, pochodzące z Unii Europejskiej, przeznaczone na finansowanie programów i projektów realizowanych przez całą administrację rządową. Ale, tak jak mówię, głównie skupię się na podatkach, bo to jest gros dochodów z tej części.

Całe wykonanie tej części to 520 914 000 tys. zł. W stosunku do prognozy, znowelizowanej ustawy na 2023 r., to było 5,8% mniej niż zakładaliśmy w znowelizowanej ustawie. Ale trzeba powiedzieć w jakich warunkach realizowane były dochody. W 2023 r. to wyjątkowy spadek realnego wzrostu PKB o 0,2% rok do roku. To oczywiście niekorzystnie wpływało na dochody podatkowe. Dla porównania, w 2022 r., rok wcześniej, ten wzrost realnego tempa wzrostu PKB był na poziomie 5,6%, zupełnie nieporównywalne warunki do zbierania dochodów z podatków, które w dużej części są uzależnione od tego co się dzieje w gospodarce, a szczególnie, jeżeli mówimy o najważniejszych podatkach, jak VAT, czy akcyza, od tego co się dzieje ze spożyciem prywatnym, które jest bezpośrednio największą podstawą podatku, chociażby VAT, no i oczywiście determinuje wpływy z akcyzy. W 2023 r. spożycie prywatne odnotowało spadek 1% w porównaniu do 2022 r., gdzie mieliśmy wzrost na poziomie 5,5% rok do roku. W ujęciu nominalnym spożycie prywatne w 2023 r. wzrosło z 9,7% – no bo mieliśmy całkiem wysoką inflację w zeszłym roku – ale znów w porównaniu do poprzedniego roku, do 2022 r., było wtedy 20% wzrostu rok do roku. Tutaj bardzo ważnym jest, by pamiętać o tym jak rozpatrujemy wykonanie z podatków, o sytuacji makroekonomicznej, która tak naprawdę w dużej części determinuje podatki. Oprócz tego, że część makro determinuje podatki, to jeszcze w zeszłym roku mieliśmy w przypadku PIT-u bardzo duże efekty zmian, które były jeszcze wprowadzone w 2022 r. – tutaj mowa o Polskim Ładzie i niskich podatkach. Część tych zmian była widoczna w rozliczeniu rocznym w 2023 r. za 2022 r., ale wpływały bezpośrednio na dochody w 2023 r. Dla porównania mogę podać, że zwroty z samego PIT-u w 2023 r. wyniosły blisko 24 000 000 tys. zł, w porównaniu do analogicznych zwrotów rok wcześniej, w 2022 r. – 13 000 000 tys. zł, więc mamy tu prawie 10 000 000 tys. zł wzrostu samych zwrotów. Oczywiście to przełożyło się na gorszą sytuację… To jest element, który przełożył się na gorszą sytuację w podatku PIT, efekt tych zmian, które zostały wprowadzone w 2022 r. Tam jeszcze, gwoli ścisłości, żeby móc porównywać PIT pomiędzy latami, trzeba pamiętać, że w 2022 r. budżet państwa przekazał wcześniej udziały dla samorządów w wysokości 13 700 000 tys. zł, więc z tego kolejny element, dla którego praktycznie dochody są nieporównywalne rok do roku. Dużo zmian systemowych, wyjątkowo dużo i wyjątkowo dużych zmian systemowych.

W CIT, pokrótce powiem, że akurat tu dla odmiany saldo rozliczenia było korzystne, saldo rozliczenia za 2022 r., które wpływa bezpośrednio na dochody w 2023 r. Saldo rozliczenia dla całego CIT – zarówno dla budżetu państwa jak i samorządów – to było 6 700 000 tys. zł i było lepsze za 2022 r. w 2023 r. niż w 2022 r. za 2021 r., co znów można wiązać z sytuacją makroekonomiczną. W 2022 r. bardzo dobre PKB, bardzo dobre warunki. To przełożyło się na dużo lepsze rozliczenie roczne z CIT w 2023 r. niż rok wcześniej.

VAT. Największy podatek. Warto tutaj na chwilkę się zatrzymać i powiedzieć, że tu też z kolei były, oprócz słabej sytuacji makroekonomicznej, i o tym spożyciu i PKB, o którym już mówiłem, no to jeszcze były zmiany dotyczące chociażby stawki VAT na żywność, na którą obowiązywała zerowa stawka na żywność cały rok, no i jeszcze były widoczne elementy tarczy energetycznej. To też jest ważne z punktu widzenia VAT, że rekompensaty, które trafiały do zakładów energetycznych, nie były ovatowane. To też powodowało „ubytek" lub słabszą realizację dochodów podatkowych.

Kończąc, krótko jeszcze powiem, tak jak na wstępie wspomniałem w części 77 mamy środki z Unii Europejskiej, one wyniosły 3 381 000 tys. zł i były blisko 10% niższe niż zaplanowaliśmy w znowelizowanej ustawie budżetowej. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dziękuję bardzo. Panie dyrektorze, chcę zapytać, czy pan się pomylił czy mamy mówić, że PKB było niższe o 0,2%? Bo my we wszystkich danych mamy wzrost o 0,2% PKB.

Dyrektor departamentu MF Tomasz Szałwiński:

Tak, rzeczywiście. 0,2% to był wzrost. Oczywiście nie było recesji 0,2%. Przepraszam.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dobrze. Dziękujemy. Dziękujemy bardzo.

Pan poseł Zbigniew Kuźmiuk, a potem przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

Dziękuję bardzo. Ja także bardzo, bardzo króciutko, bo większość danych podał pan dyrektor. Ale rzeczywiście to wykonanie dochodów podatkowych i innych wpłat wyraźnie niższe niż zaplanowano w budżecie, wyniosło tylko 94,2%, w związku z tym nie zrealizowano dochodów na mniej więcej 33 000 000 tys. zł. Oczywiście te wszystkie uzasadnienia, które zaprezentował pan dyrektor, niewątpliwie miały wpływ na słabszy wpływ dochodów podatkowych. Nie ulega wątpliwości, że spowolnienie gospodarcze, w dużej mierze spowodowane zacieśnieniem polityki pieniężnej, było głównym powodem wyraźniej wolniejszego niż zaplanowano spływu dochodów podatkowych. Mówiąc najoględniej, mimo to należy wpływy ocenić, czy wykonanie budżetu w tym zakresie, pozytywnie, natomiast to, co rzuca się w oczy, żeby nie przedłużać, to bardzo słabe wykonanie podatku VAT no i podatku CIT, odpowiednio 89,5% i 87,1% w stosunku do planowanych wielkości. W przypadku podatku CIT wpływy były mniejsze nawet wartościowo niż w 2022 r. Oczywiście niewątpliwie, jeżeli chodzi o VAT, to miały tutaj wpływ tarcze antyinflacyjne, a więc głównie ta związana z zerowym podatkiem VAT na żywność. Tutaj według tego, co znalazłem w materiałach, skutkiem były około o 10 000 000 tys. zł mniejsze wpływy do budżetu państwa niż planowano, także przejście tarczy tzw. energetycznej z 2022 r. – skutki tego w 2023 r. były szacowane na 3 200 000 tys. zł – ale mimo wszystko może zastanawiać osiągnięcie wpływów dokładnie o 29 000 000 tys. zł mniejszych niż planowano.

Właśnie w tej sprawie będę miał pytanie do pani minister. Ponieważ oczywiście tego w materiałach nie ma, z wiadomych względów, ale chciałbym zapytać, czy informacje medialne, które pojawiały się w końcówce poprzedniego roku o gwałtownym spadku dochodów z VAT aż o 36%, czy one wynikały z operacji przerzucenia części dochodów grudniowych na styczeń? W jakiej skali była przeprowadzona ta operacja? Bo z informacji medialnych wynika, że mniej więcej chodziło o kwotę aż 14 000 000 tys. zł, więc chciałbym dowiedzieć się, czy rzeczywiście tak było.

No i wreszcie, jeżeli chodzi o CIT, wpływy mniejsze o 10 000 000 tys. zł niż planowano. W uzasadnieniu pojawiła się informacja, że w części było to spowodowane tym, że samorządom przekazano wpływy z tego podatku w wysokościach planowanych, no a ponieważ niższe były rzeczywiste, więc ubytek pojawił się w ten sposób. No pewnie to była także konsekwencja tego wolniejszego wzrostu gospodarczego, ale mimo wszystko wykonanie dochodów z tego podatku na poziomie niższym niż w roku 2022 może zastanawiać. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

My jeszcze będziemy pytać, razem z panem posłem Sową, w sprawie referatu, ale i koreferatu.

Przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli. Bardzo proszę.

Pełniąca obowiązki dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszkiewicz:

Dziękuję bardzo.

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniała wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa. Celem kontroli było dokonanie oceny realizacji dochodów budżetu państwa, działań związanych z pobieraniem i egzekucją tych dochodów, sporządzanie rocznego sprawozdania z wykonania planu dochodów, systemu kontroli zarządczej, nadzoru i kontroli sprawowanych przez dysponenta części budżetu państwa w trybie ustawy o finansach publicznych. Dochody budżetu państwa w części budżetowej 77 wyniosły, tak jak już wspomniał pan dyrektor, 521 000 000 tys. zł i były niższe o 5% od zaplanowanych w znowelizowanej ustawie budżetowej na 2023 r. O wykonaniu dochodów zdecydowały przede wszystkim dochody podatkowe, stanowiące prawie 88,5% dochodów w tej części budżetowej. Niższe od prognoz wykonanie dochodów podatkowych wystąpiło w warunkach słabszego od planowanego wzrostu gospodarczego. Dochody z podatku od towarów i usług drugi rok z rzędu rosły wolniej niż baza

makroekonomiczna. Według wstępnych szacunków Ministerstwa Finansów wyraźnie wzrosła również luka VAT z poziomu 7,3% w 2022 r. do blisko 16% potencjalnych wpływów, i była najwyższa od 2016 r., kiedy osiągnęła wartość ponad 20%. Niższe od planowanych dochody były także spowodowane dokonaniem przez organy podatkowe znacznych zwrotów VAT na rzecz podatników w ostatnim miesiącu 2023 r., których ostateczny termin upływał w 2024 r. Przyjęte prognozy nie zawierały takich wypłat. Zwroty VAT w grudniu 2023 r. były wyższe o ponad 70% niż w grudniu 2022 r.

Tutaj powiem tylko, że Najwyższa Izba Kontroli dokona oceny działań podejmowanych przez Krajową Administrację Skarbową w zakresie przeciwdziałania uszczupleniom dochodów w podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowym w kontroli planowanej na 2024 r.

W ramach działań kontrolnych badanego obszaru stwierdzono jedną nieprawidłowość, która polegała na nieprzedstawieniu w uzasadnieniu pierwotnej wersji projektu ustawy budżetowej na rok 2023 w opisie prognozy dochodów wszystkich istotnych czynników, które zostały uwzględnione w procesie przygotowania prognozy dochodów z podatku od towarów i usług, co uznaliśmy za działanie nierzetelne. W opisie wymieniono różne zmiany systemowe, m.in. tempo wzrostu głównego indykatora bazy podatku VAT, czyli spożycia prywatnego, a nie wymieniono kluczowej zmiany systemowej, czyli przywrócenia stawek VAT na żywność oraz na paliwa, energie i gaz obniżonych w ramach tzw. tarcz antyinflacyjnych. Mimo niewykonania prognozy, dochody podatkowe były w 2023 r. o prawie 9% wyższe niż w roku poprzednim, a ich przyrost był częściowo efektem przywrócenia stawek podatku akcyzowego oraz w większości stawek podatku od towarów i usług obniżonych w 2022 r. w ramach tarcz antyinflacyjnych. Najbardziej spośród dochodów podatkowych wzrosły dochody z podatku dochodowego od osób fizycznych, które były o ponad 34% wyższe niż w 2022 r., jednak wynikało to zarówno z wysokiego tempa wzrostu funduszu płac oraz emerytur i rent, jak i ze wzrostu udziału budżetu państwa we wpływach z tego podatku w porównaniu do 2022 r., o czym też już była mowa, w którym jednostkom samorządu terytorialnego przekazano dodatkowe środki w wysokości 13 700 000 tys. zł z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych. Odbyło się to w ubiegłym roku kosztem obniżenia udziału budżetu w tych wpływach, a w 2023 r. sytuacja taka już nie wystąpiła. Nie zmienił się istotnie stan zaległości podatkowych, który na koniec roku wyniósł 107 000 000 tys. zł oraz kwoty zaległości wyegzekwowana przez organy egzekucyjne, czyli 6 600 000 tys. zł. Podobnie jak w roku poprzednim, 3/4 z tej kwoty stanowiły ponad 5-letnie zaległości podatkowe. Szybciej natomiast były podejmowane działania windykacyjne. Średni czas, liczony od daty, od której możliwe jest podjęcie działań windykacyjnych, do daty wystawienia upomnienia lub tytułu wykonawczego, wyniósł 24 dni, podczas gdy w 2022 r. było to 36 dni. Jednocześnie z powodu bezskuteczności egzekucji organy egzekucyjne umorzyły w 2023 r. prowadzone postępowania egzekucyjne w stosunku do zaległości na kwotę wyższą o ponad 30% niż rok wcześniej. Z powodu przedawnienia dokonano odpisu na kwotę 7 700 000 tys. zł zaległych podatków.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała sporządzone przez dysponenta części 77 sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych w 2023 r., które zostało sporządzone w terminie, prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalnorachunkowym. Minister finansów wykonując zadania określone w art. 175 ustawy o finansach publicznych w zakresie nadzoru i kontroli na bieżąco monitorował gromadzenie dochodów w części 77 oraz stopień realizacji zadań w tym zakresie przez administracje skarbową. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Konstatacja nasza, po zaprezentowaniu tej części budżetowej, że deficyt zwiększył się z 68 000 000 tys. zł do kwoty 92 000 000 tys. zł i nie zostały zrealizowane przychody w kwocie, którą wskazywaliśmy, były niższe o 5,8%, tj. o 29 000 000 tys. zł, i zwiększyła nam się luka vatowska. To taka konstatacja.

Przechodzimy do realizacji kolejnego punktu.

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

Ale może pani minister by odpowiedziała na pytanie, które zadałem, dotyczące… które zresztą potwierdziła Najwyższa Izba Kontroli…

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Bardzo proszę. Pytanie pana posła Kuźmiuka.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Tak, panie pośle…

Poseł Marek Sowa (KO):

To ja jeszcze zadam jedno pytanie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Bardzo proszę, pan poseł, przewodniczący Sowa.

Poseł Marek Sowa (KO):

Ja też do pani minister od razu pytanie, jeśli chodzi o dochody z tytułu wpływu podatków. Była podana w opinii 16-procentowa luka VAT. Z jakiego punktu procentowego ona wzrosła w relacji 2020 r. do 2023 r. i ile to 16% wynosi w nominale, utraconych miliardów? Czy prawdą jest, że w lipcu podatek VAT, kiedy była nowelizacja budżetu, został już dosyć znacząco zmniejszony? Bo może przyczyną tak niskiego wykonania był po prostu w projekcie budżetu zbyt wysoki, nierealny plan na rok 2023? Jeśli tak, to o ile? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Rozumiem, że to wszystkie pytania.

Pani minister Hanna Maszczyk.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, pozwolę sobie, bo wszystkie liczby mam, odpowiemy na wszystkie państwa pytania, a potem poproszę pana dyrektora Szałwińskiego, Powiem tylko tyle, że jeżeli chodzi o zwroty dokonane w grudniu, one były na poziomie około 11 000 000 tys. zł. Mówię o tych, których termin mógł być teoretycznie w styczniu następnego roku.

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

11 mld?

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Około jedenastu, za chwileczkę dyrektor powie. Natomiast…

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

Interesuje mnie rząd wielkości.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Ta wielkość nie odbiega od normalnej praktyki z poprzednich lat, o czym pan dyrektor również powie, jak również o wysokości luki i kwoty.

Bardzo proszę, jeśli można, panie dyrektorze.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ale luka była.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Tak, była, oczywiście. I to jest, to już mogę powiedzieć, z poziomu 7,3% na właśnie 16%. Ale pan dyrektor szczegółowo przedstawi państwu wszystkie kwoty.

Dyrektor departamentu MF Tomasz Szałwiński:

Jeżeli mogę, doprecyzowując. Rzeczywiście zwroty w grudniu były wyższe, ale tak jak powiedziała pani minister, to jest nic nadzwyczajnego. Generalnie w całym 2023 r. mieliśmy podwyższone zwroty VAT, z tych elementów zmian systemowych, o których mówiłem – raz, że zerowa stawka VAT, która dla niektórych przedsiębiorców powodowała wyższe zwroty, zerowa stawka na żywność, ale głównie większe zwroty były też realizowane w trakcie całego roku przez zakłady energetyczne, bo to one dostawały

rekompensaty, które nie były ovatowane, a kupowali po wyższych stawkach VAT produkty do produkcji energii.

Ale takim miernikiem, który mógłby powiedzieć coś więcej, naświetlić w tym zakresie, policzyliśmy taki udział zwrotów w grudniu do zwrotów w całym roku, no bo to pokazuje na ile ten grudzień rzeczywiście był odmienny od tego, co się działo w całym roku. Policzyliśmy to dla historycznych lat. W 2023 r., ten, o którym dyskutujemy, to ten udział zwrotów z samego grudnia w całym roku wyniósł 12,9%, w 2021 r. – 12,9%, w 2017 r. – 12,6%, w 2016 r. – 14,2%. Tak to się kształtowało historycznie, więc tutaj nic nadzwyczajnego się nie działo. Co do luk… Ja mówię tylko w kontekście liczb, i tyle. Zamknę dyskusję, przynajmniej z mojej strony. Luka VAT. Tak jak pani minister powiedziała, wzrosła z 7,3% w 2022 r. – to są szacunki oczywiście – do 15,8% w 2023 r., ale najniższy poziom był w 2021 r.…

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ale pytamy się o kwotę, panie dyrektorze. Poprosimy o informację jaka to jest łącznie kwota z 15,8%. Jak państwo szacujecie, ile to miliardów złotych?

Dyrektor departamentu MF Tomasz Szałwiński:

25 400 000 tys. zł. To jest tzw. compliance effect, czyli różnica pomiędzy tym co powinno być a nie było, czyli teoretycznym VAT…

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

Czy w to wchodzą tarcze ochronne?

Dyrektor departamentu MF Tomasz Szałwiński:

Oczywiście nie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Nie wchodzą.

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

Nie?

Dyrektor departamentu MF Tomasz Szałwiński:

Wszystkie zmiany systemowe staraliśmy się jak najbardziej odzwierciedlić, zarówno zerową stawkę VAT, jak i tarcze energetyczne, no i całą sytuację makroekonomiczną. Najpierw liczymy teoretyczny VAT, uwzględniając to, co się stało w makro, mnożąc razy stawki, uwzględniając wszystkie zmiany systemowe, ich ocenę. Tak otrzymujemy teoretyczny VAT, potencjalne maksymalne stawki, bo nigdy oczywiście 100% VAT nie było realizowane, i porównujemy z rzeczywistymi wpływami. I to jest krótka opowieść o liczeniu luki, aczkolwiek ona w szczegółach nie jest taka…

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

Panie dyrektorze, czyli istnienie tarczy ma wpływ na…

Dyrektor departamentu MF Tomasz Szałwiński:

Nie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Istnienie tarczy, panie pośle Kuźmiuk, nie ma wpływu, dlatego że są ujęte wszystkie zmniejszone przychody, które są wyliczane. Absolutnie tarcze nie mają wpływu na lukę vatowską.

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

Nie, nie, z tego co pan dyrektor mówił. Proszę posłuchać.

Dyrektor departamentu MF Tomasz Szałwiński:

Jeżeli mogę, powtórzę.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Nie mają wpływu.

Dyrektor departamentu MF Tomasz Szałwiński:

Zarówno lewą i prawą stronę, teoretyczne wpływy z VAT obniżam o efekty tarcz, jak i prawą stronę, czyli w rzeczywistych kwotach realizacji VAT oczywiście zrealizowały się mniejsze wpływy, więc porównuję jabłka z jabłkami; czyli VAT bez efektów z rzeczywistym VAT, który też tych efektów nie ma, tak?

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Panie dyrektorze, pan objaśnia: jeżeli jest zwolnienie, to nie ma w ogóle płacenia VAT, zwolnieni jesteśmy z VAT. Nie wchodzi to do wyliczenia luki vatowskiej. Tyle.

Dyrektor departamentu MF Tomasz Szałwiński:

Dokładnie.

Poseł Marek Sowa (KO):

Dobrze, kolejny punkt, bo jeszcze osiem punktów.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Okej. Rozumiem, że zostały udzielone odpowiedzi na wszystkie pytania. Przechodzimy do kolejnej części, do dochodów budżetu środków europejskich. Poprosimy przedstawiciela resortu finansów. Koreferat pan poseł, przewodniczący Marek Sowa.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Może ja króciutko przedstawię dochody. Jeśli będzie potrzeba uzupełnienia, poproszę panią dyrektor. Przysłaliśmy państwu wyjaśnienia w tej kwestii, natomiast odnosząc się do ogólnych, najważniejszych wielkości, to dochody budżetu środków europejskich w roku 2023 zostały zaplanowane na ten rok w łącznej wysokości 107 018 773 tys. zł. Zrealizowano je w łącznej wysokości 76 050 327 tys. zł, co stanowi 71,1% planu ujętego w ustawie budżetowej na rok 2023. Osiągnięte dochody związane były z realizacją zadań oraz rozliczeniami płatności końcowych w ramach różnych perspektyw i mechanizmów, m.in.: perspektywy finansowej 2014–2020, w której dochody zostały zrealizowane w wysokości 49 586 931 tys. zł, tj. 105% planu, perspektywy finansowej 2021–2027 w łącznej wysokości 3 624 061 tys. zł, tj. 45% planu, mechanizmu finansowego EOG 2014–2021 w wysokości 552 260 tys. zł, tj. 90% planu, Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014–2021 w wysokości 532 650 tys. zł, to również 90% planu, Wspólnej Polityki Rolnej w wysokości 21 751 094 tys. zł, co stanowi 91% planu i perspektywy finansowej 2007–2013 w łącznej kwocie 3332 tys. zł. Tej perspektywy nie było w pierwotnych planach na rok 2023. W przypadku budżetu środków europejskich to niższe wykonanie dochodów jest ściśle powiązane z niższą realizacją planowanych wydatków, bo zasilenie dochodów jest dokonywane sukcesywnie, zgodnie do zapotrzebowania, zgodnie z procedurami, stąd też jest ono adekwatne do poziomu realizacji wydatków. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Pan przewodniczący Marek Sowa.

Poseł Marek Sowa (KO):

To ja może tylko komentarz do sprawozdania, do informacji o wykonaniu dochodów budżetu środków europejskich. Nie zgodzę się z ostatnią częścią wypowiedzi pani minister, że to było związane z brakiem wykonania wydatków. To było po prostu związane ze świadomą blokadą Krajowego Planu Odbudowy…

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

No to właśnie wydatki.

Poseł Marek Sowa (KO):

…które w planie dochodów było szacowane na 26 834 000 tys. zł. Środki miały być udostępnione w ramach procedury konkursowej, i po prostu nie zostały uruchomione programy z KPO, w wyniku czego nie wpłynęły do naszego budżetu środki. To niewykonanie 30-procentowe w stosunku do planu to jest 31 000 000 tys. zł, które mogły wpłynąć do Polski i mogły pracować na rzecz naszej gospodarki, no ale tego nie było, poprzez zaniechania. Zresztą niewiele lepsza jest sytuacja, jeśli chodzi o perspektywę 2021–2027.

Prognozowane wpływy były na blisko 8 000 000 tys. zł, wykonanie jest o 4 350 000 tys. zł mniejsze, a więc to jest jakieś czterdzieści kilka procent. Pewnie zdecydowana większość tych środków to są środki z pomocy technicznej, które szły na finansowanie obsługi całego programu. Mówię to ze smutkiem, bo straciliśmy kolejny rok, straciliśmy kolejny rok z perspektywy finansowej, gdzie nie mamy ani zakontraktowanych środków, ani nie mamy zainwestowanych funduszy, więc trzeba po prostu w krótkim czasie nadgonić ogromne zaległości, które są.

Natomiast chciałbym jeszcze jedną rzecz zrobić, bo to, co prawda, nie jest już dochodem, ale myślę, że też ważną informacją. W roku 2023 do Polski wpłynęło 13 470 000 tys.euro, tj. około 60 000 000 tys. zł mniej, o 5 272 000 tys. euro niż w roku 2022. I jeszcze jedna, myślę, bardzo istotna informacja, w roku 2023 z tytułu wyroku postanowienia TSUE z 27 października 2021 r. – chodzi o wyrok dotyczący Izby Dyscyplinarnej – Komisja Europejska potrąciła nam środki w łącznej wysokości 257 000 tys. euro, to były cztery potrącenia, a w latach 2022–2023 łączna kwota potrąceń kar orzeczonych wyrokami sądów europejskich to było ponad 623 000 tys., około 2 800 000 tys. zł. To też świadome zaniechanie, czy też wręcz sabotaż ze strony Suwerennej Polski, która sabotowały zmiany w tym zakresie. Efekt jest po prostu taki, że zamiast pieniądze wpływać do polskiego budżetu, do Polski, pracować na naszą gospodarkę, one zostały bezpowrotnie utracone. Dziękuję.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Pani przewodnicząca, mogę jedno słowo?

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Bardzo dziękujemy za syntetyczny koreferat.

Zanim oddam głos przedstawicielowi Najwyższej Izby Kontroli, pani minister Hanna Majszczyk.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Ja dosłownie tylko jedno zdanie.

Panie pośle, w zasadzie to dokładnie tak jest, jak pan poseł oczywiście mówi, z tym że moje zakończenie, o którym mówiłam, dokładnie jest to związane z niezrealizowaniem wydatków, bo nie było wpływów, nie było wydatków, więc nie było też dochodów, więc to się ściśle wiąże.

Poseł Marek Sowa (KO):

Ale świadoma rezygnacja.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Pani minister została przy liczbach, pan poseł wskazał z jakich powodów nie zrealizowano przychodów w tym zakresie. Mniejsze środki po stronie były przeznaczane na inwestycje w związku z Krajowym Planem Odbudowy.

Przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli. Bardzo proszę.

Pełniąca obowiązki dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszkiewicz:

Opinię Izby w tym zakresie przedstawi pani dyrektor Anna Rybczyńska, wicedyrektor departamentu budżetu, nadzorująca tę kontrolę.

Wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Anna Rybczyńska:

Dziękuję bardzo.

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, szanowne panie i panowie posłowie. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 87 – Dochody budżetu środków europejskich oraz realizację w Ministerstwie Finansów zadań z zakresu obsługi płatności środków europejskich. Pominę już kwestię kwoty środków, które wpłynęły i potrąceń, bo pan przewodniczący przed chwilka wszystkie te kwoty przytoczył. Zasilanie rachunków bankowych w Banku Gospodarstwa Krajowego do obsługi płatności odbywały się w ustalonych terminach i wysokościach. Minister finansów zapewnił środki na bieżącą realizację płatności z budżetu środków europejskich. Stany środków na rachunkach do obsługi płatności były monitorowane,

a zlecenia płatności realizowane prawidłowo. Sprawozdanie roczne z wykonania planu dochodów budżetu środków europejskich Rb-27UE w części 87 sporządzono terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalnorachunkowym.

Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę na nieuwzględnienie przy określaniu wyniku finansowego budżetu środków europejskich w 2023 r. zwrotu płatności dokonanych w latach 2010–2022, które wpłynęły na rachunki do obsługi płatności w roku 2023 w wysokości 1 304 600 tys. zł. Skutkowało to zaniżeniem wyniku finansowego budżetu środków europejskich o tę kwotę. Najwyższa Izba Kontroli od lat wskazuje, że nieujmowanie zwrotów dotyczących płatności z lat ubiegłych w wyniku roku bieżącego, jak również nieuwzględnienie ich w głównych tabelach sprawozdań budżetowych prowadzi do sytuacji, iż nie odzwierciedlają one do końca rzeczywistego przebiegu zdarzeń. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Otwieram dyskusję. Kto z pań, panów posłów chciałby zabrać głos? Nie ma. Zatem stwierdzam, że zrealizowaliśmy tę część. Omówiliśmy część – środki europejskie.

Część 81 – Rezerwa ogólna: wydatki, części 83 rezerwy celowe w zakresie pozycji 16, 19, 21, 36, 40, 44, 46, 56, 74 i 75. Przedstawiciel resortu, pani minister Hanna Majszczyk sama referuje lub wyznacza osobę, koreferat – pani poseł Zofia Czernow, wiceprzewodnicząca Komisji. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Pani dyrektor Anna Napiórkowska przedstawi tę informację.

Dyrektor departamentu MF Anna Napiórkowska:

Anna Napiórkowska dyrektor Departamentu Budżetu Państwa.

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo. Szczegółowe informacje dotyczące rozdysponowania zarówno środków rezerwy ogólnej, jak i wszystkich pozycji rezerw celowych zostały przedłożone Wysokiej Komisji. Tam dość szczegółowo omówiono poszczególne uruchomienia, a jeżeli chodzi o rozdysponowanie rezerwy ogólnej, to w układzie każdego z zarządzeń Prezesa Rady Ministrów oraz uchwał Rady Ministrów. Informacje są też opublikowane na stronie internetowej Ministerstwa Finansów, więc pozwolę sobie w sposób uproszczony przedstawić informacje dotyczące rezerwy ogólnej i poszczególnych pozycji rezerw celowych.

Jeżeli chodzi o rezerwę ogólną, to była ona w znowelizowanej ustawie budżetowej zaplanowana w wysokości 1 235 000 tys. zł. Rozdysponowano 78%, czyli 958 186 tys. zł. Zarządzeniami Prezesa Rady Ministrów rozdysponowano kwotę 821 186 tys. zł, a na skutek uchwał Rady Ministrów – 137 000 tys. zł. Minister finansów w ramach upoważnienia do rozdysponowania rezerwy ogólnej nie wydał w roku 2023 żadnej decyzji.

Jeżeli chodzi o rezerwy celowe, to rezerwa z pozycji 16, czyli corocznie tworzona rezerwa na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa, była zaplanowana w wysokości 1 566 217 tys. zł. Rozdysponowano środki w 94%. Najważniejsze pozycje zobowiązań, które zostały sfinansowane z tej rezerwy, to: skutki wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 8 listopada 2023 r. na pokrycie wynagrodzeń sędziów, i tutaj było 346 622 tys. zł, kolejna najwyższa pozycja to finansowanie ustawowych uprawnień do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów w ramach krajowych pasażerskich przewozów autobusowych, i tutaj było 263 104 tys. zł, a także dla Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, dla zakładu emerytalno-rentowego na wypłaty z tytułu świadczeń emerytalno-rentowych – 215 000 tys. zł.

Rezerwa z pozycji 19, czyli na zmianę organizacyjne i nowe zadania, plan wynosił 3280 tys. zł. Rozdysponowano 2245 tys. zł, czyli 68%. Na podstawie przyjętych przez Radę Ministrów uchwał, gdzie określono skutki wynikające ze zmian organizacyjnych nowych zadań. Rezerwa z pozycji 21, która jest przeznaczana corocznie na wypłaty wynagrodzeń dla osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych, nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne oraz ekwiwalenty za urlop w przypadku jednostek, w których zatrudnienie nie przekraczało 50 osób, i tutaj plan wynosił 2000 tys. zł, a rozdysponowano 67%, czyli 1332 tys. zł.

Rezerwa z pozycji 36 na realizację programów poręczeniowo-gwarancyjnych i innych programów rządowych wspieranych gwarancjami Skarbu Państwa była zaplanowana w wysokości 3 704 477 tys. zł, te środki zostały nierozdysponowane na etapie planu. Kształtując wysokość tej rezerwy bierzemy pod uwagę oszacowany przez Bank Gospodarstwa Krajowego ryzyko wypłat, w tym wypadku nie zmaterializowało się to ryzyko, stąd nie doszło do uruchomienia środków tej rezerwy.

Rezerwa w pozycji 40 jest przeznaczana na odbudowę dochodów budżetu państwa i zadania związane z funkcjonowaniem systemu finansów publicznych. Zgodnie z planem w znowelizowanej ustawie budżetowej wynosiła 1 616 586 tys. zł, a rozdysponowana została w 86%, głównie na skutki realizacji programu wieloletniego „Modernizacja KAS w latach 2023–2025”, a także skutki przechodzące tego programu z lat ubiegłych.

Rezerwa w pozycji 44 na dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych. Plan wynosił 4 826 833 tys. zł. Rozdysponowana w 90%. Największe tytuły, na które zostały skierowane środki z tej rezerwy, to: międzywojewódzkie i międzynarodowe kolejowe przewozy pasażerskie – 675 000 tys. zł, budowa nowej siedziby ambasady RP w Republice Federalnej Niemiec – 164 097 tys. zł, a także zostały skierowane środki do wojewódzkich i powiatowych inspektoratów weterynarii.

Rezerwa w pozycji 46 na wspieranie zwalczania przemytu i podrabiania wyrobów tytoniowych była zaplanowana w wysokości 17 000 tys. zł. Została zrealizowana w 99%. Środki zostały skierowane do Krajowej Administracji Skarbowej, Straży Granicznej i Policji.

Rezerwa w pozycji 56 na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne. Plan w znowelizowanej ustawie budżetowej wynosił 5 483 963 tys. zł. Rozdysponowano 70%, czyli 3 819 264 tys. zł. I tutaj największą pozycją rozdysponowania stanowiły skutki zmiany ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Ta zmiana dotyczyła zmiany sposobu waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych poprzez ustalenie od 2023 r. nowej, wyższej podstawy do waloryzacji świadczeń. Na ten cel rozdysponowano 2 057 075 tys. zł.

W trakcie roku budżetowego utworzono dwie nowe rezerwy celowe, rezerwę z pozycji 74, na podstawie przepisu art. 10b tzw. ustawy okołobudżetowej. Rezerwa, utworzona z wydatków zablokowanych z tytułu naturalnych oszczędności budżetowych, wynosiła 236 681 tys. zł i praktycznie w całości została rozdysponowana na sfinansowanie wypłaty kwot zwiększonego wynagrodzenia prokuratorów. Rezerwa w pozycji 75 to kolejna rezerwa utworzona w trakcie roku na wpłatę do funduszu COVID. Wpłata została dokonana w wysokości 5 026 241 tys. zł z przeznaczeniem na wypłaty przez zarządcę rozliczeń dopłat na podstawie wniosków złożonych w listopadzie i grudniu 2023 r. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dziękuję bardzo.

Do tej części mieliśmy koreferat. Pani poseł, przewodnicząca Zofia Czernow. Bardzo proszę.

Poseł Zofia Czernow (KO):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo. Myślę, że mówiąc o rezerwach, zwłaszcza o rezerwie ogólnej, bo od tego rozpocznę, to nie wybrzmiało tutaj na posiedzeniu to, że rezerwa ogólna absolutnie nie była wydatkowana zgodnie z jej przeznaczeniem. Mianowicie istotą rezerwy ogólnej jest to, że jest ona uruchamiana w sytuacjach nagłych, których wystąpienia nie można było przewidzieć, a wymagających pilnego wsparcia finansowego. Niestety w większości przeznaczenie rezerw, ponad 70%, absolutnie przeczy istocie przeznaczenia rezerwy ogólnej. Kiedy przeanalizowałam wszystkie wydatki związane z uruchomieniem rezerwy ogólnej, no to po prostu – zresztą kilka przykładów za chwilę podam – to było absolutnie niewłaściwe postępowanie. Myślę, że trzeba wyraźnie o tym powiedzieć, bo na co poszły pieniądze, to jest to zestawienie, ale jest to niezgodne z istotą i celem, na który ustanowiona została rezerwa.

Po nowelizacji rezerwa ogólna wyniosła 1 235 000 tys. zł, a więc była bardzo wysoka, znacznie wyższa niż w roku poprzednim. Wydatkowano 958 000 tys. zł.

To wydatkowanie budzi bardzo poważne wątpliwości i Najwyższej Izby Kontroli, ale też wystarczy przeanalizować na co zostały przeznaczone pieniądze. Podam kilka przykładów, bo nie będę wchodzić w szczegóły, bo nie mamy tyle czasu. Wszystkie wnioski były rozpatrywane na skróty, bez żadnych procedur, bez szczegółowego uzasadnienia – bardzo skromne uzasadnienie lub w zasadzie brak uzasadnienia. Natomiast takie bardzo celowe przeznaczenie rezerwy, jak na rekompensaty w związku z zamknięciem granic na wschodzie Polski, to zanotowano przewlekły tryb postępowania i akurat tam nie było nagłej, szybkiej reakcji, jak w pozostałych przypadkach. Podam kilka przykładów. Z rezerwy ogólnej, proszę zwrócić uwagę, wyremontowano posadzkę w garażu w ochotniczej straży pożarnej. Taki przykład. A w ogóle bardzo dużo pieniędzy poszło na zakup sprzętu OSP, wyposażenie. To zupełnie przeczy założeniom, o których mówi ustawa, na co służy rezerwa ogólna. Ponadto w wielu wypadkach rezerwa ogólna była przeznaczana na budowę boisk sportowych, wsparcie klubów, na przykład tenisa stołowego, takich i innych zadań, które absolutnie… Jest to przerażające, że z rezerwy ogólnej finansowane są takie rzeczy. Tam nie było nic wspólnego z sytuacją nagłą, na przykład klub „Sokół” z Lulina, itd, itd, boisko sportowe, wiele było finansowanych tych boisk sportowych. Już nie będę szczegółowo ich omawiać, natomiast na co jeszcze chciałabym zwrócić uwagę, mianowicie na to, że na działalność… Zasadą jest, że z rezerwy finansuje się zadania, których nie można było przewidzieć, a większość można było przewidzieć, np. sprawa referendum, które były 15 października, a które nie dało żadnego rezultatu, bo wzięło w nim udział poniżej 40% ludzi. Na referendum wydano 5000 tys. zł. Ponadto cała kampania, którą prowadziło Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, przecież które ma swój budżet, a tutaj przeznaczono na działalność informacyjną dotyczącą podwyższenia wysokości świadczenia 10 000 tys. zł, itd., itd. Myślę, że warto wyciągnąć wnioski z tego co się wydarzyło, bo nie mogą być w ten sposób wykorzystywane pieniądze publiczne, które zostały zapisane, jako rezerwa ogólna. Było wiele zadań inwestycyjnych, jakieś etapy budowy szkoły i innych spraw związanych z oświetleniem boisk itd, itd. Tak że po prostu uważam, że wykorzystanie rezerwy ogólnej było absolutnie sprzeczne z przepisami prawa w tym zakresie i gospodarnością. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dziękujemy za te uwagi. Poprosimy o stanowisko Najwyższej Izby Kontroli.

Wicedyrektor departamentu NIK Anna Rybczyńska:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Anna Rybczyńska wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów.

Szanowni państwo, w zakresie rezerwy ogólnej Najwyższa Izba Kontroli realizację budżetu w 2023 r. w części 81 – Rezerwa ogólna oceniła w formie opisowej. Podstawą oceny były wyniki kontroli rozdysponowania środków tej rezerwy przeprowadzonych w Ministerstwie Finansów i w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, przy czym w Ministerstwie Finansów nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości, natomiast w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów izba zidentyfikowała cztery zasadnicze nieprawidłowości, które zaraz pokrótce omówię.

Rok 2023 był kolejnym, kiedy istotną część środków rezerwy ogólnej przeznaczono dla części – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. Środki przekazane do kancelarii stanowiły w 2023 r. ponad 1/3 środków rezerwy ogólnej, tj. blisko 325 000 tys. zł. Minister finansów w związku z uchwałami Rady Ministrów i zarządzeniami Prezesa Rady Ministrów bez zbędnej zwłoki wydawał decyzje budżetowe zwiększające wydatki części budżetowych. Minister finansów w informacji o rezerwie ogólnej i rezerwach celowych budżetu państwa uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawie na rok 2023, tak jak i w latach poprzednich, wskazywał, że rezerwa ogólna to szczególny instrument finansowy umożliwiający reagowanie m.in. w sytuacjach nagłych, których wystąpienia nie można było przewidzieć, a wymagających niezwłocznego wsparcia finansowego. To jest właśnie dokładnie to, co przytoczyła pani wiceprzewodnicząca w swoim koreferacie. Stanowisko takie było podtrzymywane w trakcie roku przez ministra finansów w pismach kierowanych do kancelarii, jak również na takie przesłanki wskazywała sama Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, w szczególności w pismach

informujących o nieprzyznaniu środków rezerwy ogólnej wystosowanych do podmiotów, które wystąpiły o takie środki. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli powyższe przesłanki, choć nie wskazano ich wprost w ustawie o finansach publicznych, powinny być brane pod uwagę przy rozdysponowaniu rezerwy ogólnej, wynikają bowiem z pożądanego kształtowania i funkcji w systemie finansów publicznych. W ocenie Izby istnieje potrzeba podjęcia prac legislacyjnych nad wprowadzeniem do ustawy o finansach publicznych reguł i kryteriów przyznawania środków rezerwy ogólnej zgodnie z jej interwencyjnym charakterem. Na potrzebę uregulowania tej kwestii NIK wskazuje już od 2020 r.

W wyniku kontroli wykonania przez Radę Ministrów i prezesa Rady Ministrów budżetu państwa w 2023 r. w części – Rezerwa ogólna, przeprowadzonej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, stwierdzono, że w 24 z 33 spraw objętych szczegółowym badaniem, na kwotę blisko 40 000 tys. zł, rozdysponowano zarządzeniami prezesa Rady Ministrów, przeznaczono na zadania, które nie miały charakteru nagłych, niemożliwych do przewidzenia lub wymagających podjęcia natychmiastowych działań. Dotyczyło to środków dla Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w kwocie ponad 17 000 tys. zł w związku ze zleceniem przez prezesa Rady Ministrów organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych na podstawie art. 11b ustawy o działalności pożytku publicznego, przekazania 15 wojewodom w kwocie 11 900 tys. zł z przeznaczeniem na zadania z zakresu grobownictwa wojennego, dla wojewody mazowieckiego w kwocie 2500 tys. zł na organizację Ogólnopolskiego Święta „Wdzięczni Polskiej Wsi”, czy dla wojewody warmińsko-mazurskiego oraz wojewody pomorskiego, wojewody wielkopolskiego i małopolskiego w kwocie blisko 7000 tys. zł na zadania o charakterze inwestycyjnym, tj. budowę remizy ochotniczej straży pożarnej, budowę przedszkola samorządowego oraz rozbudowę, czy nadbudowę szpitali powiatowych.

Najwyższa Izba Kontroli, nie odnosząc się do celowości tych zadań, o których przed chwilą była mowa, zwraca uwagę, że nie miały one zasadniczo charakteru incydentalnego, czy jednorazowego. Święto „Wdzięczni Polskiej Wsi” organizowano cyklicznie od 2018 r. Podobnie od kilku lat zadania z zakresu grobownictwa wojennego należą ustawowo do zakresu działania wojewodów, a uprawnienie do zlecenia zadań publicznych w trybie pozakonkursowym przysługuje prezesowi Rady Ministrów od ponad 10 lat. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli środki na tego typu zadania powinny być planowane w odpowiednich częściach budżetowych lub ewentualnie w rezerwach celowych. Izba zauważa, że przedstawiona sytuacja może świadczyć o niedostosowaniu przyznanych dysponentom limitów wydatków do rzeczywistych potrzeb. W wyniku kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. stwierdzono, że w częściach budżetowych, którymi dysponowali wojewodowie, oraz w części – Transport wystąpiły przypadki zwrócenia się o środki z rezerwy ogólnej budżetu państwa i przeznaczenie ich na zadania, które w ocenie NIK nie wynikały z zaistnienia sytuacji nagłych. Na zadania te przeznaczono ponad 338 000 tys. zł.

Przechodząc do wspomnianych wcześniej nieprawidłowości w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, w wyniku kontroli wykonania przez Radę Ministrów i prezesa Rady Ministrów budżetu państwa w tej części, że proces rozdysponowania rezerwy był nietransparentny, a w konsekwencji narażał podstawowe zasady racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi. Brak jawnych i precyzyjnych kryteriów podziału stwarzał prezesowi Rady Ministrów możliwość dowolnego postępowania i sprzyjał nierównemu traktowaniu podmiotów ubiegających się o środki publiczne. Z dokumentacji 45 z 46 spraw należących do badanej próby nie wynikało z jakich konkretnie przyczyn prezesa Rady Ministrów przyznał albo odmówił przyznania środków rezerwy ogólnej. Ponadto we wszystkich skontrolowanych sprawach materiały, na podstawie których prezes Rady Ministrów podejmował decyzję o przyznaniu lub odmowie przyznania środków, przygotowane były nierzetelnie.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła również dwie inne nieprawidłowości. Pierwsza polegała na przewlekłym rozpatrywaniu sprawy dotyczącej przyznania wojewodzie podlaskiemu wsparcia finansowego na wypłatę rekompensat za czasowe zawieszenie ruchu na przejściach granicznych w województwie podlaskim, wskutek czego prezes Rady Ministrów nie podjął decyzji w tym przedmiocie przed terminem wypłaty pierwszych

rekompensat. Druga dotyczyła nierzetelnej weryfikacji wniosku wojewody małopolskiego w zakresie istnienia podstawy prawnej do przyznania przez niego dotacji gminie ze środków budżetu państwa, w wyniku czego rozdysponowano środki na realizację zadania, które nie należało do zadań własnych gminy. Również w przeprowadzonej w drugiej połowie 2023 r. kontroli, wsparcie finansowe samorządów przez państwo w okresie reform podatkowych i odbudowy gospodarki po epidemii COVID-19, Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła nierzetelne uzasadnianie decyzji przez prezesa Rady Ministrów o przyznaniu środków z rezerwy ogólnej albo odmowie ich przyznania, a także nierzetelne przygotowanie dla prezesa Rady Ministrów dokumentacji, która miała być podstawą jego decyzji.

W wyniku kontroli wykonania budżetu państwa nieprawidłowości stwierdzono również u innych dysponentów części budżetowych i, tak jak już tutaj było też wcześniej wspomniane, dysponent części – Rodzina, tj. minister rodziny, pracy i polityki społecznej, wnioskując o 10 000 tys. zł na działania informacyjno-promocyjne dotyczące podwyższenia od stycznia 2024 r. świadczenia wychowawczego, nie przygotował żadnego planu działań, jak i nie oszacował wysokości środków niezbędnych do ich realizacji. Poniesione wydatki na organizację 95 pikników „800+” Izba uznała za niecelowe i niegospodarne. Z kolei minister infrastruktury w części –Transport zdecydował o zrealizowaniu w sierpniu 2023 r. kampanii informacyjnej o zmianach zasad poboru opłat od 1 lipca 2023 r. za przejazd autostradą A2 na odcinku Stryków – Konin i autostradą A4 na odcinku Wrocław – Sośnica i wydatkowaniu na ten cel blisko 2000 tys. zł, mimo że informacja o tych zmianach została już wcześniej rozpowszechniona i przekazana do szerokiego grona odbiorców. Natomiast dysponenci części – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego oraz sprawy wewnętrzne nie podjęli działań w celu zmiany zarządzenia prezesa Rady Ministrów przyznających środki z rezerwy ogólnej pomimo zidentyfikowanych okoliczności wskazujących na niewykorzystanie przyznanych im środków. Dziękuję bardzo.

A nie, jeszcze rezerwy celowe. Przepraszam. Byłoby szybko, ale jeszcze przedstawię szybciutko rezerwy celowe. Łączna kwota dziewięciu omawianych dzisiaj pozycji rezerw, objętych szczegółowym badaniem w ramach przeprowadzonej kontroli budżetowej, to ponad 10 000 000 tys. zł, w tym 5 000 000 tys. zł dotyczyło pozycji 75. W zakresie pozycji 19, 21, 44, 45, 76 nieprawidłowości nie stwierdzono. Jak już tutaj wskazała moja przedmówczyni, pani dyrektor Napiórkowska, z pozycji 36 nie uruchomiono żadnych środków. Najwięcej nieprawidłowości stwierdzono w zakresie rozdysponowania i wykorzystania środków rezerwy celowej w pozycji 56. Wymienię tylko kilka najistotniejszych z nich. W przypadku części 20 – Gospodarka, w Ministerstwie Rozwoju i Technologii przewlekle i nierzetelnie przeprowadzono proces, który miał doprowadzić do przyznania środków z rezerwy w kwocie 50 000 tys. zł z przeznaczeniem na sfinansowanie umowy zawartej z Europejską Agencją Kosmiczną w celu realizacji misji technologiczno-naukowej z udziałem polskiego astronauty. Dysponent części 27 – Informatyzacja, minister cyfryzacji z opóźnieniem wydał decyzję o zablokowaniu nadmiarowych blisko 16 000 tys. zł pochodzących ze środków tej rezerwy. W przypadku części 41 – Środowisko, w Ministerstwie Klimatu i Środowiska umowę dotacji, na realizację zadania pn. „Budowa stacji narciarskiej Nosal”, zawarto z Tatrzańskim Parkiem Narodowym dopiero po blisko dwóch miesiącach od wydania przez ministra finansów decyzji o uruchomieniu środków. Ponadto nie wdrożono skutecznych mechanizmów weryfikacji przygotowania beneficjentów do wykorzystania środków z rezerw celowych, wskutek czego minister klimatu i środowiska wystąpił do ministra finansów o przyznanie środków z przeznaczeniem dla Tatrzańskiego Parku Narodowego w kwocie zaniżonej o blisko 90%. Minister spraw wewnętrznych i administracji, dysponent części 42 – Sprawy wewnętrzne, występując o 30 000 tys. zł z przeznaczeniem na nagrody i zapomogi dla funkcjonariuszy służb mu podległych, wskazał w stosownym wniosku niewłaściwą klasyfikację budżetową. Samo wydatkowanie przyznanych środków z budżetu ministerstwa na nagrody i zapomogi dla wskazanych funkcjonariuszy było niezgodne z obowiązującymi przepisami. W ministerstwie nie funkcjonował bowiem fundusz nagród i zapomóg dla funkcjonariuszy pełniących służbę w jednostkach podległych. Przekazanie środków pochodzących z rezerwy za pośrednictwem ministerstwa na nagrody dla funkcjonariuszy pełniących służbę w jednostkach podległych doprowadziło do zaprezentowania

przez ministerstwo sprawozdania RB-70, RB-28 i Rb-BZ1 wydatków, które nie powinny zostać w nich wykazane. W związku z nieprawidłowością stwierdzono również w Ministerstwie Finansów, że nie zweryfikowano rzetelnie wniosku ministra spraw wewnętrznych o przyznanie kwoty 30 000 tys. zł z pozycji 56. Nieprawidłowości wystąpiły również w zakresie pozycji 16, gdzie stwierdzono, że w części 42 – Sprawy wewnętrzne komendant wojewódzki Policji w Łodzi z naruszeniem art. 154 ust. 7 o finansach publicznych wykorzystał środki tej rezerwy. W przypadku pozycji 40, gdzie z kolei stwierdzono nieprawidłowość dotyczącą zaplanowania środków w rezerwie celowej, a nie właściwej części budżetowej.

Zastrzeżenia Najwyższej Izby Kontroli dotyczą również procesu planowania dwóch omawianych dzisiaj pozycji rezerw. W przeprowadzonej w Ministerstwie Finansów w 2022 r. kontroli opracowania ustawy budżetowej na rok 2023 Izba po raz kolejny zwróciła uwagę na ogólny charakter pozycji 44 oraz pozycji 56 rezerw celowych. Rezerwy te zostały zaplanowane na duże kwoty, a ich tytuły są bardzo ogólne. W praktyce pozwalają na finansowanie niemal dowolnych zadań z zakresu działalności państwa. Można uznać, że rezerwy te mają charakter zbliżony do rezerwy ogólnej, przy czym podstawowa różnica polega na tym, że środkami tymi nie dysponuje Rada Ministrów, tylko minister finansów.

Na koniec chciałabym jeszcze zwrócić uwagę państwa na pozycję 75, która została utworzona w trakcie roku. W tym wypadku wątpliwości Izby budzi wykorzystanie po raz kolejny tzw. przepisów covidowych do utworzenia tej rezerwy, a konkretnie art. 15zi pkt 6 tzw. ustawy covidowej. Przepis ten umożliwiał utworzenie rezerwy w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, a w analizowanym przypadku istotne wątpliwości budzi to, czy zadanie, na które miały być przeznaczone środki, mieściły się w pojęciu przeciwdziałania COVID-19, nawet w tak szerokim rozumieniu tego pojęcia, określonym w art. 2 ust. 2 ustawy covidowej. Utworzenie rezerwy na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID nastąpiło w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym 27 grudnia 2023 r. przez ministra klimatu i środowiska. Środki były potrzebne przede wszystkim na sfinansowanie różnorodnych rekompensat związanych z istotnym wzrostem cen surowców energetycznych. Przedstawiając swoje wątpliwości NIK pragnie zasygnalizować, że incydentalne przepisy uchwalane wkrótce po wystąpieniu epidemii COVID-19, upoważniające do określonych, niestandardowych działań w obliczu walki z epidemią, nie powinny być szeroko wykorzystywane do działań, które mają związek przede wszystkim z innymi uwarunkowaniami i przyczynami innymi niż epidemia COVID-19. Należy też przypomnieć, że Fundusz Przeciwdziałania COVID został powołany w 2020 r., jako jednostka tymczasowa, utworzona w celu stworzenia możliwości nagłego reagowania w sytuacjach spowodowanych przez wirusa SARS CoV-2 i choroby nim wywołane, co wskazuje na wyjątkowy charakter tego funduszu. Bardzo dziękuję.

Poseł Zofia Czernow (KO):

Ja jeszcze o rezerwach celowych

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

O rezerwach celowych kontynuuje pani przewodnicząca Czernow.

Poseł Zofia Czernow (KO):

Ja nie przedstawiłam koreferatu na temat rezerw celowych. Nie będę powtarzać tego, o czym była mowa, bo przecież nie o to chodzi, chcę tylko zwrócić uwagę na sprawy, które wymagają podkreślenia, rezerwy celowe, które nie były wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem albo były ustalane w nadmiernej wysokości. Pragnę podkreślić, że wysokość rezerw celowych wynikała albo z braku rozeznania… Nie było powodu, aby tak wysokie kwoty mrozić w budżecie na rezerwy, które nie do końca były potrzebne, czy część była w ogóle niepotrzebna. Po nowelizacji budżetu rezerwy wyniosły aż 70 700 500 tys. zł, a rozdysponowano 52 000 000 tys. zł, czyli 73% ustalonej wielkości. Przedmiotem koreferatu są rezerwy celowe, które podlegają w tej chwili ocenie, ale zwrócę jeszcze uwagę na dwa punkty, na dwie pozycje rezerw, bo one powinny wybrzmieć na Komisji Finansów, bo one po postu są absolutnie nieprawidłowe.

Powiem krótko o rezerwie w pozycji 8, mianowicie to jest rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków budżetu Unii Europejskiej. Tutaj ustanowiono blisko 11 000 000 tys. zł, a wykorzystano niecałe 50%. Ta pozycja również od lat jest bardzo wysoko ustanawiana w budżecie, a później to wykorzystanie to jest takie źródło finansowania, czy pokrywania różnych wydatków.

Ale przechodząc do dalszych rezerw – nie będę mówiła o tych, które nie budzą wątpliwości, były wykorzystane zgodnie z ich przeznaczeniem, bo była już o tym mowa – ale mówiąc o rezerwach, które zupełnie były niepotrzebne, to jest taką pozycją pozycja 36, to są środki na realizację programów poręczeniowo-gwarancyjnych i innych programów rządowych wspieranych gwarancjami Skarbu Państwa oraz wydatków na obsługę zadłużenia należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa. Zaplanowano rezerwę w wysokości 3 700 000 tys. zł, a w ogóle nie rozdysponowano tej pozycji. To świadczy o błędnym planowaniu rezerw. Zablokować tak wysokie środki budżetowe to jest po prostu brak wiedzy o tym co może być potrzebne a co nie, a w ogóle nie było powodu, żeby aż tak wysoko planować rezerwę w tej pozycji.

Zwrócę jeszcze uwagę na rezerwę, która… Aha, tutaj była taka rezerwa 56, mianowicie rezerwa na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne. Rozdysponowano niecałe 70% tej rezerwy, ale tutaj jest taka pozycja w tych materiałach „Wypłata Poczcie Polskiej S.A., jako operatorowi wyznaczonemu, kosztu netto z tytułu obowiązku świadczenia usług powszechnych za 2021 r. i 2022 r.” – prawie 700 000 tys. zł. To też jest wątpliwa pozycja. Ale bardzo poważne wątpliwości budzi pozycja 72 rezerwy, to są wydatki związane ze zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych, kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym w Ukrainie – 16 000 000 tys. zł. No i co się stało z tą kwotą? Przede wszystkim środki w dużym stopniu wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem. Zmieniano cel przeznaczenia tej rezerwy, np. wpłata do Funduszu Solidarnościowego na 14. emeryturę, zresztą w podwyższonej wysokości, bo w budżecie w ogóle nie było złotówki na ten cel. Ze środków przeznaczonych na pomoc Ukrainie wydatkowano środki na wypłatę 14. emerytury, przenosząc poprzez Fundusz Solidarnościowy. Tak że to jest bardzo negatywny przykład. Należałoby tego unikać, bo to jest po prostu niezgodne z przejrzystymi finansami i niezgodne z dbaniem o finanse publiczne.

Pozycja 74 i 75 była omawiana. Niewątpliwie, tylko jedno zdanie, budzi wątpliwości rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, bo w zasadzie w tej chwili albo jak coś nie wiemy z czego sfinansować, to z działalności na COVID-19, czy ze środków na wojnę w Ukrainie. Później wykorzystanie jest zupełnie inne. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Chciałabym otworzyć dyskusję po zreferowaniu części rezerw. Czy państwo…

Poseł Marek Sowa (KO):

Nie, jedziemy dalej.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ja bym chciała zachęcić bardzo serdecznie państwa do zapoznania się z interesującym materiałem, sprawozdaniem z rozdysponowania rezerwy ogólnej budżetu państwa w 2023 r., bez liczby podanej dyspozycji, przeznaczenia bardzo różnych środków, niemniej jednak będę o jedno przynajmniej prosić. Kwoty są bardzo różne, ale dla Pałacu Saskiego Sp. z o.o. na dofinansowanie zadania „Przygotowanie produkcji i emisji programu dokumentalnego o odbudowie Pałacu Saskiego” – 10 000 tys. zł.

Poseł Marek Sowa (KO):

Jak się bawić to się bawić.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Nie będziemy… Sądzę, że będzie to może przedmiotem oddzielnej dyskusji, ale ten wykaz jest niezwykle interesujący. Na niektóre imprezy okolicznościowe wydawano na poszczególnych terenach ok. 3500 tys. zł, tak że myślę, że to jest rzecz interesująca. Będziemy jeszcze może o tym rozmawiać, a na pewno będziemy sobie przypominać jak wydawano

pieniądze. A zatem tę część chciałabym… Stwierdzam, że zakończyliśmy omawianie tej części.

Część 85 – Budżety wojewodów w zakresie działu 756 – Dochody osób prawnych, osób fizycznych i innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem – dochody i wydatki; dział 758 – Różne rozliczenia. Referuje minister finansów, koreferuje poseł Michał Jaros. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Panią dyrektor Cieloch poproszę.

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Dziękuję bardzo.

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo. W zakresie części 85 – Budżety wojewodów, dział 753 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem wykonanie ukształtowało się następująco: w znowelizowanej ustawie budżetowej na rok 2023 nie były planowane dochody w ramach tego działu, natomiast zostały zrealizowane w kwocie 44 tys. zł. Środki pochodziły głównie z tytułu zwrotu dotacji celowych z lat ubiegłych wraz z odsetkami przyznanych dla gmin na rekompensatę utraconych dochodów w 2018 r. w związku ze zmianą zakresu opodatkowania elektrowni wiatrowych oraz zwrot utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości w parku narodowym. Wydatki w ramach tego działu również nie były planowane. W wyniku rozdysponowania środków ujętych w rezerwach celowych plan wydatków został zwiększony o łączną kwotę 10 750 tys. zł i zrealizowany w wysokości zwiększenia z przeznaczeniem głównie na zwrot gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody oraz przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego.

Odnosząc się do działu 758 – Różne rozliczenia, informuję, iż w dziale tym zrealizowano dochody w wysokości 589 tys. zł, które stanowiły głównie wpływy związane z realizacją zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego. Wydatki na rok 2023 zostały zaplanowane w łącznej wysokości 244 209 tys. zł. W toku realizacji budżetu plan został zmieniony. Zmiany polegały głównie na: zmniejszeniu wydatków o kwotę 176 274 tys. zł w wyniku rozdysponowania i przeniesienia do innych działów środków z rezerw zaplanowanych w budżetach wojewodów, zwiększeniu wydatków o kwotę 150 441 tys. zł w wyniku rozdysponowania rezerw celowych z przeznaczeniem głównie na zwrot części wydatków wykonanych w 2022 r. w ramach funduszu sołeckiego. Zrealizowane wydatki w tym dziale wyniosły 211 718 tys. zł z przeznaczeniem głównie na: zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w kwocie 139 752 tys. zł, dotacje dla gmin uzdrowiskowych w związku z realizacją dodatkowych zadań własnych, dotyczących zachowania funkcji leczniczych uzdrowiska, w kwocie 58 412 tys. zł, zwrot jednostkom samorządu terytorialnego poniesionych w latach ubiegłych kosztów w wysokości 10 066 tys. zł oraz na współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych Europejskiej Współpracy Terytorialnej – 3456 tys. zł. Szczegółowa analiza wykonania dochodów i wydatków w ramach omawianych działów została zaprezentowana Wysokiej Komisji w materiale objaśniającym. Dziękuję bardzo za uwagę.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Koreferat pan poseł Michał Jaros.

Poseł Michał Jaros (KO):

Szanowna pani przewodnicząca, szanowna pani minister, Wysoka Komisjo, mam zaszczyt zaprezentować, czy zreferować aspekt dotyczący dochodów i wydatków związanych z poborem dochodów od osób prawnych, od osób fizycznych oraz jednostek nieposiadających osobowości prawnej w ramach części 85 – Budżety wojewodów. Dochody w znowelizowanej ustawie budżetowej na rok 2023 w części 85 nie były planowane w ramach tego działu, niemniej jednak zrealizowane dochody wyniosły 44 tys. zł, rozdzielone pomiędzy trzy województwa. Województwo łódzkie uzyskało 31 tys. zł, województwo wielkopolskie – 10 tys. zł, województwo mazowieckie uzyskało 3 tys. zł. W kwestii wydatków, w ramach

tego działu, również nie były one planowane w ustawie budżetowej, to jednak należy zaznaczyć, że w toku wykonywania budżetu wydatki zostały zwiększone o 10 750 tys. zł. Z rezerw celowych środki zostały przeznaczone m.in. na: zwrot utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody oraz dla przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego, tj. 9739 tys. zł, wypłatę rekompensat dla gmin w związku ze zmianą opodatkowania elektrowni wiatrowych na podstawie ostatecznej decyzji organu odwoławczego – 1011 tys. zł.

W kwestii działu 758 – Różne rozliczenia zrealizowano głównie nieplanowane dochody w wysokości 589 tys. zł. Największe wpływy pochodziły z zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego – 235 tys. zł, tutaj głównie w województwie moim, dolnośląskim i śląskim, zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem – 210 tys. zł, środków pozostałych po likwidacji przedsiębiorstw państwowych – 136 tys. zł. Jeśli chodzi o wydatki w dziale 758, ukształtowały się one na poziomie 244 209 tys. zł, z czego wydatki bieżące jednostek budżetowych – 179 542 tys. zł, dotacje i subwencje – 58 485 tys. zł, współfinansowanie projektu z udziałem środków Unii Europejskiej – 3242 tys. zł, wydatki majątkowe – 2950 tys. zł. Środki przeznaczono m.in. na: dotacje dla gmin uzdrowiskowych, rezerwy utworzone w budżetach wojewodów oraz euroregiony. W toku realizacji budżetu doszło do zmian polegających na zmniejszeniu wydatków o 176 274 tys. zł i zwiększeniu wydatków o 150 441 tys. zł, głównie na różne rozliczenia finansowe oraz euroregiony. Podsumowując powyższe, plan po zmianach wyniósł 218 376 tys. zł. Zrealizowane wydatki wyniosły 211 718 tys. zł, co stanowi realizację planu w około 97%.

Szanowna pani przewodnicząca, szanowna pani minister, Wysoka Komisjo, dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

My też bardzo dziękujemy panu posłowi Jarosowi.

Przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli.

Wicedyrektor departamentu NIK Anna Rybczyńska:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Anna Rybczyńska, wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów. Ja bardzo krótko powiem tylko, że w ramach kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. przeprowadzonej w urzędach wojewódzkich, Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła nieprawidłowości w działach 756 i 758. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dziękuję bardzo.

Czy są… Pan przewodniczący Henryk Kowalczyk do debaty.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Ja nie mam pytania w debacie, tylko mam uwagę do prowadzenia obrad i prośbę, żeby przy następnym punkcie nie powtarzać tych samych liczb, które prezentuje Ministerstwo Finansów, tylko oceny.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Wyraził pan sugestię. Ci, co wezmą sobie ją do serca, to będzie dobrze.

Zatem nie ma głosów w dyskusji. Stwierdzam, że punkt został zrealizowany. Przechodzimy do pkt 8: przychody i rozchody… części 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa: dochody i wydatki; przychody i rozchody budżetu państwa. Referuje pani minister Hanna Majszczyk lub wyznaczona osoba, koreferuje pan poseł Sławomir Ćwik. Zmiana jest w uzgodnieniu z panem posłem Ryszardem Petru.

Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Z Ministerstwa Finansów pan dyrektor Karol Czarnecki.

Dyrektor Departamentu Długu Publicznego Ministerstwa Finansów Karol Czarnecki:

Dzień dobry Szanowna Komisjo. Karol Czarnecki dyrektor Departamentu Długu Publicznego w Ministerstwie Finansów.

Jeśli chodzi o część 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa, pierwotna ustawa budżetowa na 2023 r. zakładała, że wydatki w tej części 79 z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa wyniosą 66 000 000 tys. zł, z tego na obsługę zadłużenia na rynku krajowym 60 186 000 tys. zł, na obsługę zadłużenia na rynkach zagranicznych – 5 813 000 tys. zł. W związku z nowelizacją limit wydatków został obniżony do wysokości 62 000 000 tys. zł, jednocześnie w ramach tej części budżetowej minister finansów dokonał przesunięć wydatków pomiędzy rozdziałami i paragrafami oraz poszczególnymi rodzajami instrumentów. W wyniku zmian limit wydatków na obsługę zadłużenia należności na operacji na rynku krajowym został obniżony do wysokości 55 006 000 tys. zł, a na rynkach zagranicznych został podwyższony do wysokości 6 993 000 tys. zł. Ostateczna realizacja wydatków z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa w 2023 r. wyniosła 61 710 000 tys. zł, czyli 99,5% planu po zmianach, z tego na obsługę zadłużenia należności innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym – 54 860 000 tys. zł, na rynkach zagranicznych – 6 849 000 tys. zł. Warto zauważyć, że zrealizowane w 2023 r. wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa były istotnie wyższe od wydatków poniesionych w 2022 r. Były one wyższe o 28 992 000 tys. zł, tj. o 88,6%. To było głównie wynikiem wzrostu średniego oprocentowania długu i kosztów jego emisji oraz obsługi środków oraz kosztu obsługi środków z konsolidacji, czyli środków, które minister finansów przyjmuje w depozyt od jednostek sektora finansów publicznych, przyrostu obsługiwanego zadłużenia, efektów również przeprowadzonych w latach 2022–2023 transakcji SWAP w większej skali zamiany, również obligacji zapadających w roku kolejnym.

Jeśli chodzi o szczegółowe odniesienie się do wydatków, które były poniesione na rynku krajowym – w odniesieniu do instrumentów, którymi minister finansów finansował się na rynku krajowym – przedmiotowe wydatki zostały zrealizowane w kwocie 54 860 000 tys., jak już wspomniałem, tj. 99,7% planu po nowelizacji ustawy budżetowej. W tej części głównie wydatki obejmowały: wydatki z tytułu obsługi obligacji rynkowych – realizacja wyniosła 41 573 000 tys. zł, czyli to są tzw. obligacje hurtowe, wydatki z tytułu obligacji oszczędnościowych – wykonanie wyniosło 6 388 000 tys. zł, to są obligacje oferowane przez Skarb Państwa inwestorom indywidualnym, wydatki związane z obsługą środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie, czyli mechanizmy konsolidacji – realizacja wyniosła 6 606 000 tys. zł, wydatki z tytułu odsetek należnych kontrahentom od zabezpieczeń gotówkowych, związanych z transakcjami pochodnymi – tu było 1 510 000 tys. zł, wydatki z tytułu dyskonta od bonów skarbowych – te wydatki nie wystąpiły, ponieważ minister finansów nie emitował bonów skarbowych w 2023 r. Pozostałe koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym oraz inne opłaty i prowizje związane z obsługą procesu emisji, rozliczania oraz ewidencji długu na rynku krajowym zaplanowano wypłatę środków w wysokości 4395 tys. zł, a wypłacono 2900 tys. zł. Na wydatki z tytułu obsługi zadłużenia na rynkach zagranicznych zaplanowano 5 813 000 tys. zł, po nowelizacji limit ten został, jak już wcześniej wspomnieliśmy, podniesiony do wysokości 6 993 000 tys. zł. Realizacja wyniosła 6 849 000 tys. zł. Główne pozycje to były: wydatki z tytułu odsetek dyskonta od obligacji wyemitowanych na rynkach międzynarodowych. Zrealizowano to w kwocie 5 114 000 tys. zł. Wydatki z tytułu odsetek i opłat od kredytów i pożyczek, realizacja wyniosła 1 641 000 tys. zł, wydatki z tytułu odsetek od zabezpieczeń gotówkowych, to są transakcje, które były wykonywane, aby zmienić strukturę walutową długu Skarbu Państwa, wyniosły 1 387 000 tys. zł, pozostałe koszty emisji obsługi skarbowych papierów wartościowych wyniosły 92 125 tys. zł. To jest rozliczenie części 79 w zakresie wydatków.

Jeśli chodzi o dochody związane z obsługą długu Skarbu Państwa, one głównie występują z tytułu premii, którą minister finansów uzyskuje emitując skarbowe papiery wartościowe. W ustawie budżetowej na 2023 r. zaplanowano dochody w wysokości 4 436 000 tys. zł. Znowelizowano to do wysokości 8 057 000 tys. zł. Realizacja dochodów wyniosła 9 441 000 tys. zł, w tym dochody krajowe 8 128 000 tys. zł, a dochody zagraniczne 1 312 000 tys. zł. Dochody krajowe, jak już wcześniej wspomniano, były wynikiem przede wszystkim premii i odsetek od sprzedawanych obligacji skarbowych, natomiast dochody zagraniczne głównie z tytułu odsetek od środków walutowych, które minister finansów utrzymuje na swoich rachunkach, i stanowią one rezerwę

płynnościową w walutach obcych. Wyższe wykonanie wynikało głównie z niższego od zakładanego stosunku do projektu ustawy budżetowej na 2023 r. i poziomu stóp procentowych na rynku krajowym – z tego właśnie powodu powstaje dochód z tytułu premii od obligacji emitowanych na rynku krajowym – oraz zakładano niższy poziom środków walutowych na rachunkach ministra finansów. Okazał się on finalnie średniorocznie wyższy, co też miało wpływ na realizację wyższych dochodów w części zagranicznej.

Jeśli chodzi o część przychodowo-rozchodową, czyli część 98, przychody i rozchody budżetu państwa kształtowały się w 2023 r. na poziomie odpowiednio 18 405 043 000 tys. zł oraz 18 320 383 000 tys. zł. Jednocześnie trzeba zauważyć, że te wartości obejmują również przychody i rozchody, które wynikają z zobowiązań finansowych zaciąganych, spłacanych w tym samym roku budżetowym oraz operacji finansowych dokonywanych pomiędzy rachunkami Ministra Finansów. Gdybyśmy tego rodzaju operacje wyekstraktowali, odjęli, to łącznie jest to 521 689 000 tys. zł po stronie przychodów oraz 437 028 000 tys. zł po stronie rozchodów.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Jeszcze raz, czy mógłby pan dyrektor powtórzyć?

Dyrektor departamentu MF Karol Czarnecki:

Tak, mógłbym, tylko chciałbym zapytać co państwo chcieliby tutaj usłyszeć, czy chcieliby usłyszeć… o co dokładnie pytają.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

To ostatnie zdanie dotyczące przychodów i rozchodów obligacji.

Dyrektor departamentu MF Karol Czarnecki:

One nie dotyczyły obligacji. One dotyczą całości operacji po stronie przychodowo-rozchodowej.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dobra, to potem zadam pytanie. Dobrze.

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

Jeszcze dwie ostatnie liczby.

Dyrektor departamentu MF Karol Czarnecki:

Dwie ostatnie liczby: 521 689 000 tys. zł, po stronie przychodowej, i 437 028 000 tys. zł. One odpowiadają następującym kwotom przyjętym w znowelizowanej ustawie budżetowej: przychodom na poziomie 787 480 000 tys. zł oraz rozchodom w wysokości 679 298 000 tys. zł – przepraszam, bo tutaj pominąłem.

Dalsze omówienie przychodów i rozchodów krajowych. One ukształtowały się finalnie na poziomie 18 145 898 000 tys. zł. Złożyły się na nie następujące tytuły: skarbowe papiery wartościowe, przychody ze sprzedaży w wysokości 212 343 000 tys. zł – jest to wartość obejmująca obligacje zarówno hurtowe jak i obligacje oszczędnościowe – pożyczki udzielone, przychody w wysokości 8 181 000 tys. zł, i tutaj głównymi czynnikami są przychody będące wynikiem spłaty pożyczek, które zostały udzielone przez Fundusz Solidarnościowy, jednostki samorządu terytorialnego oraz korporacje ubezpieczeń kredytów eksportowych, refinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – tutaj przychody są w wysokości 72 200 tys. zł, zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych – tutaj przychody wynoszą 17 845 266 000 tys. zł. Pozostałe przychody w wysokości 1 698 000 tys. zł, głównie są to środki uzyskane w ramach działań konsolidacyjnych ministra finansów do okresowego wykorzystania w procesie finansowania potrzeb pożyczkowych, to są środki z rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych oraz pochodzące z rozliczenia budżetu środków europejskich. Przychody z prywatyzacji – 3700 tys. zł, przychody również uzyskane z tytułu wpłat w ramach depozytów zabezpieczających transakcje od pochodnych. Środki na rachunkach budżetowych, przychody w wysokości 78 337 000 tys. zł wynikające ze stanu środków złotowych na koniec 2022 r. I te przychody krajowe, bez uwzględnienia zobowiązań zaciąganych, spłacanych w tym samym roku, ukształtowały się na poziomie 391 663 000 tys. zł wobec założonych

610… 100 151 000 tys. zł. Taka realizacja była wypadkową przede wszystkim wyższych o 47 000 000 tys. zł przychodów z tytułu skarbowych papierów wartościowych, niższych o 8600 tys. zł przychodów z tytułu pożyczek udzielonych wyższych o 22 000 tys. zł przychodów z tytułu prefinansowania zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z UE, niższego o 16 444 000 tys. zł poziomu środków przyjętych na koniec roku w depozyt lub zarzadzanie w ramach mechanizmu konsolidacji, niższych o 249 178 000 tys. zł pozostałych przychodów. Założona kwota obejmowała głównie potencjalne wpływy z tytułu zwiększonej sprzedaży SPW, która mogłaby prefinansować potrzeby pożyczkowe roku 2024 oraz by obejmowała również finansowanie ewentualnych dodatkowych potrzeb. Był również wyższy stan środków na rachunkach budżetowych na początku roku 2024.

Rozchody krajowe ukształtowały się na poziomie 18 080 166 000 tys. zł i były to następujące tytuły: rozchody w wysokości 129 851 000 tys. zł związane z wykupem obligacji rynkowych na rynku krajowym oraz obligacji oszczędnościowych, pożyczki udzielone, czyli rozchód w wysokości 8 100 000 tys. zł, to była pożyczka dla Funduszu Solidarnościowego, refinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, rozchody w wysokości 123 000 tys. zł, zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych, czyli mechanizm konsolidacji – rozchody w wysokości 17 883 492 000 tys. zł. Pozostałe rozchody w wysokości 528 000 tys. zł wynikające z okresowych płatności w ramach depozytów zabezpieczających oraz realizacji z odpisów z prywatyzacji na Fundusz Rezerwy Demograficznej, Fundusz Reprywatyzacji w wysokości 8000 tys. zł Środki na rachunkach budżetowych – rozchody w wysokości 58 069 000 tys. zł wynikające ze stanu środków złotowych na koniec 2023 r. Bez uwzględnienia zobowiązań zaciąganych i spłacanych w tym samym roku rozchody krajowe wyniosły 325 931 000 tys. zł wobec założonej kwoty 520 866 000 tys. zł. Wynikało to z następujących czynników: mieliśmy wyższe o 26 309 000 tys. zł rozchody z tytułu wykupu skarbowych papierów wartościowych, to było wynikiem prefinansowania potrzeb pożyczkowych na 2024 r., głównie to– o czym wspominaliśmy wcześniej – zwiększona skala przetargów zamiany obligacji, niższe o około 115 192 000 tys. zł rozchody z tytułu pożyczek udzielonych. Nie udzielone zostały pożyczki dla KUKE, dla jednostek samorządu terytorialnego, dla ostatecznych odbiorców wsparcia w ramach Krajowego Planu odbudowy oraz Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych. Niższe były o 245 000 tys. zł rozchody z tytułu prefinansowania zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE. Zgodnie z planem realizacji rozchodów układało się zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych. Niższe mieliśmy o 249 876 000 tys. zł tzw. rozchody pozostałe. To były potencjalne rozchody, związane również ze zwiększeniem potrzeb pożyczkowych netto lub wykupów długu. Wyższy o 44 000 000 tys. zł od zakładanego mieliśmy stan środków złotowych na rachunkach budżetowych na koniec 2024 r.

Jeśli chodzi o przychody i rozchody zagraniczne, przychody ukształtowały się na poziomie 259 144 000 tys. zł, i to były następujące tytuły: obligacje skarbowe, przychody ze sprzedaży na międzynarodowych rynkach finansowych, w wysokości 45 588 000 tys. zł, kredyty otrzymane, w wysokości 1 069 000 tys. zł, to głównie Bank Światowy oraz Bank Rozwoju Rady Europy, pożyczki z Unii Europejskiej – przychody w wysokości 19 496 000 tys. zł z tytułu otrzymania płatności zaliczkowej w ramach pożyczek z instrumentu na rzecz odbudowy i zwiększania odporności – czyli to jest przychód, który jest związany z wpływem płatności zaliczkowej pod koniec 2023 r. – również zarządzanie środkami europejskimi, tutaj przychody w wysokości 63 769 000 tys. zł wynikające z wpływu środków z Komisji Europejskiej, kredyty, udzielone pożyczki – przychody w wysokości 100 000 tys. zł, będące wynikiem spłat dokonywanych na podstawie umów międzynarodowych, oraz przepływy związane z rachunkiem walutowym – przychody w wysokości 129 119 000 tys. zł z tytułu wykorzystania środków walutowych.

Jeśli chodzi o rozchody zagraniczne, one ukształtowały się na poziomie 240 217 000 tys. zł . Na tę wartość złożyły się następujące tytuły: obligacje skarbowe, rozchody w wysokości 24 550 000 tys. zł, tj.: wykup obligacji emitowanych na ry nkach finansowych zapadających w 2023 r., otrzymane kredyty, rozchody w wysokości

4 228 000 tys. zł związane ze spłatą kredytów otrzymywanych z EBI, z Banku Światowego oraz z Banku Rozwoju Rady Europy, zarządzanie środkami europejskimi – rozchody w wysokości 78 070 000 tys. zł wynikające przede wszystkim z przekazania środków złotowych w ramach mechanizmu konsolidacji środków walutowych do budżetu środków europejskich; kredyty i pożyczki udzielone – rozchody w wysokości 165 000 tys. zł; płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych – rozchody w wysokości 1 515 000 tys. zł; przepływy związane z rachunkiem walutowym – rozchody w wysokości 131 686 000 tys. zł z tytułu zasilenia rachunku walutowego.

I to jest opis części 79 oraz części 98, które były przedmiotem oceny oraz opinii Najwyższej Izby Kontroli. Kontrola zakończyła się w kwietniu br. Z mojej strony na chwilę obecną to wszystko. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dziękuję bardzo.

Poprosiłabym o opinię pana posła Sławomira Ćwika. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Sławomir Ćwik (Polska2050-TD):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, pani minister, odnosząc się do części 79 w zakresie wydatków na obsługę długu Skarbu Państwa, to tutaj za pozytywny fakt na pewno należy uznać to, że nie zostały przekroczone ostateczne limity wydatków na obsługę długu zagranicznego, które zostały w trakcie roku zmniejszone z 66 000 000 tys. zł na 62 000 000 tys. zł. Na pewno widoczne jest też tutaj przesunięcie w ramach działów, jeśli chodzi o wydatki na obsługę długu krajowego i zagranicznego, natomiast poza tym, co jest standardowe w porównaniu poszczególnych lat, jeśli chodzi o wydatki na obsługę długu, to rzuca nam się tutaj jednak w oczy bezprecedensowa wysoka dynamika wzrostu wydatków na obsługę długu skarbu państwa w 2023 r. w porównaniu do 2022 r., ponieważ widzimy tutaj wzrost o blisko 29 000 000 tys. zł, tj. o 88,6%. W tekście oczywiście znajdziemy informację, wytłumaczenie, że wysoki wzrost wydatków na obsługę długu był wynikiem wzrostu średniego oprocentowania długu i środków z konsolidacji, przyrostu obsługiwanego zadłużenia, efektów przeprowadzonych w latach 2022–2023 transakcji SWAP i większej skali zamiany obligacji zapadających w kolejnym roku. Nie ma jednak w tekście dokładniejszych informacji o skali wpływu wymienionych poszczególnych czynników na wzrost kosztów obsługi zadłużenia.

Znacząca część wydatków na obsługę długu Skarbu Państwa w 2023 r. była w dużej części zdeterminowana działaniami rządu, podejmowanymi w 2022 r. Sprawa ta powinna być wskazana w miejscu omawiania czynników, które spowodowały znaczący wzrost wydatków. Trudno z perspektywy czytającego ocenić czy i ewentualnie jakie decyzje podejmowane w 2023 r. wygenerowały wzrost wydatków w tej części budżetu.

Odnosząc się jeszcze do kwestii technicznej ujęcia informacji zawartej w pkt 1 ppkt 1–6, byłoby na pewno wygodniej, gdyby były one przedstawiane w układzie tabelarycznym, z możliwością porównania danych za 2022 r. i 2023 r., podobnie jak w przypadku pkt 2 ppkt 1–4. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dziękuję bardzo.

Uprzejmie proszę o koreferat przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli. Bardzo proszę.

Pełniąca obowiązki dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszkiewicz:

Dziękuje bardzo, pani przewodnicząca. Anna Wojcieszkiewicz, dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów. Żeby nie powtarzać, będę starała się powiedzieć tylko o kwestiach, które miały wpływ na ocenę.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa w tej części zostały zaplanowane i zrealizowane prawidłowo, wydatkowane na cele określone w ustawie budżetowej w ramach ustalonych limitów. Minister finansów prowadził obsługę zobowiązań i dokonywał wydatków zgodnie z obowiązującymi

przepisami oraz zawartymi umowami. W 2023 r. na obsługę długu Skarbu Państwa wydatkowano, jak już tu słusznie zauważył i pan dyrektor i pan poseł, blisko 62 000 000 tys. zł, co było blisko 2-krotnie wyższą kwotą niż w roku poprzednim. Skokowy wzrost wydatków był spowodowany przede wszystkim wzrostem rynkowych stóp procentowych oraz stóp procentowych Narodowego Banku Polskiego, a także wzrost wydatków spowodowany był przyrostem zadłużenia Skarbu Państwa – to są główne przesłanki dla wzrostu długu. Na obsługę długu krajowego wydatkowano blisko 89% kwoty, a na obsługę zadłużenia zagranicznego ponad 11%. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała również prowadzenie ksiąg rachunkowych tej części przez Bank Gospodarstwa Krajowego oraz roczne sprawozdania budżetowe za 2023 r. i sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. sporządzone przez ministerstwo dla części 79 budżetu państwa.

Przechodząc do części 98, czyli przychodów i rozchodów związanych z finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, to tu Izba przedstawiła ocenę w formie opisowej. Zaraz uzasadnię dlaczego. Izba oceniła, że minister finansów zapewnił pełne i terminowe finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, zauważyła również, że dobór instrumentów finansowania uwzględniał potrzebę minimalizacji kosztów pozyskiwania środków finansowych i prowadzony był z uwzględnieniem dywersyfikacji źródeł ich pozyskiwania na rynku krajowym i zagranicznym, co zostało ocenione pozytywnie. Natomiast Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie nieujmowanie w wydatkach i w potrzebach pożyczkowych, a w następstwie tego w długu publicznym, nakładów ponoszonych na realizację zadań państwa i to zarówno na etapie planu jak i realizacji ustawy budżetowej. Dotyczyło to w szczególności nakładów na zadania realizowane przez fundusze umiejscowione w Banku Gospodarstwa Krajowego. Powierzone tym funduszom zadania państwa finansowane były w drodze pozyskiwania środków z różnorodnych źródeł, takich jak: emisje obligacji gwarantowanych przez Skarb Państwa, zaciągane kredyty zagraniczne, otrzymane nieodpłatnie obligacje skarbowe, środki przekazywane im przez inne fundusze, te otrzymywały ponadto środki z budżetu państwa.

W 2023 r. nastąpił skokowy wzrost potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa. W 2020 r. wyniosły one 50 000 000 tys. zł, w latach 2021–2022 de facto nie wystąpiły, natomiast w 2023 r. potrzeby te wyniosły 137 600 000 tys. zł. Najważniejszym składnikiem potrzeb pożyczkowych netto jest zawsze deficyt budżetu państwa. W 2023 r. wyniósł on 85 600 000 tys. zł i był ponad 6-krotnie wyższy niż rok wcześniej. O ile przyrost deficytu w 2020 r. został w istotnej części wywołany sytuacją nadzwyczajną, bo był to pierwszy rok pandemii, to już w 2023 r. zjawiska nadzwyczajne nie wystąpiły, a wzrost deficytu wynikał głównie z wysokiej realizacji wydatków budżetu państwa. Oprócz deficytu budżetu państwa wysokie potrzeby pożyczkowe generował także niedobór przychodów w stosunku do zrealizowanych rozchodów z tytułu zarządzania płynnością sektora finansów publicznych w ramach zarówno konsolidacji złotowej, jak i iw ramach konsolidacji walutowej z tytułu zarządzania środkami europejskimi. W poprzednich latach pozycje nie generowały potrzeb pożyczkowych, ponieważ były ujemne, więc nawet je zabezpieczały, natomiast w 2023 r. jednostki wycofały więcej depozytów objętych konsolidacją niż pozostawiane w zarządzaniu ministra finansów.

Najwyższa Izba Kontroli w przedstawionej państwu analizie wykonania budżetu państwa zwróciła uwagę, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych był ponad 2-krotnie wyższy niż deficyt budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich i stanowił ponad 5% produktu krajowego brutto, co prawdopodobnie będzie stanowiło podstawę do uruchomienia wobec Polski procedury nadmiernego deficytu. To również kolejny rok, kiedy duża część deficytu podsektora instytucji rządowych została ujęta poza deficytem budżetu państwa i budżetu środków europejskich. Deficyt wykonany przez jednostki pozabudżetowe wyniósł blisko 50 500 000 tys. zł. Jak już wspomniałam wcześniej, deficyt budżetu państwa w 2023 r. powinien być znacznie wyższy. Wynika to z faktu, że znaczna część wydatków państwa została zrealizowana z pominięciem budżetu państwa. Najwyższa Izba Kontroli już od 2020 r. zwraca uwagę na obniżenie rangi ustawy budżetowej polegające na realizowaniu zadań państwa z pominięciem tej ustawy przez Polski Fundusz Rozwoju oraz fundusze umiejscowione w Banku

Gospodarstwa Krajowego. Tylko w wyniku emisji długu dokonanej przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz tych funduszy, poprzez emisję obligacji krajowych i zagranicznych oraz zaciągnięcie kredytów w zagranicznych podmiotach, z pominięciem budżetu, pozyskano środki w wysokości ponad 50 000 000 tys. zł, a łącznie ze środkami przekazanymi z innych funduszy razem w wysokości 68 800 000 tys. zł. Najistotniejszym przykładem finansowania pozabudżetowego był i jest Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 utworzony, jak już wcześniej wspominałyśmy z panią dyrektor, jako jednostka tymczasowa, mająca za zadanie walkę z przeciwdziałaniem pandemii. Wielkość środków, jakie w 2023 r. trafiły do tego funduszu, to 49 200 000 tys. zł, z czego z pominięciem rachunku wydatków budżetu państwa ponad 44 000 000 tys. zł. Z emisji obligacji przez Bank Gospodarstwa Krajowego, czyli poprzez zwiększanie zadłużenia, fundusz ten uzyskał prawie 22 700 000 tys. zł. Środki przekazane do funduszu z innych funduszy wyniosły prawie 20 000 000 tys. zł, a 5000 000 tys. zł pochodziło z wydatków budżetu państwa. Aktualnie fundusz posiada zadłużenie, gwarantowane przez Skarb Państwa, w wysokości 170 000 000 tys. zł. Podobny sposób finansowania był stosowany także w przypadku innych funduszy, czyli Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, Funduszu Pomocy i Krajowego Funduszu Drogowego. Razem zadłużenie tych funduszy, oraz zadłużenie z tytułu tarczy antykryzysowej Polskiego Funduszu Rozwoju, wyniosło na koniec 2023 r. 348 700 000 tys. zł i stanowiło ponad 20% zadłużenia sektora rządowego i samorządowego. Zwiększona skala przenoszenia finansowania zadań publicznych do funduszy pozabudżetowych, obsługiwanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego i do Polskiego Funduszu Rozwoju, pozwala na kreowanie niższego deficytu budżetu państwa niż gdyby finansowanie to odbywało się bezpośrednio z budżetu państwa i wpływało na wzrost długu Skarbu Państwa. Jednak ceną za uzyskanie pożądanej wielkości deficytu budżetu państwa, niższej niż rzeczywista nierównowaga finansów publicznych, jest ponoszenie wyższych kosztów obsługi zadłużenia. Oszacowane przez Najwyższą Izbę Kontroli łączne koszty obsługi obligacji emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID, Funduszu Pomocy i Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych oraz przez Polski Fundusz Rozwoju w całym okresie ich zapadalności będą wyższe o 13 600 000 tys. zł od kosztów, jakie poniósłby budżet państwa na obsługę skarbowych papierów wartościowych. Ponadto, jak samo Ministerstwo Finansów zauważa, istnienie kilku ośrodków emisji długu prowadzi do fragmentaryzacji rynku papierów wartościowych i zmniejsza efektywność pozyskiwania środków przez ministra finansów.

Kolejnym działaniem wykorzystywanym przez rząd w celu finansowania zadań z pominięciem wydatku budżetu państwa oraz wyniku budżetu państwa, było nieodpłatne przekazywanie obligacji skarbowych – w 2023 r. na kwotę 21 600 000 tys. zł. Natomiast w latach 2019–2023 łączna wartość obligacji skarbowych przekazanych nieodpłatnie wybranym podmiotom osiągnęła już wartość ponad 90 000 000 tys. zł. Ponadto w 2023 r. wprowadzono kolejny element pozabudżetowy, czyli inwestycje realizowane w ramach Krajowego Planu Odbudowy i zwiększania odporności finansowane były ze środków Polskiego Funduszu Rozwoju zamiast z budżetu państwa. Najwyższa Izba Kontroli nie kwestionuje celowości podjęcia działań w celu rozpoczęcia realizacji tych inwestycji w sytuacji braku napływu środków z Unii Europejskiej, jednak zwraca uwagę, że jest to kolejny mechanizm finansowania zadań państwa poza ustawą budżetową. Wartość wydatków Polskiego Funduszu Rozwoju na prefinansowanie tych inwestycji w latach 2022–2023 wyniosła już ponad 5 000 000 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia utrzymujący się od 2020 r. trend wykorzystywania działań naruszających podstawowe zasady budżetowe, w szczególności zasadę jedności, przejrzystości oraz jawności budżetu. Wpływają one na ograniczanie znaczenia budżetu państwa, jako najważniejszego planu finansowego określonego w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ale, co najistotniejsze, powyższe działania w sposób znaczący ograniczają kontrolę zarówno parlamentarną jak i społeczną nad gromadzeniem oraz wydatkowaniem istotnej części środków na zadania publiczne. Podkreślić należy, że opisane tutaj praktyki, w różnej skali, były stosowne już od 2020 r., w wyniku czego izba stawiała wnioski pokontrolne. W 2023 r. zostały one ponowione i Izba zawnioskowała

o zaprzestanie stosowanej od kilku lat praktyki dofinansowania wybranych podmiotów przez nieodpłatne przekazywanie skarbowych papierów wartościowych w przypadku, gdy podmioty te mogłyby otrzymywać dotacje na podstawie ustawy o finansach publicznych, a także ujmowania w kwotach zrealizowanych wydatków i rozchodów budżetu państwa części nakładów na finansowanie zadań publicznych realizowanych za pośrednictwem funduszy obsługiwanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

W 2023 r. po raz kolejny odnotowano zwiększenie wartości zadłużenia Skarbu Państwa do poziomu wynoszącego 1 346 200 000 tys. zł, co stanowiło wzrost o blisko 8%. Wzrost wielkości długu Skarbu Państwa był spowodowany finansowaniem potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa we wspomnianej wysokości 137 600 000 tys. zł, w tym deficytu. Dług ten zarządzany jest bezpośrednio przez ministra finansów, według zasad określonych corocznie w strategiach zarządzania długiem sektora finansów publicznych. Ta strategia, obok ustawy budżetowej, jest podstawowym dokumentem służącym zarządzaniu finansami publicznymi, dla którego obowiązują zasady jedności, zupełności, szczegółowości i przejrzystości. Państwowy dług publiczny wyniósł 1 328 100 000 tys. zł i był wyższy niż na koniec 2022 r. o prawie 10%. Jego wzrost był spowodowany wzrostem długu Skarbu Państwa, który stanowi ponad 90% tego długu. W relacji do produktu krajowego brutto dług ten wyniósł 38,9%. Natomiast nastąpił szybszy przyrost długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, bo aż o prawie 12%, i dług ten wyniósł 1 691 100 000 tys. zł, natomiast w relacji do produktu krajowego brutto wzrósł o 0,4 punktu procentowego osiągając poziom 49,6%. Jak już wcześniej wspomniałam, przyrost długu był spowodowany nasilonym w 2023 r. finansowaniem zadań państwa poza budżetem, głównie poprzez emisję długu, za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego. W 2023 r. dotyczyło to zwłaszcza Funduszu Przeciwdziałania COVID, Funduszu Pomocy i Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, a wcześniej również Polskiego Funduszu Rozwoju w zakresie transakcji związanych z finansowaniem tarcz antykryzysowych. Na koniec 2023 r. zadłużenie funduszy umiejscowionych w Banku Gospodarstwa Krajowego i Polskiego Funduszu Rozwoju wyniosło łącznie 348 700 000 tys. zł i stanowiło ponad 20% długu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Spłata tego zadłużenia jest gwarantowana przez Skarb Państwa, a udzielenie tych gwarancji nie zostało objęte limitami określonymi w ustawie budżetowej. Oznacza to wyłączenie tych pozycji potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa spod kontroli parlamentu dokonywanej w trybie przewidzianym dla ustawy budżetowej. Ta część pozabudżetowego zadłużenia publicznego nie była również objęta zarządzeniem ministra finansów.

W kolejnych strategiach zarządzania długiem publicznym minister finansów pokazywał rzeczywiste i szacowane wielkości zadłużenia sektora rządowego i samorządowego, liczonego zgodnie z definicją unijną, pomijając przy tym fakt, że istotna część tego zadłużenia, powstająca w funduszach pozabudżetowych, jest de facto przez niego kreowana i ustalana, między innymi, co do terminów emisji i spłat wielkości zadłużenia i rentowności emitowanych obligacji. Należy też wskazać, że dług ten jest ponadto obciążony ryzykami, choćby takimi jak ryzyko refinansowania, czy ryzyko walutowe. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli oznacza to, że strategia jest dokumentem niekompletnym, ponieważ nie odnosi się do znaczącej części długu powstałego z inicjatywy rządu, gwarantowanego przez rząd, a także kształtowanego przez rząd. Wobec powyższego po kontroli wykonania budżetu państwa w części 98 Izba sformułowała wniosek dotyczący przedstawiania pełnych danych o długu tych podmiotów sektora instytucji rządowych i samorządowych, w których dług powstał w wyniku finansowania zadań państwa i jest gwarantowany przez Skarb Państwa, wraz z określeniem celu i ryzyk zarządzania długiem oraz kosztów jego obsługi. Różnica między państwowym długiem publicznym a długiem sektora instytucji rządowych i samorządowych zwiększyła się kolejny rok z rzędu i osiągnęła wysokość ponad 363 000 000 tys. zł. Podkreślić należy, że Najwyższa Izba Kontroli już od kilku lat zwraca uwagę na potrzebę ujednolicenia metody liczenia państwowego długu publicznego i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, tak aby wartość państwowego długu publicznego wyrażała faktyczne zadłużenie państwa. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Bardzo dziękuję za bardzo wnikliwą, rzetelną opinię Najwyższej Izby Kontroli w częściach budżetowych 79 i 98. Bardzo się cieszę z tej opinii. Mam nadzieję, że wszyscy państwo posłowie z Komisji Finansów Publicznych zapoznali się z opinią, dlatego że w kontekście bieżącego roku, ale poprzedniej kadencji, podkomisja do spraw instytucji finansowych poprosiła Bank Gospodarstwa Krajowego i PFR o pokazanie finansowania poza budżetem, i takiej informacji członkowie Komisji w trakcie posiedzenia Komisji nie otrzymali. Dzisiaj możemy sobie zderzyć te dwie informacje, przynajmniej w tych częściach, o których mówimy, a przede wszystkim o finansowaniu poza budżetem w BGK i w PFR.

Czy są państwo posłowie, którzy chcą zabrać głos? Udzielę sobie głosu. Chciałabym, poza tymi ostatnimi ryzykami związanymi z finansowaniem długu, tym ryzykiem refinansowym i ryzykiem walutowym, zapytać przedstawiciela Ministerstwa Finansów o ryzyko stopy procentowej, dlatego że w przypadku tej części mamy emitowane papiery wartościowe po WIBID. Dzisiaj nie mamy jeszcze ostatecznej decyzji specjalnego zespołu w tym zakresie, w pracach nad stopami procentowymi, Jak państwo widzą ryzyko w tym przypadku? Ja poproszę o odpowiedź na piśmie, bo będziemy mieli przed sobą jeszcze rozpatrywanie innych części budżetowych, debatę nad wykonaniem budżetu, więc dzisiaj o to nie proszę. Poproszę uprzejmie również o podanie struktury obligacji hurtowych i obligacji oszczędnościowych, to co było elementem omówienia na początku roku, przy wysokiej inflacji, możliwości inwestowania, unikania ryzyka obniżenia się wartości środków posiadanych przez obywateli. Na takie elementy chciałabym zwrócić uwagę i chciałabym uprzejmie poprosić o udzielenie odpowiedzi na piśmie.

A zatem stwierdzam, że tę część omówiliśmy.

Przypada nam rozpatrzenie pkt 9, w części związanej z wydatkami osoby prawnej Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego. Referuje prezes Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego, koreferentem jestem ja. Chciałabym w tej części, cierpliwie czekających na swój punkt, bardzo serdecznie przywitać pana Jacka Gdańskiego, prezesa Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego i panią Justynę Adamczyk, zastępcę prezesa Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego. Chcę poinformować, że państwo objęli funkcję w styczniu br. Chcę pogratulować pełnienia tych obowiązków. Bardzo proszę o przedłożenie sprawozdania.

Prezes Agencji Nadzoru Audytowego Jacek Gdański:

Bardzo dziękuję.

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, po wadze i skali problemów omawianych w poprzednich punktach, pozwolę sobie swoją wypowiedź skrócić i odnieść się tylko do najważniejszych kwestii. Polska Agencja Nadzoru Audytowego w wymiarze finansowym prowadzi dość ograniczoną działalność. W roku ubiegłym przychody Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego pochodziły, zgodnie z ustawą, wyłącznie z opłat z tytułu nadzoru i opłat za rozpatrzenie wniosków, wpis na listę firm audytorskich oraz z odsetek z posiadanych… – czy mnie słychać, tak, dziękuję bardzo – oraz z odsetek z posiadanych wolnych środków. Agencja nie uzyskuje żadnych przychodów z tytułu dotacji od ministra finansów bądź innych podmiotów.

To, na co chciałbym zwrócić państwa uwagę, to wynik finansowy Agencji, który w roku 2023 wyniósł 2158 tys. zł. To była istotna różnica w stosunku do kwot zaplanowanych. W planie planowano osiągnięcie straty w wysokości nieco ponad 9000 tys. zł. Dlaczego tak się stało? Szanowni państwo, przede wszystkim uzyskane przychody okazały się istotnie wyższe od tych, które planowano. Wyniosły one – mówię tu o przychodach z tytułu opłaty nadzoru i opłat z tytułu wpisu na listę – wyniosły one ponad 30 000 tys. zł, a zatem 122% planowanej wielkości. Stało się tak dlatego, iż rozwój rynku i większe przychody firm audytorskich wyraźnie różniły się od tego, co przyjmowano na etapie planowania w październiku roku 2022, w konsekwencji to odchylenie było dosyć istotne. Równocześnie koszty działalności Agencji zrealizowano zaledwie w 85% wielkości planowanej po zmianach i wyniosły one 26 752 tys. zł oraz do tej kwoty dodać należy koszty realizacji zadań powierzonych Polskiej Izbie Biegłych Rewidentów. W ramach nadzoru

publicznego koszty wyniosły 3035 tys. zł i były takie, jak w planie. Dlaczego nie zrealizowano kosztów? W jednym zdaniu. Podstawową pozycją kosztową Agencji są wynagrodzenia. Wynagrodzenia zrealizowano w wysokości 19 409 tys. zł, co stanowiło 87% wielkości planu po zmianach, z uwzględnieniem wynagrodzeń osobowych i bezosobowych, a także wynagrodzeń członków rady Agencji. Wykonanie planu w tym punkcie wyniosło 94%. Niższe wykonanie wynagrodzeń bezosobowych wynikało przede wszystkim z wolnego tempa pozyskiwania specjalistów do przeprowadzania kontroli przez Polską Agencję Nadzoru Audytowego. Zdiagnozowanym problemem jest w tym zakresie ograniczona liczba osób, które mogą taką działalność podjąć. Są to przede wszystkim biegli rewidenci, którzy mają wystarczający poziom etyczny, wystarczający poziom merytoryczny, a także mogą się w taką działalność zaangażować, to znaczy pracować na rzecz organu nadzoru, a tym samym odejść z rynku. Agencja będzie kontynuować działalność w zakresie pozyskiwania specjalistów mogących prowadzić taką działalność.

Oprócz sprawozdania, które w syntetyczny sposób starałem się państwu przedstawić, Agencja sporządza sprawozdanie finansowe, które podlega badaniu, nie przez firmę audytorską, ale przez Najwyższą Izbę Kontroli, oraz publikuje na swojej stronie bardzo obszerne sprawozdanie z działania, które zostało już przyjęte. Dane w tych sprawozdaniach, to znaczy w sprawozdaniu finansowym i w sprawozdaniu z działania, są spójne, a do przedstawionego sprawozdania finansowego Najwyższa Izba Kontroli nie wniosła uwag, wydając niezmodyfikowaną opinię. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Bardzo serdecznie dziękuję panu prezesowi.

Ze względu na przestawione sprawozdanie z wykonania planu finansowego Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego, chciałabym się ograniczyć do dwóch zdań… Aha, Najwyższa Izba Kontroli.

Pełniąca obowiązki dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszkiewicz:

Ale nie, to my po wystąpieniu pani przewodniczącej.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dobra. Chciałabym się odnieść do trzech rzeczy: rzetelnie przedłożono informację o przychodach i kręgu podmiotów, które obowiązują. Mamy ustawę z 2017 r. Część z państwa pamięta jak nad nią pracowaliśmy. Możemy powiedzieć, co do przedłożonego sprawozdania i liczb pokazanych w sprawozdaniu, że nie mamy uwag, jako że nadwyżka przychodów nad wydatkami powoduje, i państwo uzasadnili, na kolejne potrzeby w kolejnym roku. Możemy stwierdzić, że dobry audyt to rzetelne sprawozdanie i przeprowadzony przez profesjonalnych biegłych rewidentów. Dobre sprawozdanie mówi o standingu firmy, a można powiedzieć, że państwo o to dbacie. Do rozważenia jest sprawa, podnoszona na rynku, dotycząca zmiany w zakresach ilości kolejnych lat, gdzie biegli rewidenci mogą przeprowadzać badanie sprawozdania finansowego, tamten okres 3 lat przyjęty w ustawie – do rozważenia albo do zastanowienia się w przyszłości. Niemniej jednak nie mam żadnych uwag do samego sprawozdania. Raz jeszcze gratuluję. Zależy nam na tym, aby podmioty, które są audytorami, biegli rewidenci rzetelnie wykonywali zadania. Wiemy, że państwo macie przy pracy nad ustawą trudną rolę weryfikowania, nakładania kar, a zatem życzymy sobie wzajemnie dobrej realizacji zadań, które zostały nałożone na agencję.

Najwyższa Izba Kontroli. Bardzo proszę.

Wicedyrektor departamentu NIK Anna Rybczyńska:

Dziękuję bardzo.

Pani przewodnicząca, jeszcze raz Anna Rybczyńska. Pozostaje mi tylko potwierdzić to, co powiedział pan prezes. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli sprawozdanie Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego za rok 2023 rzetelnie, jasno przedstawia sytuację finansową i majątkową Agencji. Opinia biegłego rewidenta o tym sprawozdaniu jest pozytywna i nie zawiera zastrzeżeń ani objaśnień. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dziękujemy bardzo. Panu prezesowi, pani wiceprezes również dziękujemy.

Zakończyliśmy omawianie tego punktu. Zmierzamy do realizacji ostatniego punktu dzisiejszego posiedzenia Komisji. Chciałam powiedzieć, że jest godz. 21.01, jest to dziesiąta godzina posiedzenia Komisji. Komisja obraduje od godziny… przepraszam, może nie tak, wszystkich komisji. Praca trwa w parlamencie dla posłów z tej Komisji dwunastą godzinę.

Bardzo proszę, referat wygłasza przedstawiciel Ministerstwa Finansów, jest to informacja o poręczeniach, gwarancjach udzielonych w 2023 r. przez Skarb Państwa i niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego z druku sejmowego nr 387.

Bardzo proszę, pani minister Hanna Majszczyk lub osoba wyznaczona.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Poproszę panią dyrektor Agnieszkę Szczepaniak.

Zastępca dyrektora Departamentu Gwarancji i Poręczeń Ministerstwa Finansów Agnieszka Szczepaniak:

Dzień dobry. Agnieszka Szczepaniak zastępca dyrektora Departamentu Gwarancji i Poręczeń.

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, informacja o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa i niektóre osoby prawne, i Bank Gospodarstwa Krajowego jest przedstawiana Sejmowi od ponad 25 lat. Pierwsza była przedstawiana w roku 1998 i dotyczyła roku 1997, a obecnie przedstawiana informacja dotyczy gwarancji udzielonych w roku 2023. I tak w roku 2023 Skarb Państwa udzielił gwarancji na łączną kwotę 168 000 000 tys. zł, przy czym były to: gwarancje na przedsięwzięcia inwestycyjne w obszarze infrastruktury drogowej i kolejowej na kwotę 12 800 000 tys. zł i dotyczyły zadłużania się przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego w celu budowy dróg ekspresowych i autostrad. Dotyczyło to również kredytów zaciąganych przez PKP Polskie Linie Kolejowe w Europejskim Banku Inwestycyjnym na inwestowanie w infrastrukturę kolejową oraz kredytów zaciągniętych przez PKP Intercity, również w Europejskim Banku Inwestycyjnym, na modernizację i zakup taboru kolejowego. Poza przedsięwzięciami inwestycyjnymi, na których finansowanie zostało zagwarantowane przez Skarb Państwa, były też gwarancje realizowane w ramach działań na rzecz obronności państwa, ponieważ gwarancjami zostały objęte zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego zaciągnięte na rzecz Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych na kwotę ponad 103 000 000 tys. zł, również gwarancjami objęte są zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na kwotę 34 000 000 tys. zł i na rzecz Funduszu Pomocy na kwotę ponad 11 300 000 tys. zł.

Gwarancjami Skarbu Państwa zostały również objęte kredyty na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła. Były to kredyty zaciągnięte przez PGE SA, PGE Paliwa i Węglokoks w celu zakupienia i sprowadzenia węgla do Polski w wyniku realizacji polecenia premiera. Gwarancje były w kwocie 6 600 000 tys. zł W sumie narastająco na koniec ubiegłego roku potencjalne niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji, udzielonych jak gdyby historycznie, od samego początku funkcjonowania systemu poręczeń i gwarancji, te potencjalne niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu gwarancji wyniosły 553 600 000 tys. zł. W roku ubiegłym, tak jak w latach poprzednich, Skarb Państwa nie wydał ani złotówki na realizację udzielonych gwarancji. W roku ubiegłym gwarancji udzielał również Bank Gospodarstwa Krajowego, między innymi w ramach rządowych programów poręczeniowo-gwarancyjnych. W ramach programów wspierania przedsiębiorczości udzielił ponad 108 tys. gwarancji na kwotę ponad 47 000 000 tys. zł, z tego gwarancje de minimis to 42 500 000 tys. zł, w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych utworzonego w związku z negatywnymi skutkami konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy BGK udzielił 2300 gwarancji na kwotę ponad 17 000 000 tys. zł, w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń Gwarancji, tzw. program gwarancyjny „Czyste Powietrze", BGK udzielił 575 gwarancji na łączną kwotę ponad 27 000 tys. zł. W ramach rządowego funduszu mieszkaniowego, jest to tzw. gwarancja wkładu własnego, udzielił 1451 gwarancji na łączną kwotę 86 000 tys. zł. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dziękuję bardzo.

Poproszę do tej części przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, niemniej jednak poprosiłabym przedstawiciela Ministerstwa Finansów o wskazanie w sprawozdaniu informacji o poręczeniach i gwarancjach, o których państwo mówili,. Gdzie możemy znaleźć liczbę gwarancji? Bo próbuję znaleźć…

Zastępca dyrektora departamentu MF Agnieszka Szczepaniak:

Ile było gwarancji. To jest…

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Referowane były poszczególne gwarancje na poszczególne…

Zastępca dyrektora departamentu MF Agnieszka Szczepaniak:

Na stronie 6 mamy tabelę, 11 gwarancji na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach. To są przedsięwzięcia inwestycyjne.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Aha. Dziękuję bardzo. Dziękuję bardzo. O to mi chodziło.

Bardzo proszę przedstawiciela… Pani dyrektor, bardzo proszę. Ostatnie dzisiaj słowa od państwa.

Pełniąca obowiązki dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszkiewicz:

Postaram się szybciutko. Anna Wojcieszkiewicz dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów.

Ustalony w ustawie budżetowej na rok 2023 limit gwarancji w wysokości 200 000 000 tys. zł został wykorzystany, jak już wspomniała pani dyrektor, na kwotę niespełna 13 000 000 tys. zł, co stanowiło tylko 6,5% jego wielkości. Nie będę wymieniać na co były gwarancje, ponieważ pani dyrektor to zreferowała, natomiast powiem tylko, że z uwagi na fakt, że istotną część tego limitu stanowią kwoty na ewentualne gwarancje dotyczące wsparcia sektora bankowego, w przypadku wystąpienia zjawisk kryzysowych, wykorzystanie prognozowanego limitu w niewielkim zakresie należy ocenić pozytywnie. Kwota gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa poza limitem określonym w ustawie budżetowej wyniosła natomiast łącznie ponad 155 000 000 tys. zł i była ponad 10 razy wyższa od kwoty gwarancji udzielonych w ramach limitu. Udzielenie gwarancji poza limitem wskazanym w ustawie budżetowej umożliwiały przepisy szczególne. Gwarancjami tymi zostały objęte przede wszystkim spłaty zobowiązań wynikających ze sprzedaży obligacji emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz funduszy tam umiejscowionych, m.in.: Funduszu Przeciwdziałania COVID, Funduszu Pomocy oraz z tytułu wyemitowanych obligacji i zaciągniętych kredytów na rzecz Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych. Dodać należy, że udzielone gwarancje nie są obarczone ryzykiem ich uruchomienia ze środków Skarbu Państwa ze względu na przyjęty mechanizm zapewnienia środków na spłatę gwarantowanych zobowiązań. Należy jednak zauważyć, że pokrywanie zobowiązań wynikających ze sprzedaży obligacji i zaciągniętych kredytów na rzecz tych funduszy wprawdzie nie wprost, jednak następować będzie ze środków pochodzących z budżetu państwa. W konsekwencji będzie to wpływać na wzrost zadłużenia oraz potrzeb pożyczkowych budżetu państwa. I tu, podobnie jak w 2022 r., zidentyfikowaliśmy nieprawidłowość, ponieważ minister finansów poza limitem określonym w ustawie budżetowej objął gwarancjami zobowiązania podmiotów, którym polecono dokonanie zakupu węgla energetycznego i sprowadzenie go do Polski. Oświadczenia gwarancyjne wystawione zostały do kwoty 6 600 000 tys. zł i Najwyższa Izba Kontroli ponownie uznała udzielenie tych gwarancji za nieprawidłowość. Udzielenie tych gwarancji mogło być dokonane niezgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, ponieważ nie uzyskano zapewnienia, czy gwarancje te nie stanowią pomocy publicznej, która nie powinna być udzielana do dnia wydania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej z rynkiem wewnętrznym. W sytuacji, gdyby Komisja Europejska uznała udzielenie przez wskazanych gwarancji za pomoc publiczną niezgodną z rynkiem wewnętrznym, istnieje ryzyko, że przedsiębiorcy będą musieli taką pomoc zwrócić, co na pewno wpłynie niekorzystnie na ich kondycję finansową.

W wystąpieniu pokontrolnym Izba wskazała także na rosnący udział w łącznej kwocie niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa gwarancji udzielanych poza limitem. Ten udział wyniósł ponad 77%. Udział ten obrazuje wielkość gwarantowanych zobowiązań, które nie bezpośrednio, ale finalnie mogą zostać pokryte ze środków budżetu państwa. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dziękuję bardzo.

Kto z pań, panów posłów chciałby zabrać głos w sprawie punktu poręczenia i gwarancje Skarbu Państwa? Nie widzę, a zatem potrzebujemy jeszcze wybrać osobę – skoro zakończyliśmy rozpatrywanie tego punktu – w celu przedstawienia stosownej informacji, sprawozdania na posiedzeniu plenarnym Sejmu. Potrzebujemy wybrać posła sprawozdawcę. Bardzo proszę, czy są propozycje?

Pani poseł Krystyna Szumilas.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Proponuję panią przewodniczącą.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Którą?

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Panią przewodniczącą Krystynę Skowrońską.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dobrze. Dziękuję bardzo. Wezmę głębszy oddech, powiem: zgadzam się. Obecni na sali wszystko rozumieją. Dziękuję bardzo.

W związku z tym chciałabym bardzo serdecznie podziękować pani minister, pracownikom Ministerstwa Finansów za udział w dzisiejszym posiedzeniu Komisji, wszystkim przedstawicielom Najwyższej Izby Kontroli, którzy uczestniczyli w posiedzeniu Komisji, legislatorom, którzy byli w pierwszej części, ale również przedstawicielom Komisji sejmowej bardzo serdecznie dziękuję za udział w posiedzeniu Komisji, sekretariatowi, bo dzisiaj było bardzo trudne i bardzo długie posiedzenie Komisji. chciałabym serdecznie podziękować.

W związku ze zrealizowaniem porządku posiedzenia, zamykam posiedzenie Komisji, życząc państwu miłego wieczoru. Do widzenia.